

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

Hotel Clark Budapest

HETVEN ÉVVEL A HÁBORÚ UTÁN
ELTŰNT BUDAPEST LEGFÁJÓBB SEBHELYE:
FELÉPÜLT A HOTEL CLARK.

183028

9 771419 200000

www.octogon.hu
2018/2. SZÁM 1950 Ft
Előfizetőknek: 1450 Ft

LAPUNK TÁMOGATÓJA:

nka

NEMZETPOLITIKAI ÉS ALAP

be light!

SIMES
luce per l'architettura

When light blends together with an essential and innovative design, a unique sense of elegance arises with a strong emotional impact. Simple shapes and primitive geometries characterize the range "Tailored" by Matteo Thun, from the creative collaboration between Simes and the prestigious Italian architect and designer. A perfect balance between sustainable and diverse material expressions: the range was developed using a combination of wood teak that conveys a warm effect and the minimalist lines of aluminium, new finishes specifically dedicated to improve the quality of the lighting performance. Natural elegance and lighting poetry that dress with charm the environments with an unmistakable style.

"Tailored" by Matteo Thun

Thun video interview

Wood by Matteo Thun

Be light Kft.
H-1025 Budapest
Szépvölgyi út 146
www.belight.hu

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

*TETSZIK, AMIT
CSINÁLUNK? LEGYEN
AZ ELŐFIZETŐNK!*

RENDELÉSÉT LEADHATJA
WEBEN: WWW.OCTOGON.HU/ELOFIZETES
E-MAILEN: MEGRENDELEM@OCTOGON.HU
TELEFONON: MUNKANAPOKON
9-15 ÓRA KÖZÖTT
+36 70 363 9929

ÉVES ELŐFIZETÉS (8 LAPSZÁM)	15% KEDVEZMÉNY	13 260 Ft
KÉT ÉVES ELŐFIZETÉS (16 LAPSZÁM)	25% KEDVEZMÉNY	23 400 Ft
2014 ELŐTTI LAPSZÁMAINK		1 000 Ft

Építészirodák, könyvtárak! Több példányos előfizetés EXTRA kedvezménnyel.

KÖSZÖNJÜK *ELŐFIZETŐINKNEK!*

AZ OCTOGON SZERKESZTŐSÉGÉNEK MOSTANI AJÁNDÉKA:
LEGO® ARCHITECTURE
DIADALÍV (21036)

*AHŰSÉG
KIFIZETŐDIK.*

Fehér Róbert / Biatorbágy
GRATULÁLUNK!

WWW.OCTOGON.HU

*Az át nem vett nyereményt következő lapszámunk megjelenéséig őrizzük

OCTOGON 1998-ÓTA

MEGJELENT LAPSZÁMAINK:

1998/1. 1998/2. 1998/3. 1999/1. 1999/2. 1999/3. 1999/4. 1999/5. 1999/6. 2000/1. 2000/2. 2000/3. 2000/4. 2000/5. 2000/6.

2001/1. 2001/2. 2001/3. 2001/4. 2001/5. 2001/6. 2002/1. 2002/2. 2002/3. 2002/4. 2002/5. 2002/6. 2003/1. 2003/2. 2003/3.

2003/4. 2003/5-6. 2004/1. 2004/2. 2004/3. 2004/4. 2004/5. 2004/6.+2005/1. 2005/2. 2005/3. 2005/4. 2005/5. 2005/6. 2006/1. 2006/2.

2006/3. 2006/4. 2006/5. 2006/6. 2007/1. 2007/2. 2007/3. 2007/4. 2007/5. 2007/6. 2008/1. 2008/2. 2008/3. 2008/4. 2008/5-6.

2009/1. 2009/2. 2009/3. 2009/4. 2009/5. 2009/6. 2009/7. 2009/8. 2009/9. 2009/10. 2010/1. 2010/2. 2010/3. 2010/4. 2010/5.

2010/6. 2010/7. 2010/8-9. 2010/10. 2011/1. 2011/2-3. 2011/4. 2011/5. 2011/6. 2011/7. 2011/8-9. 2012/1. 2012/2. 2012/3. 2012/4.

2012/5. 2012/6. 2012/7. 2012/8. 2012/9. 2012/10. 2013/1. 2013/2. 2013/3. 2013/4. 2013/5. 2013/6. 2014/1. 2014/2. 2014/3.

2014/4. 2014/5. 2014/6. 2014/7. 2014/8. 2015/1. 2015/2. 2015/3. 2015/4. 2015/5. 2015/6. 2015/7. 2015/8. 2016/1. 2016/2.

2016/3. 2016/4. 2016/5. 2016/6. 2016/7. 2016/8. 2017/1. 2017/2. 2017/3. 2017/4. 2017/5. 2017/6. 2017/7. 2017/8.

AZ OCTOGON ARCHITECTURE & DESIGN MAGAZINT KERESSE

a forgalmasabb hírlapárusoknál, az **inmedio** és a **RELAY** üzletekben
 valamint az alternatív árusítóhelyeken!

V. kerület
 FUGA – BUDAPESTI
 ÉPÍTÉSZETI KÖZPONT
 1052 Budapest,
 Petőfi Sándor utca 5.

VI. kerület
 ÍRÓK BOLTJA
 1061 Budapest,
 Andrássy út 45.

IX. kerület
 MŰVÉSZETEK
 PALOTÁJA
 1095 Budapest,
 Komor Marcell utca 1.

XIV. kerület
 TERC SZAKKÖNY-
 VESBOLT
 1149 Budapest,
 Pillangó park 9.

2018/1.

ÉPÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

1999/6. 2001/4. 2002/2. 2002. 2004/6. 2006/4. 2007/2. 2007/3. 2008/5-6. 2009/9. 2009/9. 2010/7. 2010/8. 2011/2-3. 2011/2-3.

2011/8-9. 2012/4. 2012/10. 2013/5. 2013/6. 2014/3. 2014/5. 2014/6. 2014/6. 2014/8. 2014/8. 2015/4. 2015/5. 2016/8. 2017/8.

ÉPÍTŐIPAR-ÉPÍTÉSZET MELLÉKLETEK

2003. 2004/2. 2004/3. 2004/5. 2009/10. 2010/3. 2011/1. 2011/1.

MILÁNÓ MELLÉKLETEK

1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008.

LAKÁSTREND MELLÉKLETEK

2000. 2003. 2006. 2007. 2008.

AUTÓS ÉS KERÉKPÁROS MELLÉKLETEK

1999/5. 2000/4. 2000/5. 2002/2. 2006/6. 2011/6.

DIVAT/DESIGN MELLÉKLETEK

1999/5. 1999/6. 2000. 2000/4. 2000/4. 2000/5. 2000/5. 2000/6. 2001/1.

KÜLFÖLDI MELLÉKLETEK

VAN KÖZÜNK HOZZÁ

Március végén jelent meg az Urbanista blogon Hogyan írjunk kritikát? címmel Zubreczki Dávid manifesztuma. A szöveg megírásának apropója a Foka-öböl partjára tervezett, Turányi Bence tervezte Danubio társasházakról megjelent korábbi írása volt: a kapcsolódó kommentekben sok olvasója nehezményezte, hogy a szerző meg sem említi azt, hogy a fejlesztés egy Szivek Norbert nevű oligarchához köthető. A szerző válaszul szempontrendszerbe foglalta, hogy blogján építészeti írás kapcsán mivel foglalkozik és mivel nem. Speciál építészeti tervek kritikájában megbízóval végképp nem. És ez jól is van így. Számunkra nem a kritikáírás sokszorosan körüljárt, kibeszélt, megrágott, kritizált (pld.: Csóka Attila Róbert – Smiló Dávid: Építészet-kritika-írás, 2014) témája okán érdekes ez a manifesztum, hanem a megszületésének ürügye. A (vélt vagy valós) szakmai közösség – benne építészek, kisebb részben kivitelezők, de maguk a szakírók – által vágyott nyilvánosság felé alapvetően az internet nyitott kaput, azon aztán bejött minden, legfőképpen az, amit mindig is sejtett: a köz nagyon kis része képes megemészteni a kortárs építészetet – de mehetünk messzebbre, akár a '20-as évek modernitásáig –, nehezen viseli ilyen-olyan középületek el- és feltűnését. Lehet ízlés nélkülinek, tudatlannak, kommenthuszárnak, érzélemvezérelt bunkónak minősíteni az építészettel napi szinten nem foglalkozó közembert, ugyanakkor ez az inhomogén tömeg olyan személyeket, kisebb csoportokat is magában foglal, akik sokkal messzebbre tekintenek, minthogy tetszik vagy nem tetszik neki valami. Nyilván egy olyan átpolitizált társadalomban, ahol a piac új lángososában is felsőbb körök oligarcháját, strómanját, édesanyját, vejét látja bele az állampolgár, ott keserű, de nyilvánvalóan merül fel a „kisemberben” egy tervek kritikával kapcsolatban, hogy ki áll a megrendelői oldalán, de felmerül az is nagyobb léptékű beruházásnál, hogy az a valaki-valakik miért nem veszi(k) figyelembe az ellenkező véleményeket, igényeket. A városi közösségekről van itt szó, a civilekről, akik nélkül nincs ma Liget-ügy, a Római-parti gát ügye; értelmetlenül vagy leginkább a valóban szakmai szempontokra fittyet hányó fasorkivágások ügye, balatoni partokat kisajátító beruházások ügyei, vagy írhatnánk egy kisebb nyilvánosságot kapott fővárosi „fejlesztésről”, a XIX-XI kerületeket összekapcsoló 22 hektáros Határerődöt érintőről: az Új Duna-híd beruházás miatti úthálózat-fejlesztés keretében pusztítaná el a beruházó (megalapozott szakmai okok az úthálózat Határ út menti kialakítására, így az erdőirtásra máig nincsenek). Azok a kisebb-nagyobb csoportok, melyek felkarolnak egy-egy ilyen vagy hasonló ügyet nem restek időt, testi épséget sem kímélve mozgolódní, igényeket fogalmaznak meg, felméréseket végeznek el (!), szakértőket kérnek fel az együttgondolkodásra. Tevékenységükkel alapvető kérdéseket tesznek fel. Van közünk hozzá? Ké a város? Ki áll a beruházás mögött és mi a célja vele? Miért csak egy megoldás van az adott projekttel kapcsolatban? Mihez képest lesz drágább az a megoldás, amit az ő szakértőik kínálnak fel? És így tovább. Hogy ez a civil aktivitás mennyire nem csak a mi és a ma problematikája, azt a KÉK szervezésében 10. alkalommal megrendezett, március eleji Budapesti Építészeti Filmnapok nemzetközi filmfelhozatala is bizonyította (pld. Andreas Wilcke: A zsákmanuul ejtett város, 2015). Csak nálunk még újdonságnak számít, amire/amivel akár tetszik akár nem, a jövőben fokozottan figyelnie, számolnia kell az építőknél, és különösen a várostervezőknél.

A szerk.

JOSEPH PULITZER – EMLÉKDÍJ 2003

KIADJA / Publisher
© **Urbanista** PUBLISHING KFT.
1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Tel.: (+06-1) 336-0728
E-mail: info@octogon.hu

OPERATÍV ÜGYVEZETŐ
COO
Tóperczér Attila
attila.tóperczér@octogon.hu

SZERKESZTŐSÉG / Editorial Office

FŐSZERKESZTŐ / Editor-in-Chief
Martinkó József
josef.martinko@octogon.hu

SZERKESZTŐ / Editor
Molnár Szilvia
szilvia.molnar@octogon.hu

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ / Founding Editor
Bojár Iván András
(1998-tól 2015-ig)

OCTOGON ONLINE SZERKESZTŐ
Editor of OCTOGON Online
Katona Sándor
sador.katona@octogon.hu

ÁLLANDÓ MUNKATÁRSÁK
Correspondents
Kovács Péter, Szépvölgyi Viktória,
Torma Tamás, Vadas József

KÜLFÖLDI LEVELEZŐK
Foreign correspondents
Cser Brigitta (Barcelona)
Kay Szakall von Losonc (Basel)
Matúz Melinda (Hollandia)

MÉDIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZERVEZŐ
Media and Communication Organizer
Bencsik Klára

GRAFIKAI TERVEZÉS / Graphic Design
Ipsics Barbara
grafikus@octogon.hu

LOGÓTERV / Logo Design
Sólymos Ágnes Eszter

GRAFIKAI MUNKATÁRS / Graphic Co-worker
Rehák Piro
rehak.piro@octogon.hu

HIRDETÉS, ÉRTÉKESÍTÉS / Advertising sales

LAPIGAZGATÓ
FORMATERVEZŐ MÉRNÖK
Executive Director
Design Engineer
Bucsay Orsolya
orsolya.bucsay@octogon.hu

MÉDIATANÁCSADÓ
Media consultant
Várszegi Csilla
csilla.varszegi@octogon.hu

MÉDIATANÁCSADÓ
Media consultant
Kun Mária
maria.kun@octogon.hu

FOTÓ-ELŐKÉSZÍTÉS, CTP, NYOMÁS ÉS KÖTÉS
Printed by
Pauker Nyomda
Ügyvezető igazgató: Vértes Gábor
ISSN 1418-5229

TERJESZTÉS / Distributed by
Magyarország: Lapker Rt.
Románia, Szerbia, Szlovákia: Color Interpress Kft.

Országos könyvterjesztő hálózatok
és alternatív terjesztőhelyek (ld. 5. oldal)

A hirdetések tartalmáért
szerkesztőségünk nem vállal felelősséget.

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult observer.hu

Címlapkép: Hotel Clark / Fotó: Bujnovszky Tamás

BSERVER

magyar
nyomdaipari
szövetség

Tartalom

KÜLFÖLD

8 | Vadas József

PÁLMAFÁK ÁRNYÉKÁBAN

Az YSL Múzeum Marrákesben

KARL FOURNIER, OLIVIER MARTY (STUDIO KO)

ITTHON

18 | Molnár Szilvia

PILLANTÁS A FENNSÍKRÓL

Villa Törökbálinton

TÓTH LÁSZLÓ, PAPP LÁSZLÓ, SCHALLING FRIGYES,

TÁLOSI GÁBOR (TÓTH PROJECT ÉPÍTÉSZIRODA)

28 | Pleskovics Viola

ÚJ LÁTÓSZÖG

Lombház típusú szálláshelyek Noszvajon

FÁBIÁN GÁBOR, FAJCSÁK DÉNES

(ARKT ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)

36 | Kovács Dániel

AZ ÖNÁZONOSSÁG NYOMÁBAN

A Tours-i Szent Márton és Flúei Szent Miklós

plébániatemplom rekonstrukciója Budapesten

SZABÓ ISTVÁN (1985); BERECZ TAMÁS,

BATÁRI ATTILA (B+B MŰTEREM KFT.)

52 | Martinkó József

AZ OROSLÁN UGRANI KÉSZÜL

Elkészült a Hotel Clark épülete

ANTHONY GALL

(GALL ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZIRODA KFT.)

BARA ÁKOS (BARA DESIGN STUDIO KFT.)

EMIL HUMBERT

(HUMBERT & POYET ARCHITECTURE)

76 | Torma Tamás

A LOVASOK ORSZÁGHÁZA

A felújított Nemzeti Lovarda és új épületei

KIS PÉTER (PLANT - ATELIER PETER KIS)

PESCHKA ALFRÉD (ÓBUDA ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ KFT.)

DOBRÁNYI ÁKOS (ÖT ELEM ÉPÍTÉSZIRODA)

86 | Bán Dávid

A VÁCI GREENS CAMPUS ÚJ KAPUJA

Elkészült a komplexum D épülete

VIKÁR ANDRÁS DLA, LUKÁCS ISTVÁN,

GÁL ÁRPÁD, DVORZSAK JESSICA

(VIKÁR ÉS LUKÁCS ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)

KKK

102 | Szilágyi Gábor

LOGICAL BEING

Kőszeghy Flóra képei

DESIGN RANDOM

108 | Hoffmann Petra

WORLD CHESS 2018

A Shuka Design jelenti Moszkvából

114 | Prepeliczay Frey Mónika

JÁTÉK A TÁRGYAKKAL

Interjú Zanini de Zanine brazil designerrel

122 | Hoffmann Petra

FRIGATE KALANDJA ÉSZAKON

A Plydesign kiállítása a Stockholmi Bútorkiállításon

126 |

VITRUÓZOK

Az első hazai KAZA Concrete

Designverseny díjazottjai

DESIGN LOKÁTOR

128 | Molnár Szilvia

VAN EGY ÉRZÉSEM...

Építészet és design egy pesti bérházban

FÓNAGY DÓRA

136 | Martinkó József

ÉSZAK-ÉSZAKKELET

A Volvo új autószoalója

DVM GROUP

144 | INDEX

PÁLMAFÁK ÁRNYÉKÁBAN

Az YSL Múzeum Marrákesben

Szöveg: VADAS JÓZSEF | Építész: STUDIO KO
Fotó: NICOLAS MATHÉUS, FONDATION JARDIN MAJORELLE

A helyi gyakorlat szerint jórészt olívahulladékkal kiégetett téglákat alkalmaztak.

A bejárati patio.

MARRÁKES GYŰJTEMÉNYI ÉS ÉPÍTÉSZETI SZEMPONTBÓL IS FIGYELEMRE MÉLTÓ MÚZEUMÉPÜLETTEL LETT GAZDAGABB. SZERZŐNK, VADAS JÓZSEF A HELYSZÍNEJÉN JÁRT.

Múlt év október derekán hipermodern múzeum-épület nyitotta meg kapuit a világörökség részét képező marokkói városban. Itt rendezkedett be a Pierre Bergé–Yves Saint Laurent Alapítvány a divattervező sokezer darabos oeuvre-jének archívumával, amelyhez restaurátorműhely, a kutatók munkáját segítő könyvtár, illetve előadóterem kapcsolódik. A közönség számára látványos állandó kiállítás ad áttekintést az alkotó négy évtizedes pályájáról. 1958-ban ismerkedett meg egymással a művészeti menedzser (utóbb bőkezű mecénás) Pierre Bergé, illetve YSL, aki akkor már a Dior művészeti igazgatója volt. A pár hamarosan önálló

– a legnagyobbak közé emelkedő – divatházat alapított, amely 1962 és 2002 között működött. A cég székhelye Párizsban volt, az előkelő Marceau sugárúton. Miután YSL 2008-ban meghalt, idős társa a művész örökségének ápolását tekintette legfontosabb feladatának. 2014-ben határozta el, hogy múzeumot létesít mind az egykori párizsi központban, mind Marrákesben. Az algériai születésű alkotó ihletének ösztönzője ugyanis mindvégig az észak-afrikai kultúra maradt: „nem értem be átvételével; meghódítottam, átalakítottam, adaptáltam.” Január, illetve június 1-jétől minden évben két-két hetet Marrákesben töl-

tött – ott készültek a tavaszi-nyári, illetve az őszi-téli kollekciók tervei. Ugyanebben a városban dolgozott korábban a festő Jacques Majorelle is (az art nouveau-s iparművészet egyik legnagyobb egyéniségének fia). Egy korábbi pálmaliget helyén a húszas-harmincas években botanikus kertet alakított ki, benne hagyományos marokkói házzal, majd modern műteremmel. A divatkreátor az előbbiben rendezkedett be, miután 1980-ban megvásárolta és rendbe tette a festő halála (1962) után pusztulásnak indult birtokot. Társával közös alapítványuk később a szomszédos telket is megszerezte; itt, ebben a festői

A múzeumépület részlete a főbejárattal.

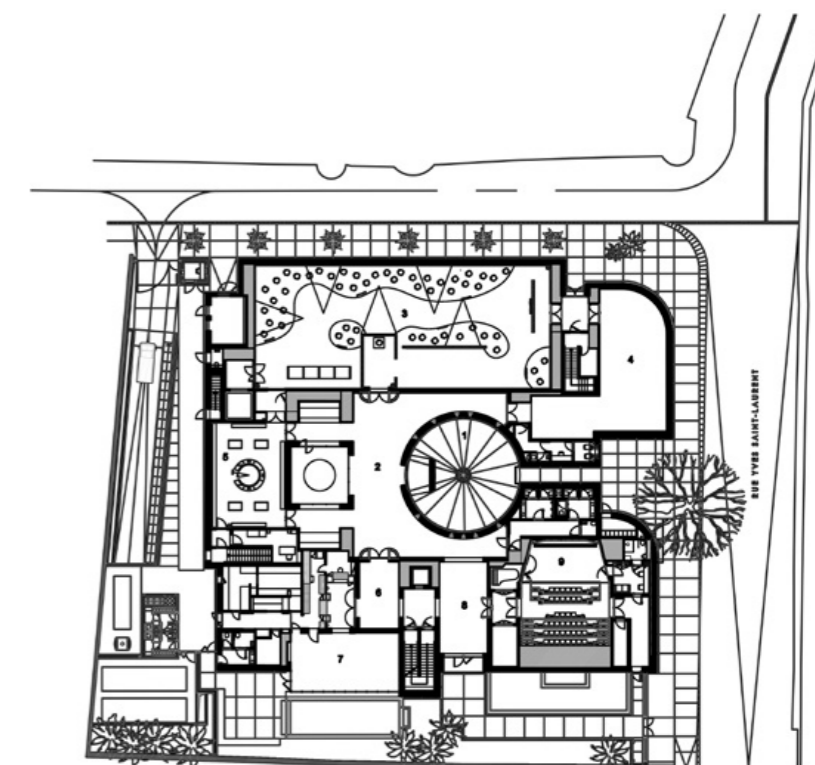
környezetben épült fel most az impozáns múzeum. A mintegy négyezer négyzetméter alapterületű épület tervezője a Studio KO. Két vezető építész – Olivier Marty és Karl Fournier – a párizsi École Supérieure des Arts növendékeként 1996-ban kötött barátságot. Három évvel később, nem sokkal a diploma előtt alapították meg cégüket, amelyhez azóta egész sor magánlakás, villa és jó néhány középület (üzlet, étterem, szálloda) tervezése fűződik. Többek között Marokkóban, ahová első közös útjuk vezetett: „Lenyűgöző volt látni, hogy az emberek ott mennyire másképp élnek, mint mi.” Alighanem ezért esett rájuk Bergé választása, hiszen visszafogott, minimalista stílusukban

a múlt öröksége iránti vonzalom is munkál. Puha formáival a forró éghajlaton természetes módon befelé záródó konstrukció YSL szakmájára utal azzal, hogy a tömegében horizontális épület burkolata a textil struktúráját adó vetülék- és láncfonalak hálójára emlékeztető raszteres felületi kiképzést kapott. A helyi gyakorlat szerint olívahulladékkal kiégetett téglák terrakotta koloritja egyszersmind a sivatagi homok és vele az itteni építkezés éles árnyékokat metsző monoton színvilágát is felidézi. A múzeum ily módon szervesen illeszkedik a szomszédos lakónegyed házáinak halvány padlízán tónusvilágához. (Ahogy egy építkezésen láttam, itt a beton sem szürke.)

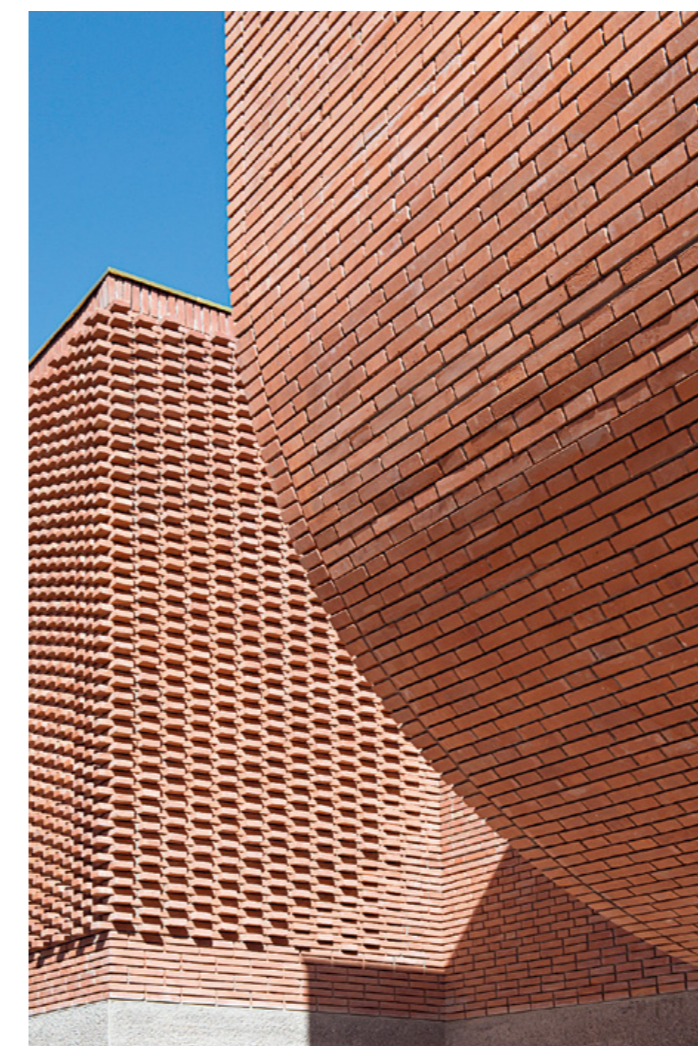
A keleties jelleget tovább erősíti az íves bejárat pilonok mögött nyíló kis kerek belső udvar (patio) a névadó művész bronzból öntött kétméteres logógramjával, amely előtt a földön bronz napóra eleveníti meg a fényben úszó üres teret. A látogatót részben keskeny üvegablakok, részben kékeszöld zelizsi csempével burkolt és növényvel befuttatott átriumos felülvilágítóból érkező természetes szórt fény fogadja az előcsarnok fehér falai között. Előtte YSL-ék berber művészeti gyűjteményének első szerzeménye 1960-ból: egy madarat ábrázoló törzsi (szenufo) plasztika. (A kollekciójukból életre hívott Berber Múzeum anyaga a szomszédos Jardin Majorelle-ben, a

Teljes alapterület (bruttó): 3,908 m²
Tervezés éve: 2014
Átadás éve: 2017

Vezető építész tervező: KARL FOURNIER, OLIVIER MARTY (STUDIO KO)
Építész munkatársak: FAYÇAL TIAÏBA, ELENA JIMÉNEZ MORENO, MAROUANE BENDAHMANE, HERVÉ MICAUD, RABIAAKHAL LAAYOUNE, CLAIRE PATTEET
Belsőépítész: CHRISTOPHE MARTIN (KIÁLLÍTÓTÉR, KÖNYVESBOLT) YVES TARALON (KÁVÉZÓ)
THEATRE PROJECT CONSULTANT (AUDITÓRIUM; AKUSZTIKAI TERVEZÉS)
Műemléki, műtárgy referens: JEAN-MICHEL ROUSSEAU ARCHITECTES X-ART CONSERVATION PRÉVENTIVE (MŰEMLEKI, MŰTÁRGY SZAKÉRTŐ)
Tájépítész: MADISON COX

▼ Az előadóterem dél felől.

▼ A múzeum előcsarnoka.

◀ Bejárat a fotógyűjteménybe.

▼ Részlet a Jacques Majorelle életművét bemutató kiállításból.

Az épületben szakkönyvtár is helyet kapott.

festő egykori műtermében látható.) Széles fakkal övezett üvegajtók mögül színes művek csalogatják a nézőt a múzeum két fő attrakciójára: YSL, illetve Majorelle munkásságának bemutatójára az épület utca felőli ablakán színes színyében. Látványtervük a scenográfus /dizlettervező a honfitárs Christophe Martin tehetségét dicséri. A nagyobb (400 m²-es) helyiségben Bergé koncepciója alapján 50

próbababán a ruhatervező legjelentősebb munkái és a hozzájuk kapcsolódó dokumentumok (fényképek és rajzok) sorakoznak koromfekete háttér előtt, a kisebb (120 m²-es) teremben a festő mintegy harminc alkotása szemlélhető a művészettörténész és art deco-kutató Félix Marilhac rendezésében az alkotó által preferált világító kobaltkék falakon – a sötét terekben rájuk irányított spotlámpák fényében.

Az átriumos csarnok ellentétes oldalán kapott helyet a szintén Christophe Martin berendezte 80 m²-es múzeum-shop, amely szellemiségében YSL párizsi prêt-à-porter üzletének Isabelle Hebey neves belsőépítész 1966-os enteriőrjét követi a francia Olivier Morgue designbútoraival, az amerikai Isamu Noguchi papírlámpáival. A múzeum másik zárt szárnyában pedig a 150 fős, faburkolatú előadóterem rejtőzik, ahol

Pillantás a 150 főt befogadó előadóterembe.

– ha nincs konferencia, mint ottjártamkor – a divattervező életéről és munkáiról szóló filmet vetítenek. Az emeleten található az ötezer kötetes szakkönyvtár, egy tárgyaló, illetve az adminisztráció, az alagsorban pedig a 700 m²-es raktár a restaurátor-műhellyel, laboratóriummal és fotóműteremmel. Kifelé menet várja a látogatót a 75 főt befogadó kávézó, amely pálmákkal övezett hangulatos

teraszra vezet; az összesen több mint 100 m²-es márványpadlón a Grand Palais, a Musée d'Orsay és sok más hasonlóan patinás tér berendezőjeként Yves Talaron belsőépítész sáfrány színű kerti bútoraiival. Október közepén nyílt meg a múzeum. Spiritus recora, Pierre Bergé már nem érte meg álma megvalósulását. Néhány héttel az egymást követő párizsi és marrákesi vernisszázs előtt hunyt el.

vitra.

Stool-Tool Developed by Vitra in Switzerland, Design: Konstantin Grcic

www.vitra.com/stooltool

Authorised Vitra dealer in Hungary:
Do Work Kft. · 1025 Budapest · Szépvölgyi út 146.
T. +36 1 489 3860 · dowork@dowork.hu · www.dowork.hu

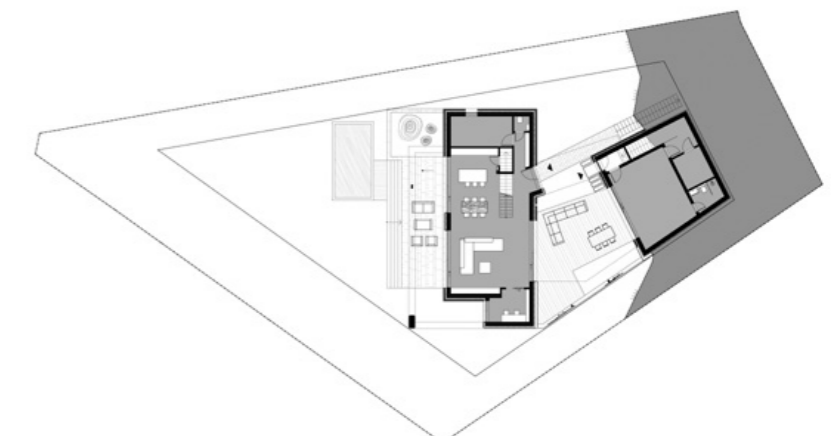

PILLANTÁS A FENNSÍKRÓL

Villa Törökbálinton

Szöveg: MOLNÁR SZILVIA
 Építéset: TÓTH PROJECT ÉPÍTÉSZIRODA
 Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

TÖBB VILLAÉPÜLETÜKET MUTATTUK MÁR BE MAGAZINUNKBAN, JÓL KÖRÜLHATÁROLHATÓ AZ AZ ÉPÍTÉSZETI JELLEG, AMIHEZ MINDEN MUNKÁJUKBAN VISSZATÉRNEK. „A MODERN ÉPÍTÉSZET – ÁLL BEMUTATKOZÓJUKBAN – AMELYET ÉPÍTÉSZ IRODÁNKAL KÉPVISELÜNK – GONDOSAN ELEMZI, HOGY VALÓJÁBAN MIRE VAN SZÜKSÉGE AZ EMBERNEK, ÉS AZ ANYAG, A KŐ, A FA, A FÉM, HOGYAN KÉPES EZT AZ IGÉNYT LETISZTULT FORMÁBAN KIELÉGÍTENI.”

< A bejárat szakasz, garázsbejáráttal.

^ A két házrész közötti belső udvar.

Az irányzatosság megnevezésének hiánya okozza talán, hogy nem tudjuk definiálni azt az építészetet, ami elsősorban a főváros klasszikusnak mondható villanegyedeiben, az agglomeráció még kevésbé benépesült lankáin terem a villaépületek formájában – mondjuk úgy 10 éve már biztosan. Vannak utcák Budán, ahol egymást érik ezek a jobb híján modernnek mondott, lapos tetős, az utcafront felől rejtőzködő, zártabb, a kert oldalán méretes nyílászárókkal feltárulkozó lakok. Heterogén építészeti közegben különösen kitűnnek, épüljenek bármilyen

minőségben, de ha utcahosszú családot alkotnak, akkor szembeötlő az egyes épületeket szemlélve, hogy mennyire gyakorlott, ebben a szűk keretek között mozgó építészeten mennyire szellemes, elkötelezett tervezővel, tervezőirodával van dolgunk. Az építészeten túl van ennek a történetnek egy nyilvánvaló szociológiai fejezete, hiszen ezek a villák önmagukban státuszt tükröznek, attribútumai egy vágyott, a beköltözők esetében meg elért életminőségnek. Persze látható az óvatosság is, ami általában jellemző a hazai megrendelőkre – a Tóth Project építészeti biztosan álmodnak

MINTHA A TERVEZŐI KIFEJEZETTEN KERESNÉK A KIHÍVÁSOKAT.

^ Kerti homlokzat,
különböző szintű
kerti részek.

Két házrész összekapcsoló
hidépitmény.

merészebb vonalú teraszárnyékolókról, könyved, pillérvázcsupa-üveg pavilonokról, vagy épp ellenkezőleg: szeriöz betonházakról, melyek betonspalettáit becsukva házméretű építőkockák játéktérévé válik a táj. Ezekről még messze vagyunk, de az is lehet, hogy soha nem leszünk a közelükben.

Persze már önmagában az is tekinthető bátorságnak, ha egy megrendelő olyan telekre épített, mint ez a törökbálinti. Elegendő az alaprajzot olvasnunk ahhoz, hogy feltűnjön, szabálytalan, szűk, erős lejtésű terület fogadta a tervezőket, de a korábbi munkáik alapján néha az az érzésünk, mintha a Tóth Project tervezői kifejezetten keresnék a kihívásokat. A két épületrészből

álló villa az utca felé zárt, az utcára egyetlen garázskapuval nyílik meg, a lakrészekhez le kell lépcsőzni, az utcai tömb hátsó fala a dombban ül. Kifejezett megrendelői igény volt a két épületrész összekapcsoló, üveghomlokzatokkal megépített híd, ami látványban transzparens ellenpólusa is az utcai tömbnek. Egy szóra még az utcai szakaszról, mert csak részben a kíváncsiak, a báméskodók miatt zár be ez a rész, akusztikai okok is indokolták ezt a megoldást: „hangfogóként” szintén funkcionál, ugyanis a környező nyílt terepen szinte semmi nem fogja meg a közeli M7-es zaját.

Az ötlet bevált, a telek alsó, széles teraszokkal kialakított területén, a második épületrészből

« Az építésziroda gyakorlatában újszerű a téglaburkolat alkalmazása.

és körül nem hallatszik a forgalom, tág, irigylésre méltó panoráma nyílik a környező tájra, a lakótér és a természet összekapcsolása itt a leglátványosabb és a legkézzelfoghatóbb. Ám a belső tér és a kert kézfogója máshol is tetten érhető, méghozzá a két épületrész között kialakult belső udvaron, ez a patio-formálás tulajdonképpen az építésziroda egyik védjegye, legutóbb egy óbudai villában láhattuk ennek remek példáját (OCTOGON 2017/1). Ha már védjegy, akkor nem mehetünk el a homlokzatképzés sajátossága mellett. A vakolt, fehér felületeknek a beton vagy beton hatású burkolattal

vagy színezett vakolattal való párosítása szinte kötelezőnek tetszik ennél a lakóház-típusnál. TP-jék házain a fehér vakolat és/vagy a beton párja szinte mindig a faburkolat, de ha történetesen nem a homlokzatképzés eleme, akkor pergola, mozgatható árnyékoló formájában van jelen. Korábbi gyakorlatukhoz képest meglepő, hogy a faburkolat itt egynemű, földszínű klinkerburkolattal áll együtt – a téglaburkolatú szakaszok mozgalmasságát, „zajos” felületéhez színelével, struktúrájával ízléses párosítás a faburkolat. Ráadásul ezekkel az anyagokkal, színekkel a ház a környező táj részévé tud válni.

« Tág, irigylésre méltó panoráma nyílik a kerti oldalról.

▼ Az utcai oldali tömbnek hanggátlásban is fontos szerep jut.

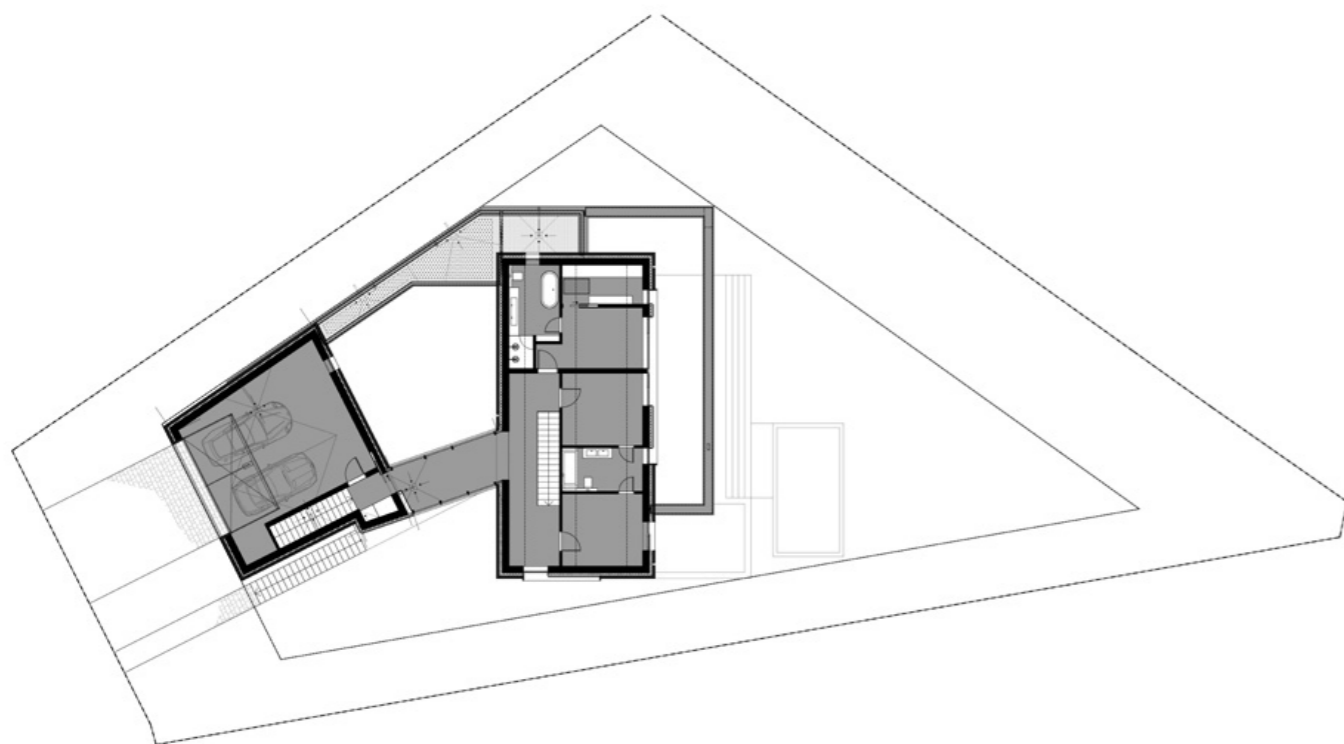

Tervezés éve: 2015
 Átadás éve: 2017
 Hasznos alapterület: 308 m²

Építésszek:
 TÓTH LÁSZLÓ,
 PAPP LÁSZLÓ,
 SCHALLING FRIGYES,
 TÁLOSI GÁBOR (TÓTH PROJECT
 ÉPÍTÉSZIRODA KFT.)

^ Belső udvar kialakítása szinte már az építésziroda védjegyévé vált.

www.stylecrete.hu

www.argomex.hu

STYLECRETE®

több, mint beton...

térbútorok

épülethomlokzat

szegély- és fedkövek

vasúti esőbeállók

epiteszforum.hu

ÉPÍTÉSZET - KÖRNYEZET - INNOVÁCIÓ

EPITESZFORUM.HU

DELTA LIGHT®

SUPERLOOP

The new Superloop family is an extensive range of slim circular and square shapes, offering a multitude of illumination options. The collection allows you to choose 'functional', by mounting adjustable Spy modules. It allows you to choose 'decorative', by mounting the light emitting circle in a horizontal way, or it allows you to choose 'eye catcher', with its vertical position as a statement.

Superloop features 48V low voltage conductors on the inside. This allows toolfree positioning and movement of light modules all around. In combination with CTRL DELTA you can opt for mobile wireless dimming. www.deltalight.com/superloop

Follow Us!

www.deltalight.com

be light!

H-1025 Budapest,
Szépvölgyi út 146.
www.belight.hu

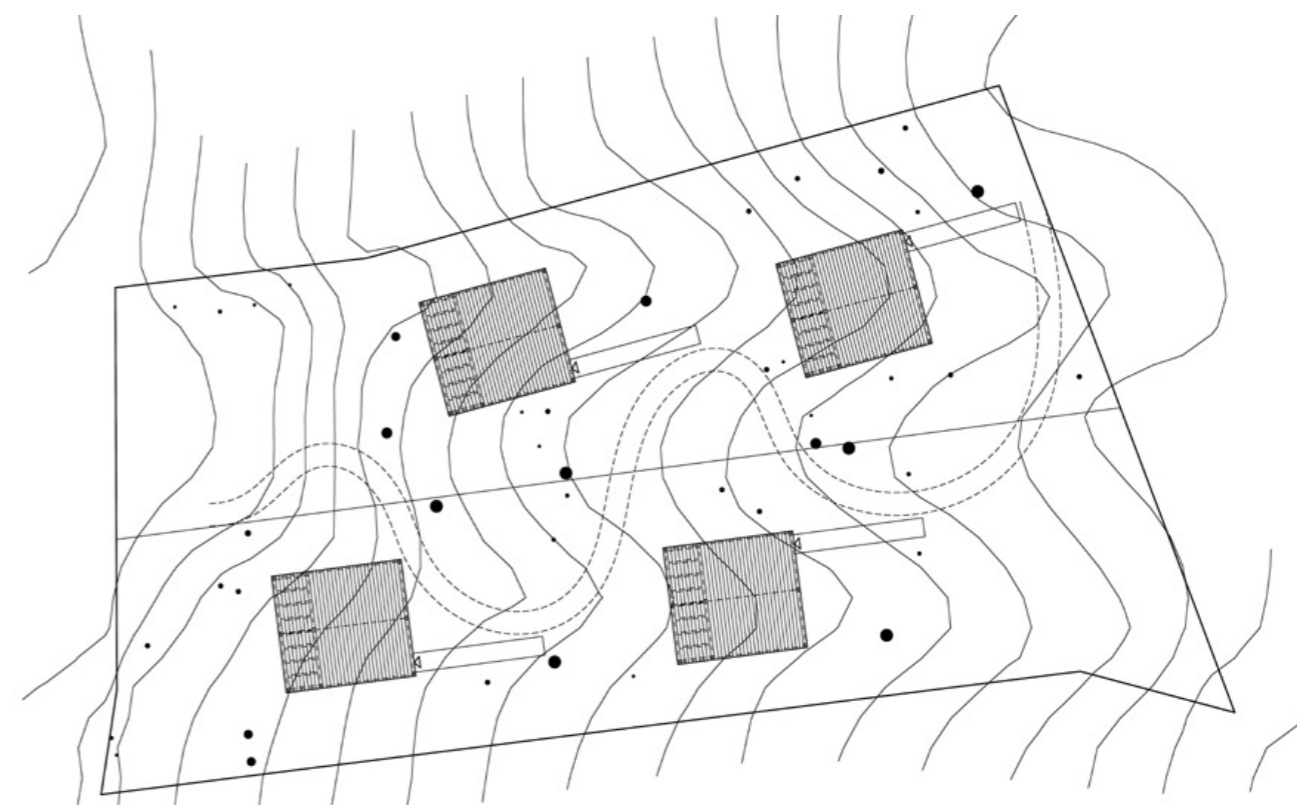

ÚJ LÁTÓSZÖG

Lombház típusú szálláshelyek Noszvajon

*Szöveg: PLESKOVICS VIOLA
Építészet: FÁBIÁN GÁBOR, FAJCSÁK DÉNES (ARKT ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)
Fotó: TÖRÖK TAMÁS*

BIZONY A HAZAI TURIZMUS, HA LASSAN IS, DE BIZTOSAN HÓDÍT MEG ÚJ LÉPCSŐFOKOKAT. KEZDÜNK TANULNI A KÜLFÖLDI ÖTLETEKBŐL, DE IGAZÍTJUK ŐKET AZ ITTHONI VISZONYOKHOZ. A NOSZVAJI LOMBHÁZAK TULAJDONOSA IS HATÁROZOTT ELKÉPZELÉSEL, KONKRÉT KÜLFÖLDI PÉLDÁKKAL ÁLLT A TERVEZŐK ELÉ, HOGY EGY ITTHON MÉG SZOKATLAN SZÁLLÁSHELYFORMA JÖHESSEN LÉTRE.

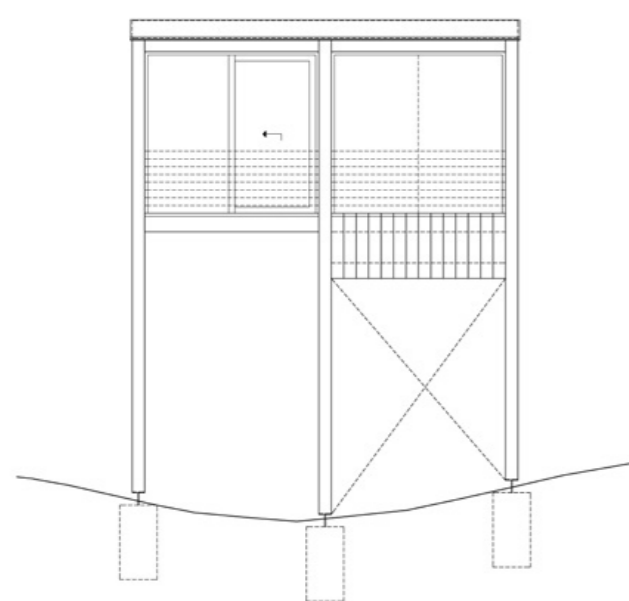

Büki Nemzeti Park
határán fekvő község új
építészeti és turisztikai
szenczációja.

A lombkoronákon épült lakokkal ellentétben magas lábakon álló, luxus vendég-házakat álmodtak meg.

Szállodai szobához méltó belsőtéri kialakítás, berendezés.

Kevésbé ismert magyar turisztikai célpontok számára egyre nehezebbé vált a helyzet a fapados járatok térnyerése óta. Meg kellett küzdeni a figyelemért és ez a népesebb Balaton, Velencei, vagy Tisza-tavakon kívüli vizeinknél mostanában eredményesnek is bizonyult. A Bükk Nemzeti Park déli részén, Eger szomszédságában fekszik Noszvaj község például, mely komplett idegenforgalmi programot dolgozott ki. Azon túl, hogy a mindössze 10 kilométerre fekvő Eger minden élménye elérhető pár percen belül, maga a falu is tartogat meglepetéseket. A De la Motte kastély, a barlanglakások és a kaptárkövek mellett vadlester, erdei túrákat és pinclátogatásokat is szerveznek a helyiek. A falu északi, erdős völgyét természetes és mesterségesen kialakított tavak is tagolják, ezt nevezik Síkfőkútnak. Pihenést szolgáló üdülőkörnyezet alakult a tavak körül még az 1930-as évektől,

Maliga Péter viszont a hagyományos szállókkal ellentétben valami különlegesebbet szeretett volna ide építtetni. Reflektálva az erdőre, a külföldön hódító lombház trend tűnt jó választásnak, mely az éghajlat miatt Európán kívüli kontinenseken tudott eddig elterjedni. Így született meg a *Treehouses Noszvaj* névre keresztelt projekt. Tervezőgárdára volt szükség, és erre egy helyi iroda választása tűnt a legideálisabbnak. A Gál Tibor-pincészet egri borbárján, a Fúzió impulzív designvilágán akadt meg végül a befektető szeme, mely a 15. Velencei Biennálé magyar pavilonjának kiállítását is jegyző ARKT Építész Stúdió munkája. Rájuk esett a választás, de Fábrián Gábor és Fajcsák Dénes építészek számára hamar kiderült, hogy a felhozott észak-amerikai és ázsiai példák-nál komplexebb építményekre lesz szükség, ha egész évben üzemeltetni szeretnék a helyet. Az itthoni

hőingadozás miatt egyszerű faházaknál több kell, úgyhogy a skandináv területeken alkalmazott típus mellett döntöttek. A lombkoronákon épült lakokkal ellentétben magas lábakon álló, luxus vendég-házakat álmodtak meg, melyek 4 csillagos minőségű ellátással működhetnek minden évszakban. Erdei környezetbe ilyen volumenű építményeket tervezni természetesen sok kérdést vet fel. A tulajdonossal együtt karöltve fel kellett térképezni: mennyi házkiadás volna, és milyen következményekkel jár bevezetni a közműveket az erdőbe? Milyen módon lehet a legkevesebb beavatkozást végrehajtani a természetben? Sorra kellett venni milyen funkciók, milyen felszereltség az, ami minimum igényként merül fel a vendégek részéről ilyen stílusú/ típusú szállás esetén? 27 négyzetméterre tervezték a kabusokat, a bennük rejlő tartalom pedig jócskán

túlmutat egy lombház enteriőréjén. Szállodai szobához méltóan fürdő, mellékhelyiség, szoba, beépített teakonyha, gardrószejkény, plusz egy 12 négyzetméteres terasz is helyet kapott a szintén minimum igényként felmerült jacuzzival együtt. Az egyik ház földszintjén kialakítottak egy szaunát és a recepció is itt kapott helyet. Tehát inkább egy luxusszállodának eleget tévő komplexumról beszélhetünk a természetben, mintsem romantikus miliőről az erdőben. Utóbbira találgatunk már példákat itthon, a noszvajai típus viszont még egyedülálló Magyarországon. A vonatkozó jogszabályokból kifolyólag is csak könnyűszerkezetes konstrukciókról lehetett szó, amire alapvető esztétikai válasz volt a fa, a választást tekintve pedig a felületkezelt lucfenyő. Modernebb hangvétélű, de a tagoltabb homlokzatokat megfigyelve nem feltétlenül minimalista alakzatok jöttek létre.

Fürdő, mellékhelyiség, szoba, beépített teakonyha, gardrób szekrény, 12 négyzetméteres terasz.

Az éves hőingadozás miatt a skandináv területeken alkalmazott típusú fa épületek.

Az időjárás nem veszélyeztetheti a felfelületet jelentősen, a házak szigeteltek, a homlokzatok átszelőztetettek, a falékezés pedig védett az UV-sugáraktól a sűrű lombkoronák árnyékában. Mivel a terület elől és hátul is utcával határolt, a közmű bevezetése is viszonylag egyszerűbb lépés volt. A klímát és egyéb szükséges gépészetet sikerült a faszerkezeteken belül elrejtetni, a közmű vezetékeket pedig a konstrukciók lábain vezették fel. Persze mindezeket együtt véve kérdés, mennyire tud hosszú távon időtálló lenni majd ez a megjelenés, a konstrukciók. Nem esik csorba a kilátáson sem, mert a meredek vonalon mindig az elülső ház felett „halad” a látószög. Az itt lakók számára a privát-

szféra is biztosított, adott ugyanis egy ideális távolság, és nagyobb ablakfelületeket is csak a tő felé tájoltva terveztek be. Minden bejárat a domboldal magasabb szintjéről közelíthető meg, ezzel is komfortosabbá téve a bejutást. A magasság amúgy is problematikus karaktere az architektúráknak. Itthon egyre nehezebb igazán kivételes szakembert találni, egy külföldi minőségeket célzó munkához egyenesen lehetetlenségnek tűnik manapság. Valódi értelemben vett lombház helyett négy méter magas fastruktúrát kellett építeni, mely kihívást jelentett Juhász Patrik ács számára. Ráadásul a vékony lábakon álló, nagytömegű kabinok teherbírása is mérnöki profizmust kívánt meg. Messzi

távlatokból úgy tűnik, a tornyok buzgó párbeszédet folytatnak a környezettel. Ez a látványon túl a gyakorlatban is igaz. Az építkezés során a lehető legkevésbé fáat igyekeztek kivágni, ezek közül a legvastagabb egyedek elpusztításáról szó sem lehetett. Az építmények alatt csak a lábak alá épült pontlapozás, így bár a teljes felszereltséggel, hűtéssel, fűtéssel, tévével ellátott erdei lakok nem mondhatók kifejezetten természetbarátnak, egyvalamit azért mégis fontos kiemelni. Ha egy nap nem lesz már szükség rájuk, oly módon lehet elbontani, hogy a természet szinte régi képét nyerheti vissza. Az újdonság úgy tűnik sikeres: a négy ház már teljesen foglalt nyár közepéig.

Alapterületek (házanként/lakóterület): 27 m²

Tervezés éve: 2017

Építés, átadás éve: 2017

Építész: FÁBIÁN GÁBOR, FAJCSÁK DÉNES
(ARKT ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)

« Anyaguk felületkezelt lucfenyő.

27 négyzetméteresre tervezték a kabusokat, összesen négyet.

AZ ÖNAZONOSSÁG NYOMÁBAN

*A Tours-i Szent Márton
és Flüei Szent Miklós-plébániatemplom
rekonstrukciója Budapesten*

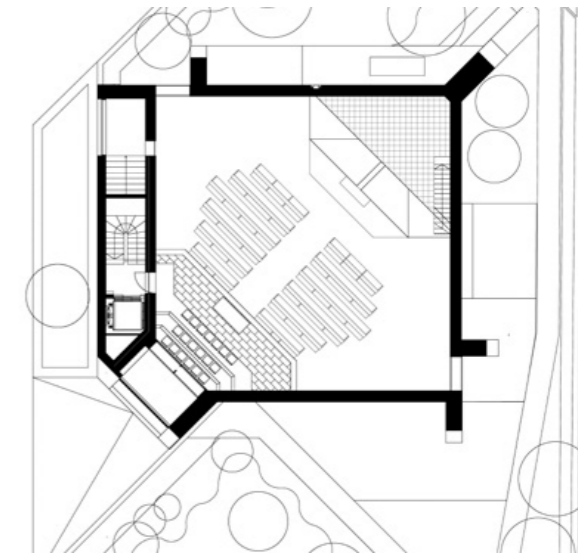
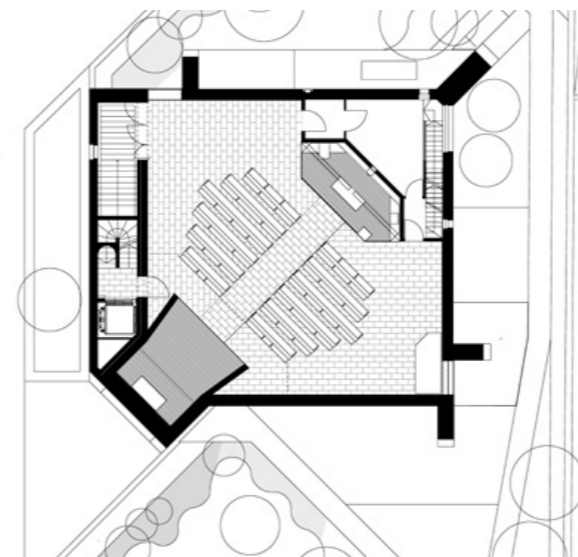

EGYEDÜLÁLLÓ REKONSTRUKCIÓS TÖRTÉNETE VAN A NÉPNYELVBEN CSUPÁN VIZAFOGÓI TEMPLOMNAK NEVEZETT SZABÓ ISTVÁN-FÉLE SZAKRÁLIS ÉPÜLETNEK, RÖVIDEN A TERVEZŐ „SZELLEMÉHEZ” VALÓ VISSZANYÚLÁSKÉNT ÍRTHATÓ LE.

Egy újabban megjelent kelet-európai kulturális folyóirat, a *Kajet* első számában Nagy-Sándor Zsuzsa figyelemreméltó cikke veszi górcső alá az autentikus népi éneklés elmúlt évszázadát, a népdalok sajátos evolúcióját¹. Bár az alapidallamok egy-egy személyhez kötődve születnek, az összhangzat elválaszthatatlan az azt gazdagító, éltető, továbbadó szociokulturális környezettől. A tudatos megőrzést célzó külső törekvés aztán elvetet a kanonizációhoz: a rögzített, felvett, lektotázott népdal elnyeri hivatalosnak ítélt formáját. Amint azonban a népdalkultúra belép a klasszikus

előadói közegbe, heterogén helyzet alakul ki: vannak a tradicionális helyzetekhez és előadásmódhoz ragaszkodó művészek, de előfordul az is, hogy újra közösségek formálják tovább ezeket a dalokat és dallamokat, saját igényeiknek megfelelő módon. Felmerül hát: az egyéntől a közösségen át a nagyközönségig vezető evolúció állomásain mikor tekinthető autentikusnak a népdal? A folyamat egészét tekintve könnyen arra a következtetésre jutunk, hogy az autenticitás fogalma viszonylagos: az előadó és közönsége közmegegyezésén alapszik, feltételezve azt is, hogy adott esetben bármelyikük

alkotóként viselkedik. A szellemi kulturális örökség tágabb kategóriáján belül persze nem feltétlenül ennyire lazák ezek a kategóriák – bizonyos műfajokban, mint az irodalom vagy a képzőművészet, jellemzően könnyű meghatározni egy-egy mű önazonosságát merevítésének momentumát. De ide tartozik-e az építészet? Sajátos következményeként a 20. század elméletének és gyakorlatának, a kanonizáció hagyományos folyamata ezen a területen is átalakul. Az átörökítés valóságos gyakorlatát alapvetően befolyásolja számos kulturális, társadalmi tényező, az aktuális anyagi és szabályozási helyzet, sőt: pályázati előírások s lehetőségek mellett értelemszerűen a mindenkori szereplők kiléte is. Az elmúlt évek hazai örökségvédelmi gyakorlata a második világháború után épült házak terén széles spektrumát mutatja az autenticitás értelmezésének, a nagyjából eredeti állapotában megújított szombathelyi Sportháztól a kiegészített nyíregyházi művelődési házon át a teljesen átépített veszprémi Hangvilláig. Ahol pedig ezeket a sorokat írom (*a szerző jelenleg Berlinben él – A szerk.*), még radikálisabb példa is akad: David Chipperfield irodája épp azon ügyködik, hogy még a padlósínyeg is pontosan ugyanaz legyen a megújuló Neue Nationalgalerie épületében, amit Ludwig Mies van der Rohe 1968-ra kitalált. Mint látni fogjuk, a vizafogói templom felújításának tervezője, Berecz Tamás számára korántsem volt egyértelmű, hogy mi is tekinthető autentikus állapotnak. (A megválaszolandó kérdések közül ráadásul a kevésbé fajsúlyosak közé tartozott

az a sokunkat érdeklő talány, hogy kicsoda egyáltalán Flüei Szent Miklós?)². Az eredeti tervek s a tervező kutatása ugyanis nem várt következményekkel járt a tervezés folyamatára nézve. Szabó István (1914-1988) tevékenysége az utóbbi években került be a szakmai köztudatba. Szabó világéletében csendes figura volt, aki a minőségi tervezést többre értékelte a sajtószerzésnél; így, bár fűződik a nevéhez algériai sportstadion, a Rádió főépületének legendás Pagodája és közúti határátkelőhely is, tulajdonképp két fővárosi munkája nevezhető közismertnek. Az egyik az a Szervita téri iroda- és parkolóház, amely az igencsak hányatott múlt évtized során számtalan át- és újratervezést megélt, míg végül 2017 végén végleg bontósákány áldozatává vált. Nem sokan siratták. A másik a farkasréti Mindenszentek-plébániatemplom, amely 2011-ben a hetvenes évek egyik első épületeként lett műemlék, és méltó hazai helyének elnyerését követően lassan nemzetközi babérokra tör: egyetlen magyar műként szerepel a brutalizmus első globális múzeumi seregszemléjében, a frankfurti Deutsches Architekturmuseum *SOS Brutalismus* című kiállításának katalógusában. A templomépítéssel nyugdíjazásától, 1975-től foglalkozó Szabó többi szakrális épülete közül első sorban a szerkezeti merészségével hódító budapesti, Ildikó téri és dunaujvárosi református imaházak, a márkházi fatemplom, valamint a rútol átépített Táltos utcai templom lenne érdemes védelemre. A Tours-i Szent Márton és Flüei Szent Miklós-plébániatemplomot soha nem sorolták a tervező

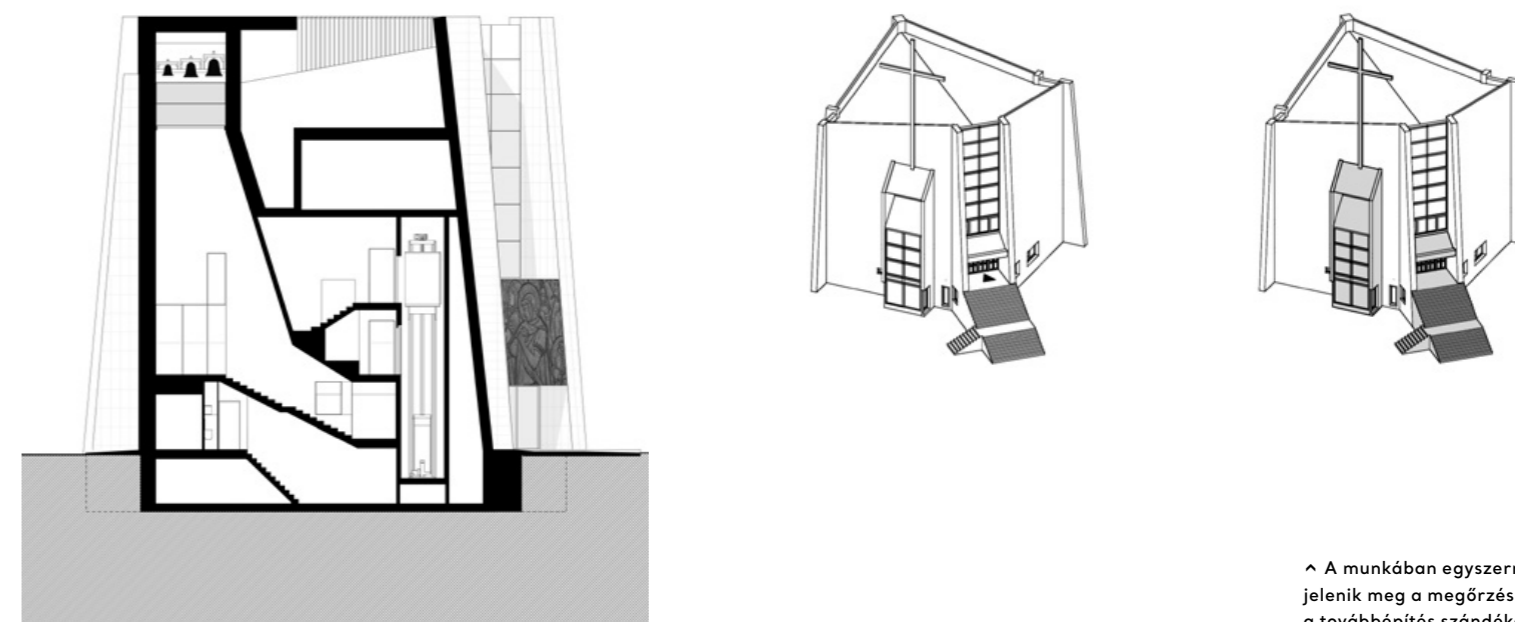
legjobb munkái közé – viszont ez volt az utolsó, még életében felépült munkája. 1985-ben szentelték fel, de harmincéves korára egy letűnt világ viharvert mementójaként magasodott a hármasképp Forgách utcai megállójánál. Az építéskori helyzet kompromisszumai, a házilagos kivitelezés, a gyenge minőségű építőanyagok ekkorra félreérthetetlenül megmutatkoztak. A Váci út forgalma elviselhetetlenné nőtt, az épített környezet jelentősen átalakult. Az egyházközség igényei is formálódtak: szükségessé vált egy tágasabb, flexibilisen használható terem, és szeretnék volna kihasználni a kapcsolódó kertet is. Ezeket a problémákat felismerve kezdett el teljes átépítéshez és bővítéshez tervezőt keresni az egyházközség, és jutott el Berecz Tamáshoz. Berecz 1995-ben Debrecenben, majd 2000-ben Budapesten diplomázott. A Mesteriskola elvégzését követően, 2004-ben alapított 2SL Stúdió, majd 2013-tól a B+B Műterem vezető építész – utóbbiban Batári Attila építésszel együtt, aki a jelen munkák kiviteli tervezésében és az építés folyamán is oroszlánszerepet vállalt. A B+B magas igény szintű családi házak, villák tervezésével, valamint kereskedelmi belsőépítészeti feladatokkal foglalkozik – utóbbira ismertebb példa a budapesti Bálna sajátos koncepciójú kereskedelmi-közösségi tere, a Hygge. Inkább a hazai viszonyokról, mint személyéről árulkodik a tény: miközben 2010-től a BME Középülettervezési Tanszék meghívott oktatója, Berecz Tamásnak a gyakorlatban a Váci úti templom lett az első megvalósult középület. Berecz számára gyorsan nyilvánvalóvá vált, hogy itt egyszerű megbízásnál többről lesz szó. A megkeresés

Szöveg: KOVÁCS DÁNIEL
Építészet: SZABÓ ISTVÁN
-EREDETI TERVEZŐ
BERECZ TAMÁS, BATÁRI ATTILA
-REKONSTRUKCIÓ
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

^ Berecz Tamás célkitűzésével az volt, hogy a templomot közelebb hozza a soha meg nem valósult eredeti koncepcióhoz.

A templomtest falai a sarkokon merőlegesen kifordulva ferdén levágott támfalakká válnak.

^ A munkában egyszerre jelenik meg a megőrzés és a továbbépítés szándéka.

idején már évek óta dolgozott „Determinizmus – az építészeti alkotás külső erői” című DLA-kutatásán. A Major György által javasolt (és vezetett) téma egy adott időszak külső feltételrendszere (általános és helyi szabályozások, településrendezési előírások) építészetre tett konkrét hatását vizsgálta volna; a kutatás spektruma azonban az évek alatt számára beláthatatlanná terebélyesedett. A rekonstrukció mint potenciális doktori munka új lendületet adott a folyamatnak – és ez mind a feladat, mind a tervező számára pozitív következményekkel járt. Csakhamar kiderült, hogy a Váci úti templomnál aligha találni jobban determinált épületet Budapesten. Az érvényes

szabályozás gyakorlatilag konzerválta az egyébként semmilyen védettségi státust nem élvező házat, megtartandónak minősítve a beépítési módot, a telek területét és beépítési százalékát, az építménymagasságot és a funkciót is. Hogy mi az autentikus? Ami itt van – hangzott a szabályozó válasza. A tervezők gyanították, hogy ennél komplexebb a helyzet – a doktori kutatás pedig lehetőséget kínált ennek feltárására. Berecz Tamás felkutatta a templom építéséről elérhető dokumentumokat, megkereste Szabó István örökösét és az eredeti társtervezőként ismert Borsányi Pált, a plébánia archívumából pedig előkerítette és feldolgozta az építéskori dokumentumköteget,

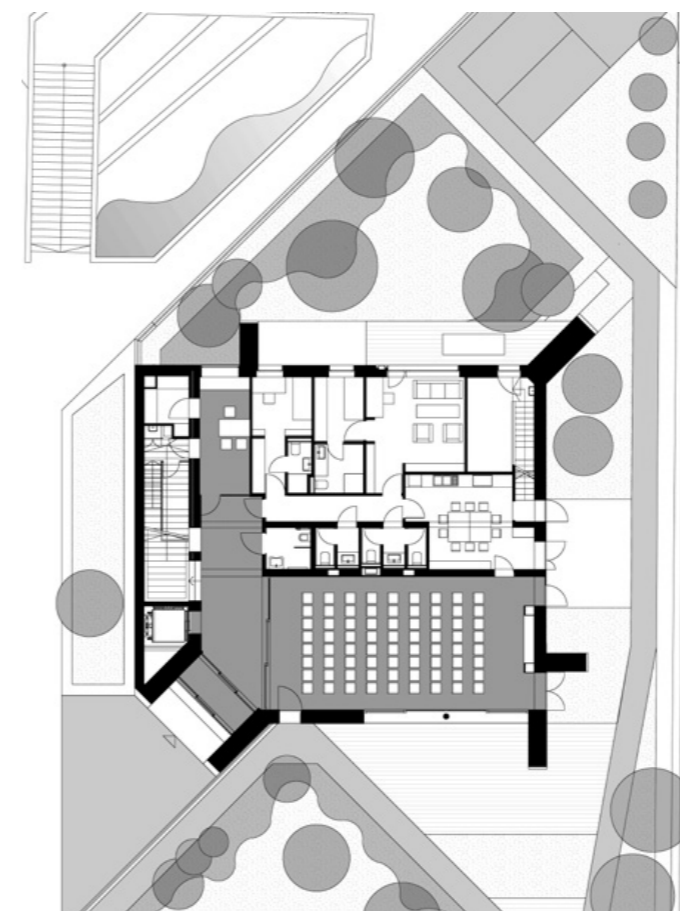
benne az akkori lelképásztor gondosan iktatott levelezésével. Így derült fény arra, hogy az eredeti koncepció az építés közben jelentősen átalakult, a megvalósítás folyamata közben ugyanis Szabó kiszorult a munkából, az azt átvevő Borsányi pedig lényeges részleteket dolgozott át a megvalósítás közben. Ezen a ponton Berecz célkitűzésévé az vált, hogy a templomot, megválaszolva az építető újabb megfogalmazott igényeit, közelebb hozza a soha meg nem valósult eredeti koncepcióhoz – mindezt úgy, hogy a lehető legtöbbet őrizi meg a templom értékesnek talált eredeti jegyeiből. A tervezés egyik sarokpontját az a szándék jelentette, hogy az épülettesten belül, fedett térben, jól

használatos összeköttetés keletkezzék a két szint (az utcaszintű plébánia és közösségi terem, valamint az emeleten található templomtér) között. Ez alapján kérdőjelezte meg a templom karakteres, de kevésbé sikerült elemét, az emeleti bejárához vezető, kétkarú kültéri lépcső létét. Bontását indokolta, hogy a lépcső az eredeti koncepciótól eltérően valószínűleg ráadásul egy szabályozási kiskaput kijátszva az így nyert beépíthető területet hozzá lehetett illeszteni az épülethez. A bővítés kubatúrája a ház sajátos tömegének köszönhetően alig érzékelhető. A templomtest falai ugyanis a sarkokon merőlegesen

kifordulva ferdén levágott támfalakká válnak, felnyitva a tömeget. Berecz egyszerűségében is elegáns megoldással önálló hasábjá egészítette ki a Váci úti homlokzat két támfalát. Ez ad helyet az emeletre vezető lépcsőnek, a felsőbb szintek feljáróinak, és az eredeti párkánymagasság fölé nyúlva a harangoknak is. A toldást a burkolat eltérő rakási iránya különbözteti meg az eredeti tömegetől. A külső további beavatkozásai még kevésbé tűnhetnek fel. A korábban a Váci út magasodó fémkereszt a templom északi oldalára került, így jobban látható az autóval érkezők számára.

Megszűnt a felesleges előkert, viszont a többi zöldterület használhatóbbá vált. A főbejárat a régi templomajtó alatt, a földszinten nyílik; innen közvetlenül elérhető a földszinti, kertkapcsolatos közösségi terem, az irodahelyiség, a plébános garzonja és a vendégszoba, valamint az ezeket és a közösségi termet is kiszolgáló, nagyméretű konyha. Az emeletre vezető utat ünnepélyessé teszi a kürtösterű, szűkülő lépcsőtér sajátos hangulata. A rekonstrukció egyik vitatható pontját jelenti a középből a saroktengelybe helyezett templomi bejárat. Ez a pozíció azonban sem Szabótól,

◀ A belső tér részlete. A mennyezetre Berecz a korai Szabó-féle vázlatok ihletésében kristályszerkezetet, illetve Szabó közismert találmányát, a KIPSZER-térrács geometrióját idéző struktúrát alkotott.

sem a történeti templomépítészettől nem idegen; ráadásul így a templom belseje a lehető legjobb szögben tárul fel a belépőnek. Az áthelyezett bejárat újszerűségét hangsúlyosan kortárs megoldás emeli ki: a belső fal geometrikus kimetszése és a külsőn megjelenő, színezett üvegfelület együttesen rajzolják ki a kereszt formáját. Míg ez a gesztus kissé túlgondoltnak hat, a korábban befejezetlennek, üresnek ható belső tér többi beavatkozása telitalálat. A szentély eredeti, sekrestyét rejtő háttérépítményét Berecz tovább magasította, püspöki mitrát vagy bibliai sátrat idéző védőburkot képezve a templom legszentebb tere körül. Ennek párhuzamát jelenik meg az új kápolna a korábbi főbejárat helyén, a karzat alá helyezett, felülvilágító dobozként. Egyértelműen helyes döntés, hogy a szentélyépítmény a régi kőburkolattól megszabadítva, azaz a belső épített egészéről leválasztva önálló tárgyként

jelenik meg, előnyösen tagolva a teret. A felületek markáns hatását, a natúr tölgy és a fehér nemes harmóniáját az eredeti állapotában hagyott, barnás mészke falburkolat és az újonnan lerakott, de hasonló színvilágú padlóborítás némiképp tompítják; a belső elbírna ennél a kissé konzervatív színezésnél radikálisabbat is. A leginkább eltalált gesztus az új mennyezet. A Borsányi-féle fa fedélszéket Szabó korai vázlatainak ihletésében Berecz kristályszerkezetet –, illetve Szabó közismert találmányát, a KIPSZER-térrács geometriáját – idéző, fehér struktúrára cserélte le. Az új mennyezet magától értetődő szépsége a későgótika jellegzetes hálóboltozatait idézi, váratlan szakralitással ruházva fel a korábban értelmetlennek tűnő nagy belmagasságot. Az összetett, számos tényező mérlegelésével járó tervezési folyamatot az engedélyeztetés követte, amelyet a maga féktelen abszurdításában részletesen megismerhetünk Berecz párhuzamosan készített doktori értekezéséből. A dolgozat legérdekesebb része a templom építésének és felújításának folyamatát hasonlítja össze, meglepő párhuzamokra világítva rá az 1980-as és a 2010-es évek közállapotaiban. Építészeti tényfeltárás ez a javából, kiadót érdemelné már csak az olyan ingyencégek miatt is, mint a két nagy patrónusi döntés: az építető plébános levelezésében csak idézőjeles Szent Jánosként emlegetett pártfőtítkárnak engedélye, és a 2017-es úszó-világajnokságra készülő politikai elit támogatása a mostani munkák finanszírozásában. Az építés az elmaradhatatlan konfliktusokkal és költségsökkentésekkel járt, amelyek egy részét a tervezőkkel együtt fájlahatjuk. A belső világítás egyszerűsödése, valamint a főbejárat fölé szánt absztrakt képzőművészeti alkotás elmaradása és a helyén kialakított, banális felirat valóban vesztesége a koncepciónak.

Tervezés: 2014-2016
 Átadás: 2017

Építető: VIZAFOGÓI TOURS-I SZENT MÁRTON PLÉBÁNIA
 Eredeti tervező: SZABÓ ISTVÁN (A TEMPLOM FELSZENTELÉSE: 1985)
 Építész tervező: BERECS TAMÁS, BATÁRI ATTILA (B+B MŰTEREM KFT.)
 Építész munkatársak: GÁL SZABOLCS, KATÓ DALMA, RAINER ANNA
 Táj és kerttervező: KÉREY DÓRA
 Akusztikus tervező: BORSINÉ ARATÓ ÉVA

A megújult vízfogói plébániatemplom, amellyel, hogy kortárs szakrális építészetünk értékes eredménye, radikális újszerűséget mutat az építész múlttal alakított viszonyában. Az épület történeti rétegeit visszafejtve, bizonyos talált és általa felkutatott elemeket kiemelve Berecz Tamás egy komplex módon sosem létezett Szabó-féle österveket jelölt meg ideálként, annak egy saját értelmezését autentikusként – a megvalósult épület pedig egyszerűen korának és környezetének sajátosságait is tükrözi. A munkában egyszerre jelenik meg a megőrzés és a továbbépítés szándéka, bátran vállalva a szubjektív döntés bírálhatóságát is. Ez a gondolati síkon és fizikai elemeiben is rizikóing építészeti magában hordozza a megvalósulás magas rizikófaktorát. Ami tehát Berecz tervezői döntését és Batáriveri közös munkáját igazán izgalmassá teszi, az az, amit itt utóéletnek nevezhetnénk – mindenki más viszont a templom valóságként tekint rá. A belsőbe a megbízó igényeit

követve visszakerültek a korábban beépített képzőművészeti elemek: az üveglakok, a keresztút, a kápolna oltára; a nyolcvanas-kilencvenes évek egyházművészetének leglaposabb, középszerű vonala. Az újonnan létrehozott, a korábbihoz képest emelt igény szintű belsőépítészeti itt nyíltan konfrontálódik, figyelmen kívül hagyva, hogy ezek a tárgyak is a közösség hitéletének részei. A vízfogói rekonstrukció ugyanis, akár csak napjaink összes temploma, egy elképzelt vagy személyesen megélt „legmagasabb jó” számára épül, és kevésbé vesz tudomást annak követőiről. Pedig a fehérterítés, a szentoszobrocskák, a kristályvázába pakolt virágsokrok szerves részei ezeknek a mindennapoknak – egy eltűnőben levő, de még létező generáció vallásgyakorlásának tárgyi nyomaiként. Ez azonban újabb definíciók, további önonozóságok megkérdőjelezését vonja maga után. Lehet-e az építészetre úgy tekinteni, mint folyamatra, ahol a tervező egyetlen szereplő csupán,

és részese éppúgy az épületet használó közösség, mint az azt meghatározó előírások (sőt, azok szerzői), valamint a történelem és a településképi változásai? Ebben az értelemben az építész bizonyos közösen megfogalmazott vágyak és hivatalos szabályzók, szakmai hagyományok és egyéni invenciók orkesztrájának alkalmi karmestereként lép fel. Nem egyetlen, autentikusnak titulált, kamerán át kimerevített pillanat számára épít, hanem körülmények e komplex rendszerét (bizonyos értelemben: determinációját) figyelembe véve – vagy pedig ez automatikusan magával vonná a középserűséget, amit Berecznek saját alkotói énjé előtérbe helyezésével sikerült elkerülnie? Elképzelhető-e az, hogy az építő közösség és az általa teremtett körülmények alkotó módon, az építész által koordinálva szervesülnek részévé egy ház születésének és fenntartásnak? És persze, feltéve hogy igen: magunknak éreznénk-e ezt az építészeti?

Jegyzetek:

¹ Nagy-Sándor Zsuzsa: From Villages to the Big State: the Path of Hungarian Folk. *Kajet*, 2017/1. 40-49. o. A cikk magyar fordításában is elérhető a ritmushang.blog.hu-n.

² 15. századi szent, aszkéta; Svájc védőszentje. A titlust az építést segítő svájci adományozókra tekintettel kapta a plébániatemplom.

A bővítés kubatúrája a ház sajátos tömegének köszönhetően alig érzékelhető.

INNOVÁCIÓVAL A KÖZÖSSÉGÉRT

méket, szolgáltatást kapunk. A nyílászárók az épített környezetünk talán legfontosabb elemei, hiszen olyan mozgó és egyben határoló épületszerkezetekről beszélünk, amelyek a természetes, éltető fényt is bejuttatják a belterekbe. Ha ezt kiegészítem azzal, hogy az építetők ügyfeleink legtöbbször a design és a funkció egyensúlyának megteremtését várják el tőlünk, rögtön szembeötlik a megoldás: jövőnk kizárólag az innovatív megoldások, szolgáltatások és termékek együttes bevezetésén, folyamatos csiszolásán múlik. Eddig csak beszállítóink rendszeranyagainak bátor, máshol nem alkalmazott kombinációival, valamint az egyedi, mára külön branddé vált ügyfélkezelésünkkel érthetünk versenytársaink elé, amit a lakóépületekre specializálódás, a lakóingatlan építetők igényeinek alapos megismerése is segített. Ez a piaci előny viszont csak időleges, többen másolnak bennünket. Szoktam mondani, hogy „már a KAV-ot is klónozzák”, bár bevallhatom, ez a hazai termék- vagy szolgáltatásigényekre azért nincs rossz hatással. Folyamatosan fejlődünk kell, ezért fejlesztünk – hazánkban egyedülálló módon – saját termékeket és burkolatokat, ezért gyűjtünk a fejlesztő munkatársaink mellé komoly szakmai holdudvart, és talán ezért van a szakmában egyre nagyobb ismertségünk. Középtávú célunk az új termékeink által elérhető jelentős szakmai funkcionális-, hőtechnikai- és megjelenésbeli paradigmaváltás, mellyel a külföldi piacot is megcélazzuk. Abban bízunk, hogy fejlesztéseinknek köszönhetően hamarosan már nem csak az jut az eszünkbe az ablakról, hogy „olyan – jobb esetben – nyitható üveglap, aminek a segítségével szellőztethetünk is”.

Az energetikai szempontokon túl városarculati, de akár társadalmi szempontból van-e szerepe annak az építőipari szegmensnek, amiben önök működnek?

Fontos és komoly felelősség a miénk, homlokzatépítőké. Mérettől függetlenül a lakó- és munkakörnyezetünk működésének, komfortjának, élıhetőségének legmeghatározóbb elemei a levegő utánpótlás, a természetes fény bejutása, a jó hőszigetelés, a szélzárás, a vízzárás, az átjárhatóság és a megjelenés, a külső. Tud a nyílászárón kívül még egy olyan épület alkotórészt mondani, ami mindezt biztosítja vagy leronthatja? Ez a termékkör minden felsorolt problémát megold, ráadásul – jó esetben – ez az épületszerkezet elemeiben javítható vagy cserélhető is. Egy olyan civilizációban, mint a miénk, elengedhetetlen a kom-

fortéret, a biztonság, a digitalizáció integrációja, és a korábban elmondott szükségletek olyan formájú minőségi ötvözése egy termék-körön belül, amely az ökológiai lábnyom csökkentése érdekében az újrahaznosíthatóság, az energiaigény mérséklése mellett is választ képes adni napjaink meteorológiai és környezeti hatásainak.

A KAV missziója (utalva Fegyvernekyre). Ha ezen a szalon indulunk el, akkor hogyan kapcsolódik ez a Tours-i Szent Márton-plébánia-templom rekonstrukciójához?

Hiszem, hogy sokféle misszió létezhet egy cég életében akkor is, ha az erős expanziós folyamatát élı. Fejlődünk, épülünk, fejlesztünk, miközben küzdünk a piac és a szegmens kihívásaival – de úgy érzem jó úton haladunk. Tulajdonosként nem érdekelnek az „így szoktuk” vagy „eddig így volt” gondolatok: munkatársaimmal azon dolgozunk, hogy újat és jobbat építsünk, mint a többiek. A hit napjaink egyik legfontosabb támasza, talán fontosabb, mint bármikor a történelemben. Egy nyílás-

záró javításának kapcsán évekkorábban kerültünk a templomhoz, Gábor Atyával pedig a korábbi építők által kihagyott, vagy a kor színvonalá miatt félig megoldott csomóponti problémák miatt egyre többet találkoztunk. Minél több feltárást végeztünk a templomban, annál nagyobb gondokra leltünk. Teljes szerkezeti felújítás, bővítés és a funkciók megtartása mellett a további hitéleti helyiség és területigény miatt komplex áttervezés és átépítés vált szükségessé. A KAV etikus cég, minden munkatársunk jó ember, a szó klasszikus értelmében is. Eldöntöttük, hogy az addigi ciklikus szakmai támogató tevékenységen túl elkészítjük a „nagy” projektet. Mi nem generál cég vagyunk, de belevágtunk. Összehoztuk az elkészítő csapatot, a tervezői munka elindult, költségvetést készítettünk, de a nyílászárókat nem mi gyártottuk, csak a tervezésében segítettünk. Hogy miért? Etikai okokból, mivel nem láttuk korrektnek, hogy a termékek gyártását is mi végezzük külsős megbízott szakmai ellenőrként. Szerepünk viszont Csibrány Miklós munkatársunk munkája által nagyon aktív és szükséges volt, sőt a kivitelezési folya-

mat után is a helyszínen maradtunk, hiszen Miklós a mai napig foglalkozik a garanciális ügyek, az üzemeltetési problémák megoldásával. Ez is egy misszió a sok közül. Célunk, hogy a piacon megszerzett szakmai tudást a köz szolgálatába állítsuk.

Milyen kihívásokkal kell szembenéznie ön szerint a jövőben a szakmának, így az önök cégének is?

Két területet említenék, amely nemcsak a mi speciális világunk, de a teljes városi építési kultúra kihívása lesz a jövőben: a digitalizáció és a megrendelői (főleg a „z” és „alfa” generációs) igények változása. Előbbi az integrációs lehetőségek, utóbbi a variálhatóság, az „én” kommunikáció és az egyéniség kiteljesedésének válaszígyénye miatt lesz érdekes.

A XIII. kerületben álló, Tours-i Szent Márton és Flúei Szent Miklós-plébánia-templom rekonstrukciója országos szinten is egyedülálló projekt, így nem volt kérdés: ahhoz, hogy a tervezői gondolat testet ölthessen, alapvető a templom architektúrális, emocionális értékeihez méltó anyagok, szerkezetek kiválasztása. Egy templomépületnél a természetes fény minősége, „kezelése” is lényegi, hiszen a fény, mint építészeti eszköz van jelen. Nem véletlen tehát, hogy a Tours-i Szent Márton-plébánia-templom szakmai indikátora és tanácsadója a szakma egyik kiváló képviselője, a 2014-ben indult, alumínium nyílászárórendszereket és üvegfalakat tervező, gyártó és kivitelező

KAV Hungária Kft. volt. „Amit a KAV csinál, az egy misszió” – jegyezte meg egy interjúban a korábbi országos főépítész, jelenleg az Alumínium Ablak és Homlokzat Egyesület elnöke, Fegyverneky Sándor. E misszióról, a templomrekonstrukcióban való részvételről Lovász Károlyt, a KAV ügyvezető igazgatóját kérdeztük.

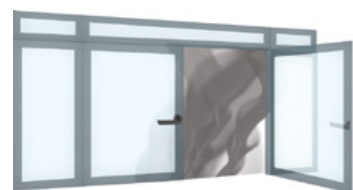
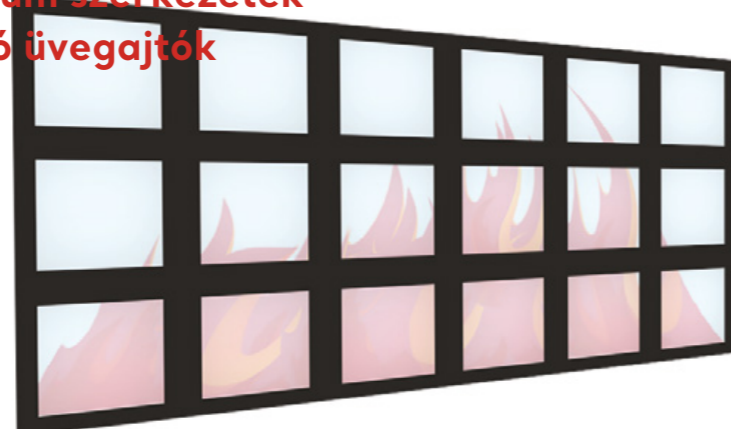
Hogyan mesélné el egy laikusnak, hogy mit jelent az innováció az önök gyakorlatában?

Az innováció eredményeként a korábban alkalmazott gyakorlattól eltérő, többletértelmet, -tartalmat vagy -funkciót kínáló ter-

fotó: Bujnovszky Tamás

**Homlokzati tűzgátlás: Fügönyfal,
Vázkitöltő alumínium szerkezetek
automata tűzgátló üvegajtók**
(lásd a 108-109. oldalon)

Füstgátló üvegajtók és portálok

Keret nélküli tűzgátló FR, BR üvegfal rendszerek

Tűzgátló üvegajtók és portálok

Tűzgátló szekcionált kapu

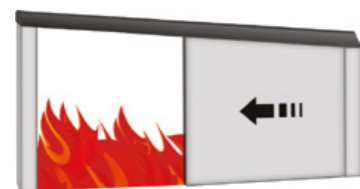
Automata tűzgátló üvegajtók

Tűzgátló ablakok, tetőablakok, üvegfordémek

Tűzgátló felgördülő kapu

Tűzgátló tolókapu oldalra és függőlegesen nyíló

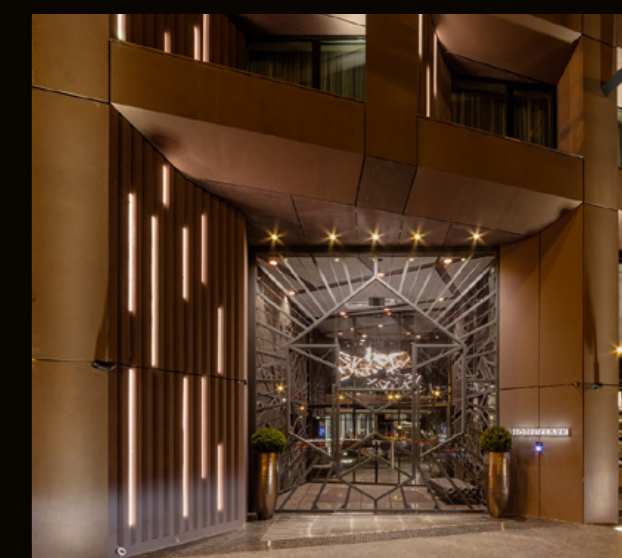

Automata tűzgátló függönyök és füstkötény falak

HOTEL CLARK

A jó világítás az építészet része. Ergonomikus, környezettudatos és az embert helyezi a középpontba. Értéket teremt.

Világítástechnikai tervezés
Látványtervek készítése
Világításvezérlés és programozás
Világítótest értékesítés

AZ OROSZLÁN UGRANI KÉSZÜL

Elkészült a Hotel Clark épülete

NINCΣ OLYAN MAGYAR GYEREK, AKINEK ÉDES-
APJA LEGALÁBB AZ ÉLETBEN EGYSZER EL NEM
SŰTÖTTE A BUDAPESTI ALAP APA-VICCET.
„TUDÓD KICSIM MIÉRT ÉPÍTETTEK A LÁNC HÍD
MÖGÉ ALAGUTAT? HM: HÁT AZÉRT DRÁGÁM,
HOGY AMIKOR ELERED AZ ESŐ LEGYEN HOVA
BETÖLNI A HIDAT.

*Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF
Építészet: ANTHONY GALL | GALL ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZIRODA KFT.
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS*

> A homlokzat alkotói egyedi megformálású és színezésű betonelemek.

Mindazon túl, hogy a vicc kapesán minden apa egyaránt érzi magát egy pillanatra végtelen szellemesnek, hatalmas barkácmesternek, városépítő mérnöknek, várostörténésznek és a múltat jól ismerő bölcsnek, kevés olyan helye van Budapestnek, ami annyira át lenne itatva a születés, a pusztulás, a legendák és pletykák misztériumával, mint a Clark Ádám tér. Gyerekként nem pusztán a körforgalom alakja miatt tűnik a világ közepének ez a tér, hanem mert a lurkóknak kiszáratva megmutatják a „0” kilométerkövet (Borsos Miklós szobrász, 1975), ahonnan „a világ összes távolságát” lemérik. Apa ekkor hosszú, zavaros magyarázatba kezd arról, hogy mi a fene is az a nulla, mit is jelent valójában, ha valami nulla távolságra van valamitől, ha valamiből nulla van a zsebünkben. Mintha mindez nem volna elég, elkerülhetetlenül sorra fog kerülni a Lánchíd négy oroszlán szobra, hiszen apa nem fél az oroszlánoktól sem: Nincs nyelvük – jelenti ki

< A tetőterasz alatt a legfelső szállodai szinten teraszkapcsoltos lakosztályokat alakítottak ki.

magabiztosan –, a szobrok alkotója szegényében a Dunába ugrott – teszi hozzá ijesztésképpen. Szegény jó Marschalkó János szobrász, az 1852-ben elkészült királyi emlősök alkotója hiába élt a szobrok átadása után még úgy 25 évet, soha nem tudta cáfolni a közkeletű anekdotát a nyelvekről, ami makacsul ma is urbánus legendaként él a köztudatban. Mint ahogyan nehéz megemészteni, hogy a tér névadója, CLARK Ádám, eredetileg skót és Adam CLARK (vö. Verne Gyula) volt, ráadásul az Alagútnak és Lánchídnak nem tervezőjeként, hanem építészvezetőjeként dolgozott. A két említett műtárgy tervezőjét William Tierney CLARKnak hívták, ráadásul angol volt, nem pedig skót. Aztán telnek az évek, a gyerekekből anyák és apák lesznek, és kezdődik az egész előről. Hogy Anthony Gall, a tér utolsó világháborús foghíjtelkén felépült hotel ausztrál születésű vezető tervezőjének nevéből mikor lesz a köz száján „Gál Antal”, az persze nehezen megjósolható. Mindazonáltal – háttérben a „mesés” Vizivárossal –,

« A tetőterazon egy bár üzemel majd.

« A homlokzati anyaghasználat erőt, időtálló minőséget sugároz.

tagadhatatlanul legendák, anekdoták és pletykák szövedékéből felépült negyede ez a városnak. Elkészült az Hotel Clark épülete, ami hetven év után lezár egy korszakot. Hetven éve a háború iszonyatos pusztítást hagyott ebben a városrészben maga után. Végzetesen megsérült Ybl Miklós egykori Budai Takarékpénztárának épülete a Fő utca sarkán, egy egész Duna-parti házsort kellett lebontani. Ezzel eltűnt a Lánchíd budai hídfőjének jellegzetes neoreneszánsz előtere, az a szűk, lépcsősorokkal tagolt kettős térrendszer, ami a Budavári Palota környékének egyik reprezentatív egysége is volt. Az egykori sűrűség helyén végül tátongó üresség támadt. Romjaiból újra felépült ugyan a Lánchíd, de a régi igazság még mindig érvényes: városi teret csak építéssel lehet létrehozni, házak lebontása után nem tér születik, hanem tátongó hiány. Mivel a tér egészének radikális újrafogalmazására sem politikai, sem szakmai akarat nem alakult ki, gyakorlatilag közlekedéstervezők,

A Várhegy felőli képen érzékelhető igazán, hogy milyen kis telekterületre épült fel a szálloda.

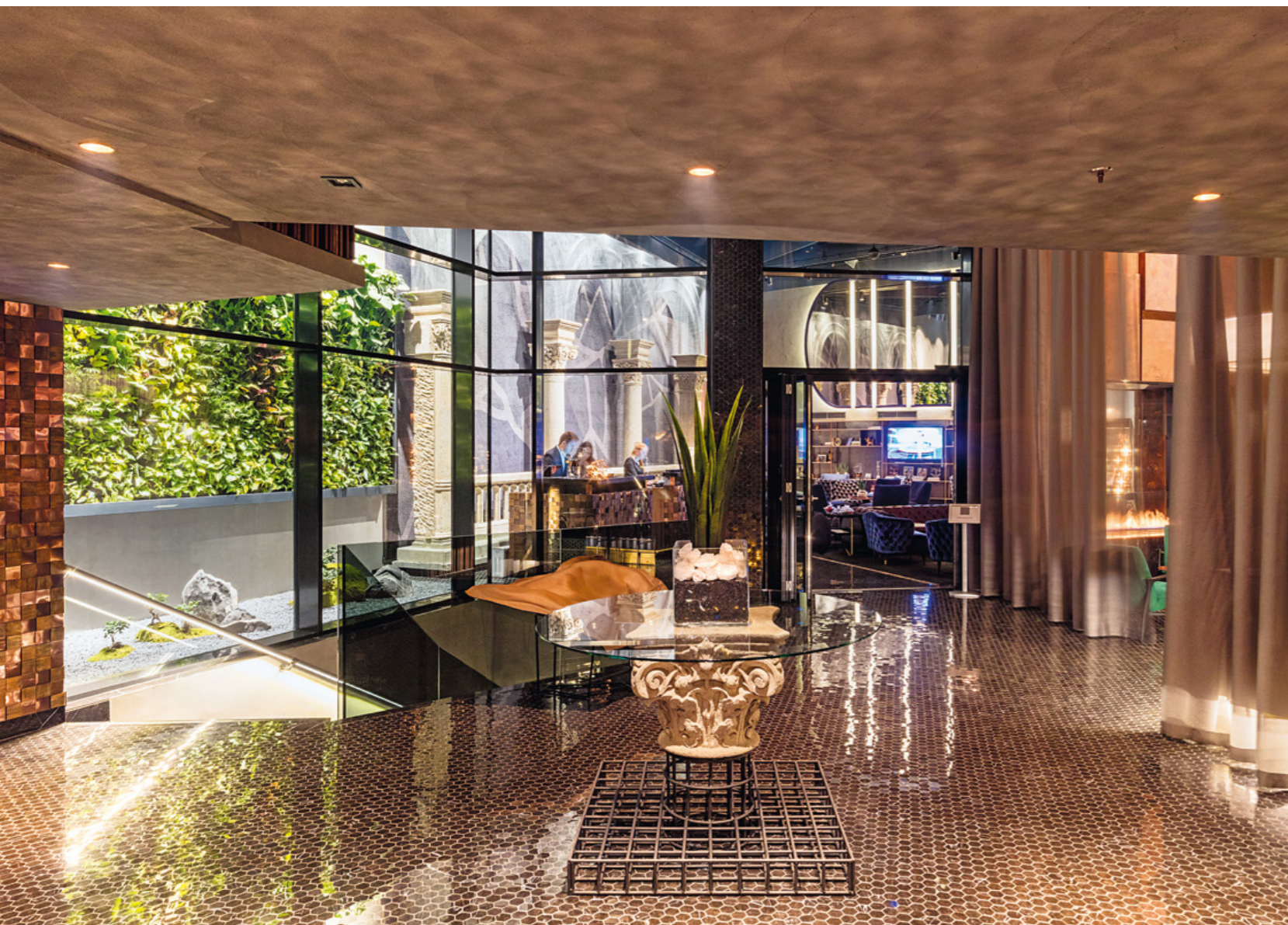

▼ A recepció a kép elő-
terében, a kandallónyíláson
át pedig a földszinti bár
pultját látjuk.

» Az alsagsori lépcső
a földszinti főbejárat felé.

< A főbejáratnál szélfogóban Ungár Fanni *PEAK* lámpasorozatának egy darabja.

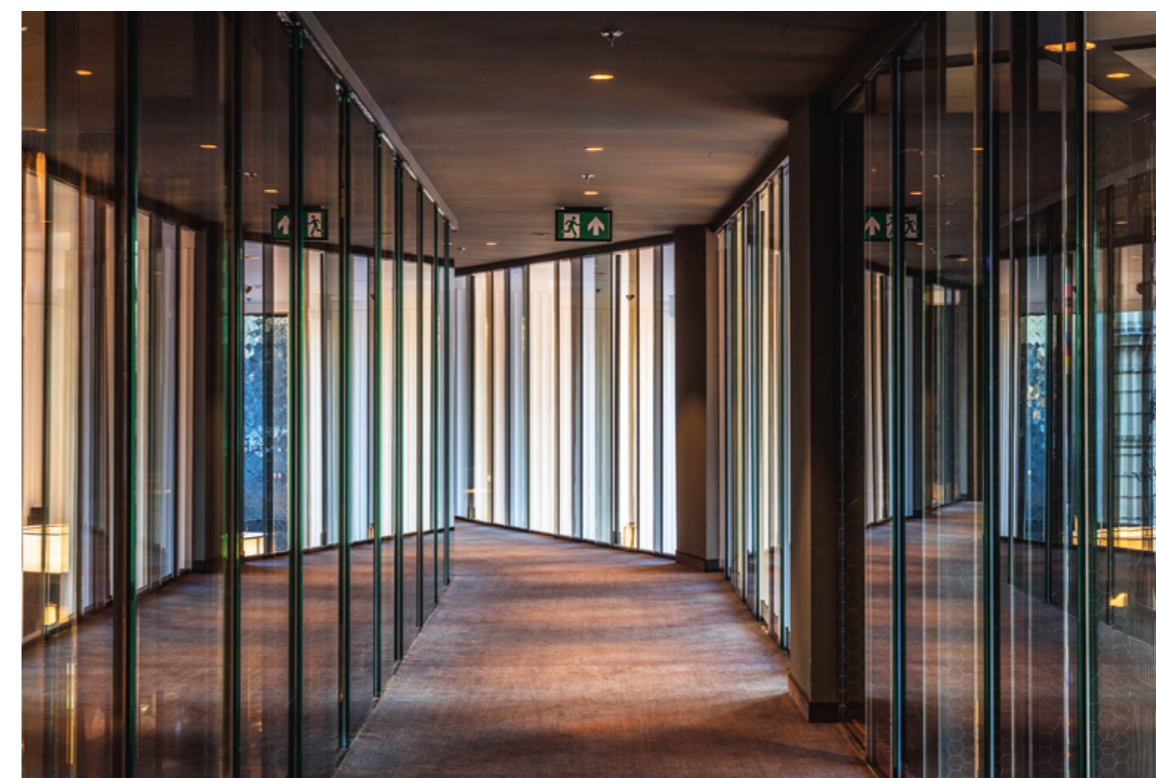
✓ Egy újabb tárgyalótér, a szálloda attribútumával, az oroszlánnal.

< A főbejáratnál szélfogót követően (képünk balra fenn), a földszinti közösségi térbe jutunk.

< A főbejárat melletti tér egy kisebb tárgyalóhelyiséget rejt.

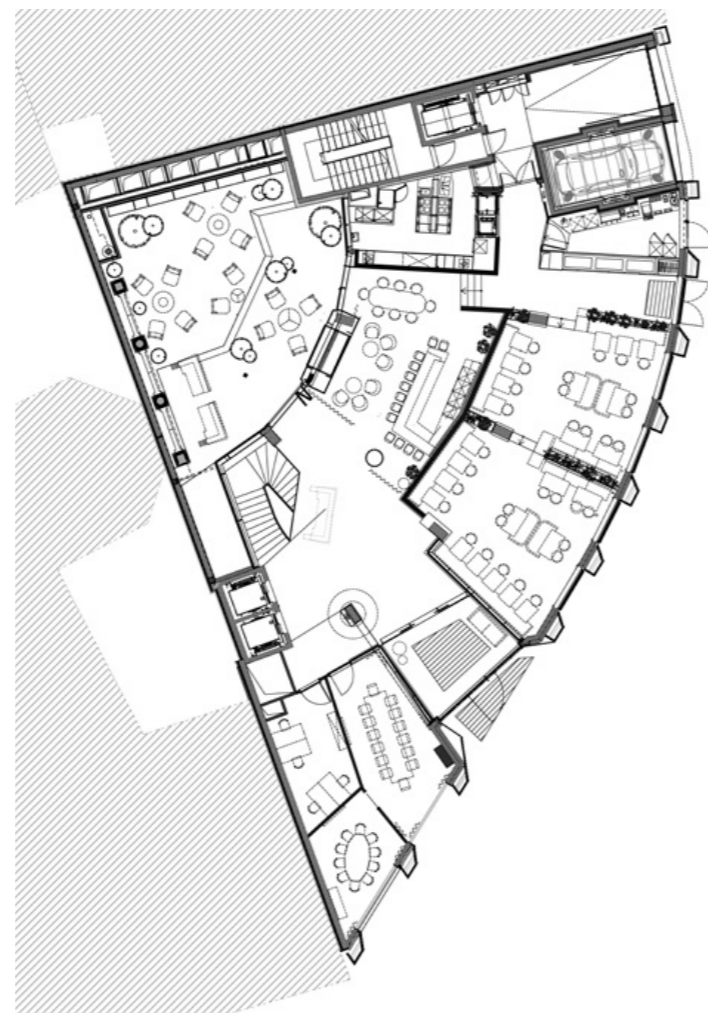

^ Beefbar a földszinten, melynek befejező designját a monacói tervező, Emil Humbert alkotta meg.

< A kétszint magas földszint közösségi terét egy üveghíd szeli át.

> Nem egészen 600 négyzetméteres telekterület.

ibolyakertészek „játszótere” maradhatott a Clark Ádám tér, aminek urbanisztikai jelentéktelenségét mi sem jelzi jobban, mint az, hogy a teret a városban nem a nevéén, hanem „körforgalomként”, „alagútként” kezdték emlegetni. Mindezen urbanisztikai válságnak szinte a centrumában, élő mementóként ott állt két tűzfal, egy negyed gang, illetve évtizedekig egy árkádsor csonkja, aminek megléte nem reményt sugárzott, hanem a hiányt, és az abszurditást fokozta. A seb, a csonkaság, a hiány, a rom, a megfagyott idő, a kimerevített kép, sok mindennek jelképévé válhatott ugyan a szocializmus idején, de metaforikus az is, hogy a rendszerváltás után két évtizeddel még mindig nem volt építészeti válasza a városnak a háborús foghíj jelentette kihívásra. Ez a tény nem pusztán azért zavarba ejtő, mert az elmúlt hetven évben talán nem

< A szobák egységes karakterűek, mindegyik terében egyedi tapéta és szőnyegminta formájában ott a szálloda lógója, Baska Barbara oroszlánfejet ábrázoló grafikája.

diplomázott olyan évfolyam az építészkaron, nem telt el úgy évtized, hogy valamilyen építészeti terv, építészeti pályázat ne született volna a Clark Ádám téri üres telekre, de építés mindeztidáig egyikből sem következett. Ennek a sikertelenségnek az egyik oka nyilván a koncepció, merészség és távlatos vízió hiánya, ami miatt nem az egész térrel, hanem pusztán a körforgalom miatt 3/5-ére csonkult telekkel foglalkoztak a tervezési programok. Nem vizsgálták a Várkertbazár – Lánchíd utca – Fő utca – Alagút – öregedő Lánchíd – Vár teljes összefüggésrendszerét, hanem a sebre kerestek sebtapaszt, az üres telekkel foglalkoztak csupán. Bán Ferenc 1997-es terve ugyan rámutatott arra, hogy bele kell metszeni a körforgalom rendszerébe, dekonstruálni, felülépíteni kellene a forgalomdominált csomópontot, de ennek a gondolatnak nem lett folytatása. Továbbra is csak a csonka telekre lehetett rajzolni, ami véleményem szerint így nem építészeti, hanem matematikai feladattá változtatta a tervezést. Végy egy függvényt, amiben a változókat

a görbület, a körcikk ívének hossza, a beépítési magasság korlátozza, a telek beépítési hányadosa, és a dupla szállodai ágy mérete adja. Egy jó megoldás van. Évtizedes sikertelenség sem vezetett el tehát oda, hogy a Lánchíd gyalogoshíddá alakítása, a Lánchíd utca és a Fő utca forgalomcsökkentése, végeredményben a körforgalom megszüntetése révén itt újra reális beépítési szituáció jöjjön létre. Snitt. Ennek a hosszú bevezetésnek egyetlen értelme van. Méltatni szeretnék egy épületet, amit lehet kritizálni ugyan, kárhóztatni gyengeségeit, kiemelni szerethető részleteit, köpködni, elfogadni, használni, de egy érdemét senki sem fogja tudni elvitatni: megépült. Mindazok fényében, ami fentebb olvasható ez nem éppen kevés. Sőt... Mert más dolog a rét nélküli ötletelgetés, álmodozás, ködös képzelgés, és megint más dolog ezen az érzékeny helyen megépíteni valamit. Úgy vélem ennek a folyamatnak egyik kulcsmomentuma a tervezők személyének kiválasztása. A lapzártánk idején Ybl-díjjal kitüntetett Anthony

Gall, a magyar szecesszió, Kós Károly életművének elhívatott kutatója. Ausztrál születésű építészként kellő távolságból van rálátása a magyar építészet és társadalom múltjára. Ennek a ténynek azért van jelentősége, mert az építész tisztában van a magyar építészet értékeivel, évszázados dilemmáival, sikereivel, kudarcaival. Hiteles, integratív, kiegyensúlyozott személy, szakmai körökben kimondottan elfogadott szakember, aki alkotótársaival évek óta foglalkozik a csonka-saroktelek beépítésével. Ennek a folyamatnak az eredményeképpen, tervtanácsi ajánlásokat is figyelembe véve alakultak át a homlokzat részletei, lett feszesebb, díszítés nélküli, ugyanakkor geometriájában tisztább képletű a homlokzat. Azért is esik ennyi szó a homlokzatról, mert ugyan a fent említett „matematikai függvény” meghatározó eleme a szoba mérete, a középfolyosós rendszer, illetve a szobaszám, mégis a homlokzat íves kifeszülése, az ablakok és a burkolat viszonya, az ablakbélletek rendszere, a teraszok váltak meghatározóvá. Maga az ív nem teljesen szabályos,

*A HOTEL CLARK ÉPÍTÉSZEI MEGÉRTETTÉK
AZ ÉPÍTÉSZETI VISELKEDÉS LOGIKÁJÁT*

így a homlokzat barna beton rácskiosztása, építészeti műszóval élve a grid, lehetőséget adott annyi kreatív játékra, ami az íves mozdulat lendületét izgalmassá teszi. Így alapvetően a Várhegy, mint háttér előtt, a barnás, zöldes növényzet színébe simuló, karakteres osztatú, földbarna homlokzat léptéke nem válik zavaróvá. Beszorított helyzetben, egy extrém kicsi, mindössze nagyjából 600 négyzetméter alapterületű telken, a hotelfunkciót és a Duna-parti helyzetet figyelembe véve kellett megoldani a feladatot, amit véleményem szerint sikerült is megoldani. Természetes, hogy a közvélemény számára minden új ház elfogadása, befogadása kihívással jár. Ez az aktus ugyanis arról szól, hogy az idő múlik, semmi sem állandó. Ha

tetszik, ha nem, megszokott dolgaink átalakulnak, és ebben az átalakulásban óhatatlanul kívülállónak érezzük magunkat. Emberi dolog ez, miközben a város nem éppen emberi viselkedéslogikát mutat, önálló életet élő organikus lény. Történeti városszövetben építeni minden esetben felvet egy fontos dilemmát. Két kulcsfogalom létezik ugyanis, ami között az építésznek kötelező ilyen kihívások kapcsán választania. A két fogalom összefüggésével és különbségével egy teljes kötetet lehetne megrölni. *Illeszkedés* vagy *viselkedés*? Az illeszkedés dominánsnak, örökéletűnek, szentnek tekinti az új épület közvetlen környezetét akkor is, ha az egy eklektikus, sokstílusú történeti közeg. Végeredményben, kulisszában és

A szálloda alagsora.

^ Legfelül a földszinti bár részlete.

^ A recepció, eredeti Ybl-oszlopokkal.

imitációban gondolkodik, ami képtelen felfogni azt a paradoxont, miszerint az új ház, az egy új ház. Úgy érzik az illeszkedést propagáló építészek, műemlékesek, hogy az újat el kell takarni és a régi primátusát kell hangsúlyozni. Van másik álláspont, ami szerint a történeti városszövetben az új ház tervezőjének, az új épületnek viselkednie kell. Ezt a viselkedésorientált módszert hangsúlyozta 2006-ban Turányi Gábor építész, amikor az egykori Spenótház átépítése elkészült (eredetileg: Hofer Miklós, Hübner Tibor és Horváth Lajos, 1980). Az Akadémia és a Gresham-palota épülete között a Duna-parton „viselkedni” kell tudni. Imitáció helyett önálló, kortárs épületet

létrehozni, ami nem keveri össze múlt és jelen idősíkjait, hanem képes megérteni a történeti épületek szomszédságát úgy, hogy sem fölél, sem alárendeltségi viszonyt ne alakítson ki velük. Viselkedik, és nem tesz úgy, mint ha ott sem lenne. Úgy vélem a Hotel Clark építészeti megértették az építészeti viselkedés logikáját, és képesek voltak megfelelni az eredeti városi környezet szabályainak. Vendégségbe érkezett, köszönt, választékosan öltözött új fiú, aki nem szeretne sem verekedni, sem csöndesen üldögélni egy sarokban, miközben az illusztris társaság figyelmet sem vesz róla. Ebben a viselkedésben segít az építészeti karakter letisztult magabiztossága, a homlokzati anyaghasználat

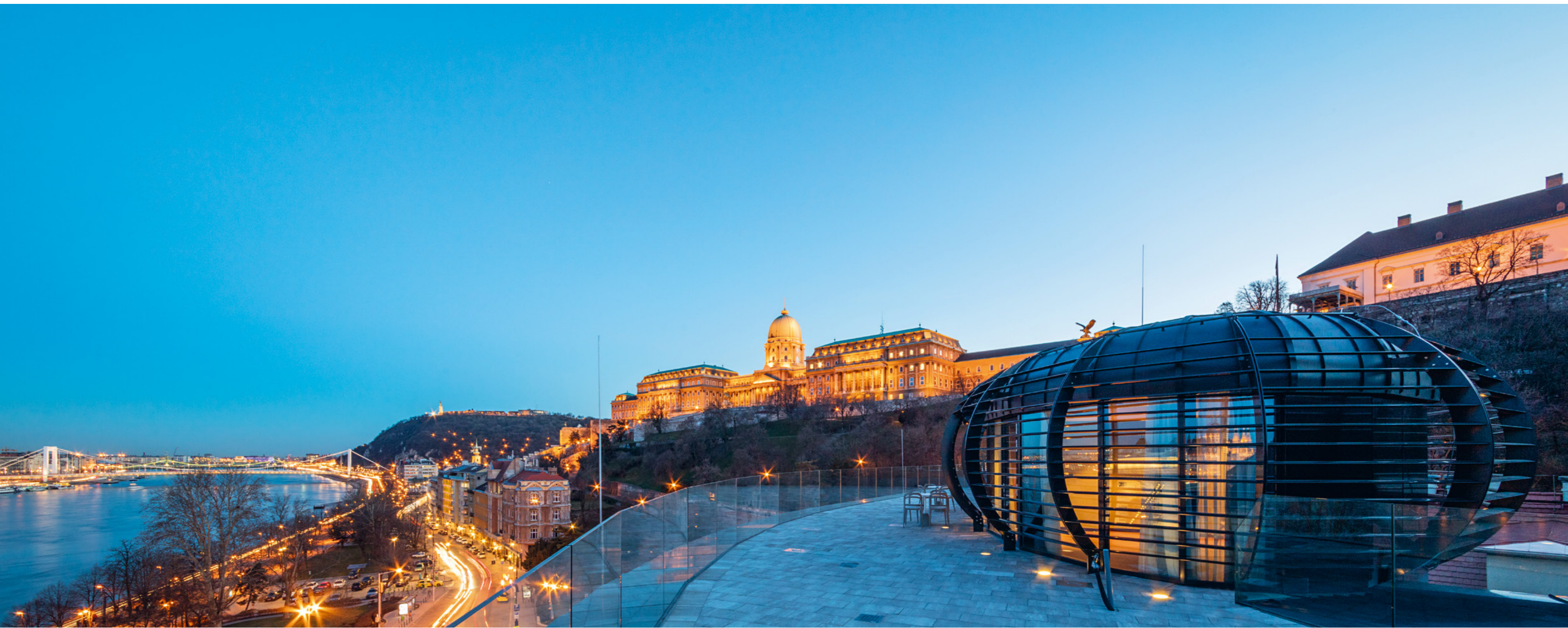
erőt, időtálló minőséget sugárzó karaktere. Segít, hogy az oroszlános grafika a hotel bejáratán sajátos arculati elemmé váljon, míg a belsőépítészeti, a bútorzati elemek, a réz, a kőburkolatok és a szobák berendezése is időtlenséget, hagyománytisztelést sugallnak. Trendi, butikhoteles megoldások helyett a földszint közösségi terek, az éttermi rész, a világítás és a lobby, valamint az első emeletet átkötő híd szerkezete egy sor olyan részlettel gazdagodtak, amik kerülnek az átmenetiség érzetét. A homlokzat matematikai racionalitását a belső tér gazdagsága ellensúlyozza. Így áll össze egy építészeti képlet, amit nehéz máshogyan értelmezni, mint a jövőnek szóló optimista üzenetet.

Beépített terület: 677 m²
Átadás éve: 2018

Beruházó: UNIONE CLARK KFT.
Felelős vezető építész: ANTHONY GALL (GALL ÉS TÁRSAI ÉPÍTÉSZIRODA KFT.)
Generál tervező: GRÁTZER-PÁHOKI RENÁTA, BIRÓ MÁTÉ, ANDRISKA FANNI, KESZTHELYI KRISTÓF (LEANTECH MÉRNÖKIRODA KFT.)
Designer, építész, belsőépítész: BARA ÁKOS,

MAXIMILIÁN-TÓTH MIKLÓS (BARA DESIGN STUDIO KFT.)
Beeffbar franchise belsőépítész: EMIL HUMBERT (HUMBERT & POYET ARCHITECTURE)
Grafika: BASKA BARBARA (HOTEL CLARK LOGÓ, ARCULAT); LANNERT ÁDÁM (A BEEFFBAR

VENDÉGTERÉT ÉS AZ ELŐTERET ELVÁLASZTÓ RÁCSMOTÍVUM)
Lighting Design: BE LIGHT KFT.
Villamos tervező: ÜVEGES ZOLTÁN, FEHÉR SZABOLCS (ARTREA CONSULTING KFT.)
Generálkivitelező: MARKET ÉPÍTŐ ZRT.

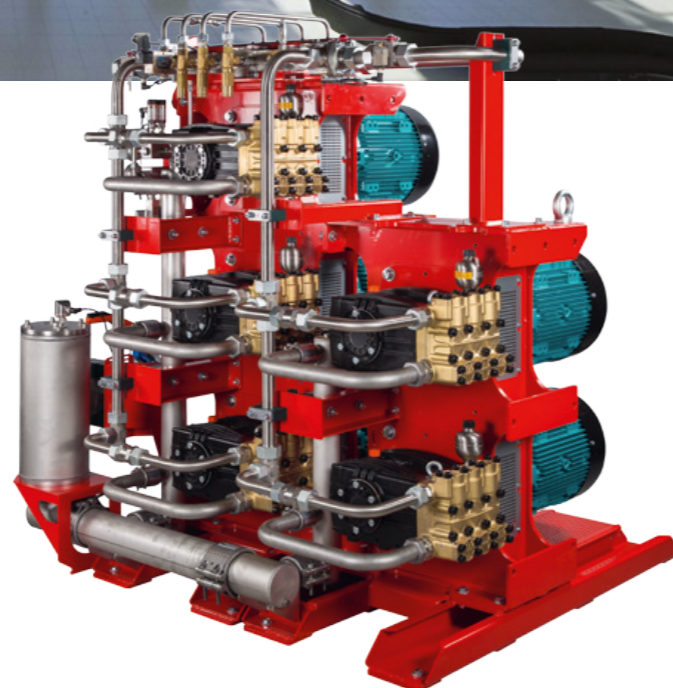

Természetes, hogy a közvélemény számára minden új ház elfogadása, befogadása kihívással jár.

A VENTOR Kft. 96.000 m²-en tervezett, épített és üzemeltet HI-FOG oltórendszert a BUDAPEST AIRPORT területén. A világ egyik leghatékonyabb megoldása biztosítja a gépterek, a raktárok, a kisebb és nagyobb boltok, az éttermek, a konyhák, de az irodák, a VIP várók és valamennyi nyilvános tér tűzvédelmét egyaránt. A rendszer rugalmasságának köszönhetően a folyamatosan változó belsőépítészeti igények és bővítések követése az üzletmenet zavarása nélkül történhet.

RENDSZERSZINTEN A HOTEL CLARKRÓL

Európa egyik legjelentősebb épületautomatikai eszközöket gyártó, rendszereket telepítő és üzembe helyező cége, a svájci alapítású Sauter 1994 óta van jelen Magyarországon. A Hotel Clark létrejöttében való részvételükön felül, a cég általános tevékenységeiről és a közelmúltban bekövetkezett vezetőváltásról is kérdeztük Hering Andrást, a Sauter Automatikai Kft. új ügyvezető igazgatóját.

Mit kell tudni a Sauterről, és mi volt az oka, hogy lassan 25 éve úgy döntött a vállalat, hogy belép a magyar piacra?

A Sautert több mint 100 éve alapították Svájcban, ahol a mai napig az alapító család irányítása alatt működik. Az alapítás óta eltelt évtizedek során előbb a svájci, majd a német területekre, utánuk pedig fokozatosan Európa szinte minden országára, így Magyarországra is kiterjesztették a tevékenységüket.

Nem olyan rég komoly változás történt a Sauter Automatikai Kft. életében. Mesélne erről?

Ügyvezető igazgatónk 21 évig vezette a céget, és a közelmúltban nyugdíjba vonult. 9 évig dolgoztam vele, mint értékesítési vezető, átlátam-átlátom a napi folyamatokat, jól ismerem a céget, a piacot, és nagyon megtisztelő számomra, hogy engem neveztek ki utódjául. A vezetőváltás további személyi változásokkal is járt: a korábbi értékesítőnk, Szabó János lép az értékesítési vezetői pozícióba, és létrehoztunk egy önálló karbantartási vezetői pozíciót, amit a korábbi karbantartási csoportvezető, Görgényi Tamás tölt be.

Mint az új ügyvezető igazgató, hogy látja a céget és mik a jövőbeni tervei?

A 2017-es év kifejezetten sikeres év volt számunkra, rekord forgalommal és nyereséggel zártuk. A kivitelezett munkákon szeretnénk tovább támogatni az ügyfeleinket a karbantartási feladatokban, így ami mindenképpen fejlesztést igényel az a szervizüzletágunk. De minden üzletágunkban fontosnak tartom a folyamatos fejlesztést, és ez a munkatársi létszámunk bővítésével jár majd együtt – most 25-en dolgozunk, minden szakterületen mérnöki végzettséggel. Számunkra is kihívást jelent a jó szakemberek megtalálása, így nemcsak a munkaerőpiacon keressük őket intenzi-

ven, hanem már az „iskolapadban”. Jó néhány főállású munkatársunk diákként kezdte nálunk.

Beszélgünk egy kicsit a Hotel Clarkról. Hogyan kerültek a projektbe?

Régóta dolgozunk együtt a Markettel, azt mondhatom, hogy a minőségi termékeink és szolgáltatásaink, a rugalmasságunk és a határidők betartása mind olyan szempontok, amik megalapozták a bizalmat felénk – ez a bizalom hozta a Hotel Clark projektet is.

Ha a körülményeire tekintünk: kicsi építési terület és sok szakág együttes jelenléte, rövid határidők, az önök számára mi jelentett nehézséget?

Ezt a munkát nagyban megnehezítette, hogy a Clark Ádám téren szinte lehetetlen parkolni, nehéz letenni egy konténer, raktározni eszközöket. Illetve ehhez a munkához a 6-8 hónapos kivitelezés lett volna ideális, de csak 4-5 hónap állt rendelkezésünkre. Feszített tempóban dolgoztunk, de az igyekezetünket siker koronázta. Büszke vagyok minden kollégám teljesítményére, és hálás vagyok nekik a lelkiismeretes, pontos munkájukért.

Épületautomatikai szempontból egy szállodában mik a sajátosságok?

A hoteleknél mindig a vendég igényei a legfontosabbak, és speciális igényekre is „felkészítünk” a rendszereket: extrém hűtés-fűtés, extra meleg víz stb., ezek folyamatos és megbízható biztosítása pedig elengedhetetlen.

A Sauter számos saját innovációval bír, a Hotel Clark esetében miket alkalmaztak?

A ModuWeb Vision Web alapú épületfelügyeleti szoftverünket alkalmaztuk. Ez lehetőséget nyújt, hogy a Web böngészőn keresztül gyakorlatilag bárholonnan, laptop, tablet vagy okostelefon használatával elérhető legyen a rendszer. Az egyes gépészeti berendezéseket grafikusán jelenítjük meg, így ha szükséges, akkor távolról könnyen beavatkozhatunk a rendszer működésébe. Diagnosztikai adatokat nyerhetünk ki a rendszerről, hiba esetén riasztásokat jeleníthetünk meg, amiket e-mailben vagy sms-ben azonnal továbbítunk az üzemeltető személyzetnek.

Fotó: Végel Dániel

A karbantartást is önök fogják végezni?

Igen, szeretnénk együtt dolgozni az ügyfeleinkkel egy karbantartási szerződés keretében – folyamatban vannak a tárgyalások. Ez megelőző karbantartást jelent: évente 2-4 alkalommal átvizsgáljuk a teljes rendszert a legmagasabb üzembiztonság érdekében. (Molnár Szilvia)

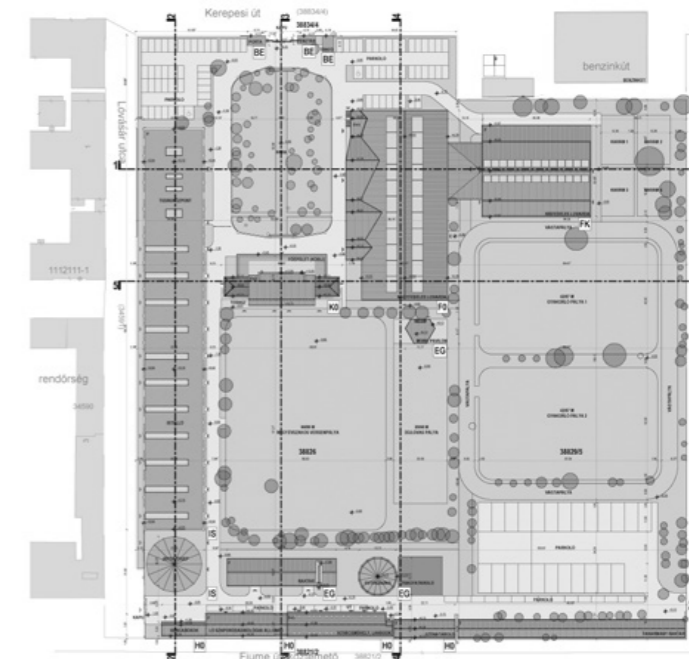
Sauter Automatikai Kft.
Fogarasi út 2-6. III.em.
HU-1148 Budapest
Tel. +36 1 470 1000
Fax +36 1 467 9000
www.sauter.hu

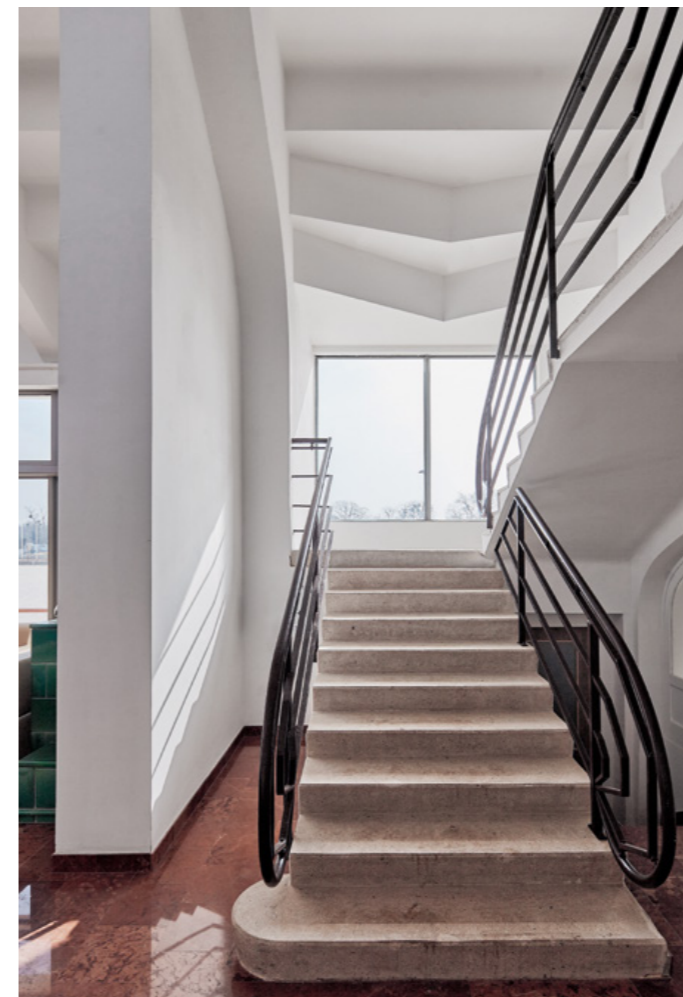
A LOVASOK ORSZÁGHÁZA

*A felújított Nemzeti
Lovarda és új épületei*

AVATÁSOKOR, A MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG ELNÖKE, LÁZÁR VILMOS NEVEZTE A FELÚJÍTOTT LOVARDÁT „A LOVASOK ORSZÁGHÁZÁNAK”, AMI NEM IS AZ ÜGETŐ, MERT AZ MÁR NINC S ÉS NEM IS A VALAHA A NEMZETI MÚZEUM MÖGÖTT ÁLLT, YBL-FÉLE LOVARDA, MERT AZ MÉG RÉGEBB ÓTA NINC S. DE HA EGY LOVASNAK AZT MONDOD, „A TATTERZÁL”, TUTIRA TUDNI FOGJA, MIRŐL VAN SZÓ.

Szöveg: TORMA TAMÁS
Tervezési program, koncepció ter v:
KIS PÉTER (PLANT - ATELIER PETER KIS KFT.)
Felelős tervező (engedélyezési ter v):
DOBRÁNYI ÁKOS
Fotó: BATÁR ZSOLT

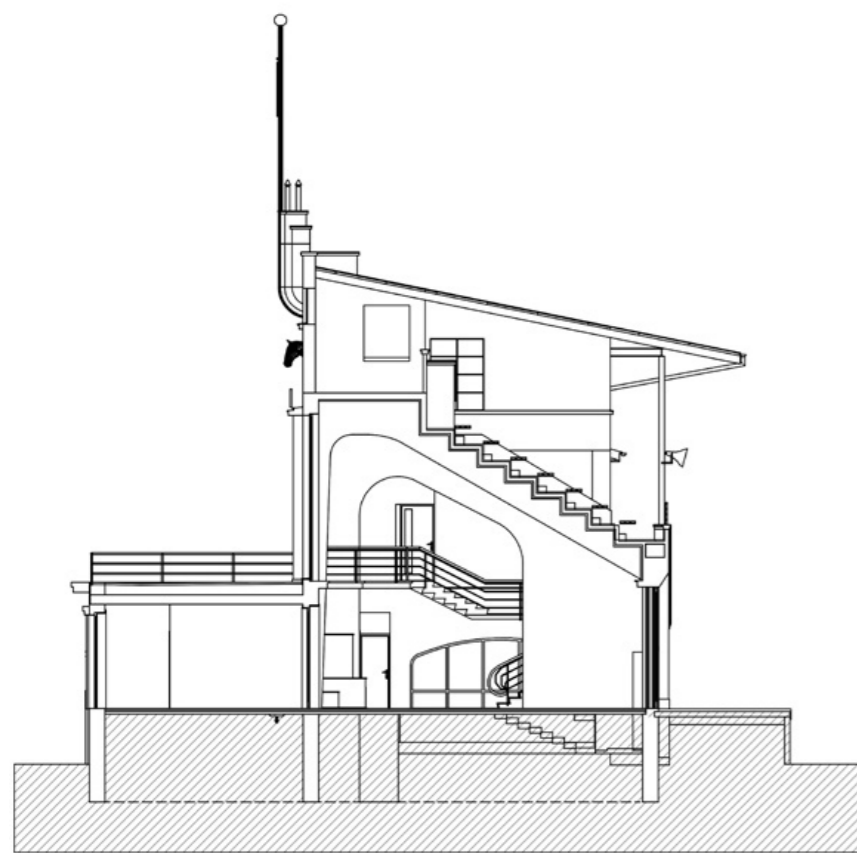

< A főépület, avagy Kóbli lelátójára vezető lépcső.

∨ Lelátó a négy évszakas versenypálya felől.

út melletti Városi Omnibusz Telep egykori területén ifj. Paulheim Ferenc (1867-1937) tervei szerint felépült az új fedett lovarda, a *Tattersall*. Azért kanyarogtam ilyen kitaratóan a magyar lósport történetében, mert a most felújított épület esetében is fontos, hogy imponálóan mellőzte/mellőzi a nemzeti romantikát. Nyilván lett volna igény például egy hatalmas, mondjuk ágaskodó ló szoborra (amilyen egyébként az Ybl-épület homlokzatán is állt –, de nem. Ifjabb Paulheim Ferenc 85 évvel ezelőtt készült főépülete ma is imponáló. A felújított/bővített épületegyüttes zárt egységként működve őrzi újraszabott identitását, mert annyit azért minimum elmondhatunk, hogy környéke kissé bizarr. Egyik oldalán a Keleti köszön be, a másikon a Kerepesi

A lelátó alatti díszterem.

A Nemzeti Lovardára egy 18. századi angol lótenyésztő, Richard Tattersall neve ragadt át – és meglehetősen korán. A jómódú angol kereskedőcsalád leszármazottja, Mr. Tattersall 250 éve kezdett el londoni istállójában lovak bértartásával, kiállítások, vásárok és árverések szervezésével foglalkozni, és elsősorban megbízhatóságának – mai nevén brandjének –köszönhetően Európa több nagyvárosi intézményeit, az övéhez hasonló, eladó-bértartó istállókat is a neve után kezdték emlegetni, majd elnevezni. Igény pedig volt a hasonlóra. Széchenyi még élt, amikor a Nemzeti Múzeum mögötti kertegyedben már megalakult a Nemzeti Lovagló Iskola, aztán 1857-ra a helyén megépült a híres Ybl tervezte Lovarda. Az alapítók – csupa főúr, a később a környéken építkező gróf Károlyi György, Szapáry Antal vagy az elnök Wenckheim Béla báró –, nemcsak lovagolni és kaszinózni jártak ide, de vívni és lőni is. Aztán ahogy nőtt a város – teljesen kiépült például a Palotanegyed is – úgy szorult ki az úri lovassport a Keleti pályaudvar közelébe, ahol 1933-ban az akkori Külső-Kerepesi

Tervezés éve (rekonstrukció, bővítés): 2013
 Átadás éve (megnyitó): 2018

Megrendelő:
 VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
 A létesítmények eredeti tervezője:
 PAULHEIM FERENC (1932-1933)
 Tervezési program/konceptió terve/
 megvalósíthatósági tanulmányterv:
 KIS PÉTER (PLANT - ATELIER PETER KIS KFT.)
 Engedélyezési terve/generáltervező:

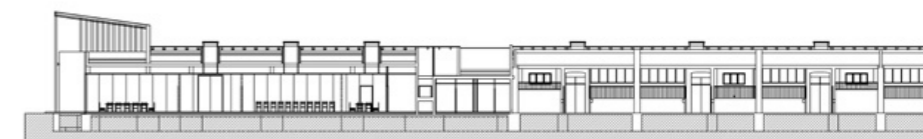
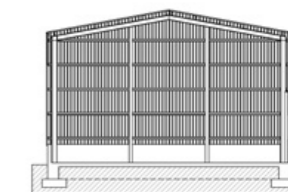
PESCHKA ALFRÉD
 (ÓBUDA ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ KFT.)
 Engedélyezési terve/felelős tervező:
 DOBRÁNYI ÁKOS
 Örökségvédelem:
 GÖMÖRY JUDIT (TECHROAD KFT.)
 Akadálymentesítés:
 DR. KISSNÉ SPRINGER MERCÉDESZ
 (DOMI-DÓR KFT.)
 Környezetrendezés: NEOGRÁDY JUDIT
 (NEOGRÁDY MŰKERTÉSZ KFT.)

^ A főbejárat és a Kerepesi út felőli díszudvar tengelyében álló műemlék főépület.

< A Kőbli nyitott lelátó részéhez vezető lépcsőház.

temető, jobbra a Lóvásár utca idősebb házai, balra pedig az Aréna Plaza, ami a valahai ügető helyén épült fel. Annak ikonikus bejárata már csak fűgefalevél torzó a bevásárlóközpont dombja előtt, így fő hangsúlyt még inkább a Lovarda központi épülete kapta. Akik a mostani felújítást tervezték, nemcsak központi súlyát tartották meg, de azt a szimmetrikus szerkesztést is, amiben kétoldalt – mint egy ölelő kar vagy egy kastély mellékszárnyai – a lovaglósarnokok és az istállóor került. (Előbbiek természetesen nem a látványukkal, hanem szolgáltatásaikkal és természetes felülvilágításukkal is főszereplők: méretükkel, felszereltségükkel nemzetközi ugrató versenyekre, lovasbemutatókra éppúgy alkalmasak, mint a hétköznapi lovas edzésekre.) A légiesítő fehérre vakolt épületegyüttes a szárnyai végén ugyancsak könnyed farátéket kapott kisé elvonva a figyelmet a csarnokszerkezetek szinte

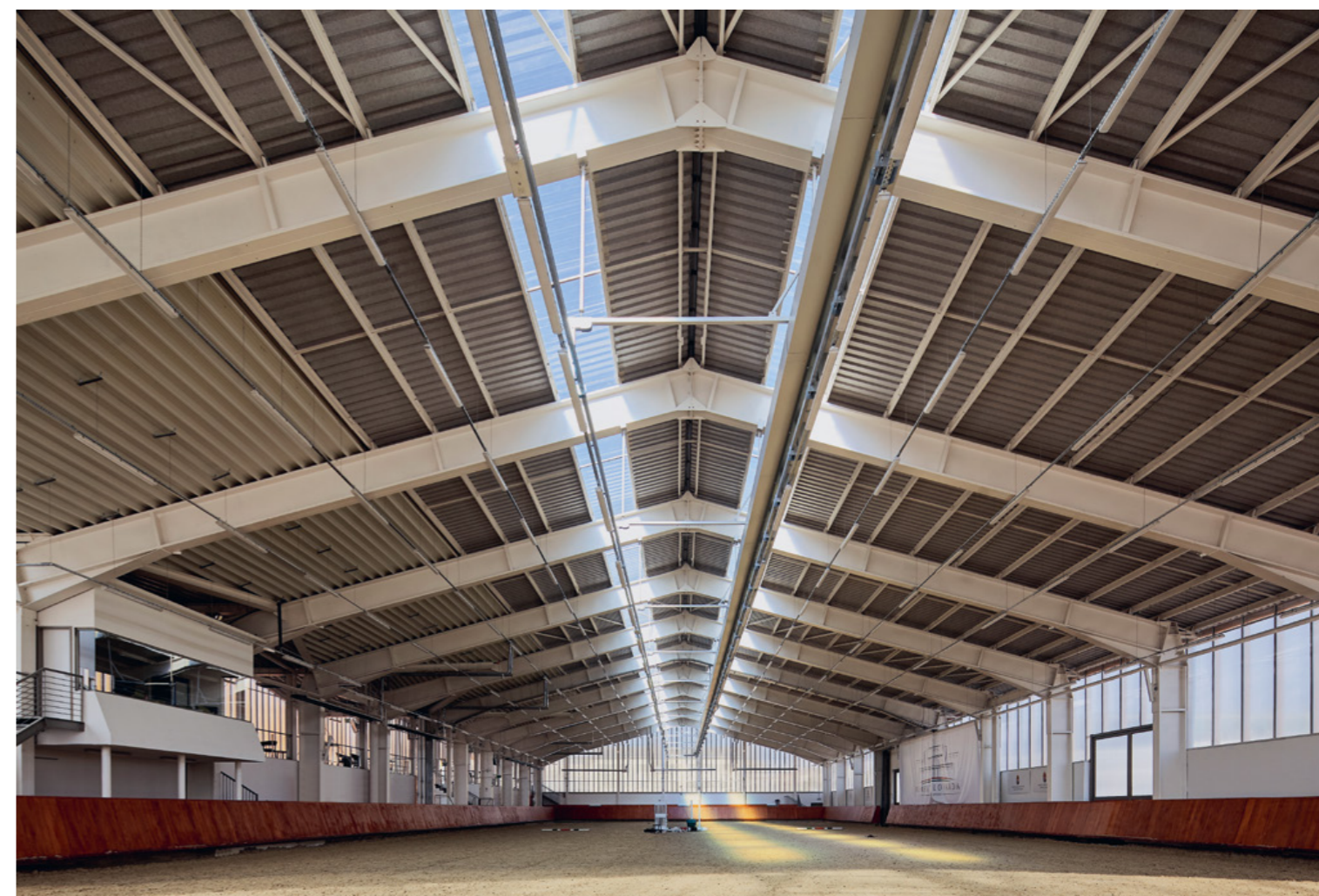
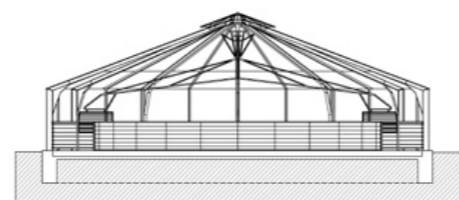
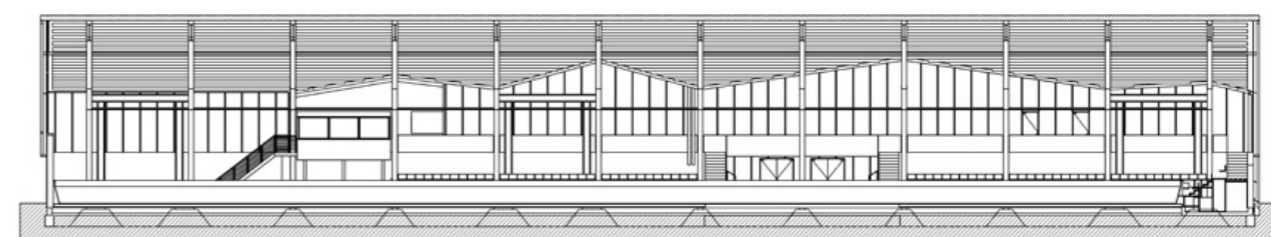
ipari egyszerűségű alumínium- vagy acélszerkezetéről. Lehet, hogy ez a kastélyos párhuzam kissé távoli, ahogy nekem a visegrádi közösségi ház (tervezők: Tamás Anna Mária, Kovács-Andor Krisztián / elemzése megjelent: OCTOGON 2014/8 a szerk.) illetve a Pelényi Margit által tervezett pécsváradi uszoda homlokzatmegoldásai jutottak róla eszembe – mindenesetre nem túl tolokodó, mégis hozzátesz az addigi megoldásokhoz. A műemléki védettségű főépület visszakapta klubház jellegét, és belül fokozottan tették láthatóbbá

látványos betonszerkezetét, hátsó oldalán pedig a négy évszakos lovaglópályára néző tribünről egy újabb világ nyílik meg. Versenybírói épület, hátrébb a kiszolgáló egységek, pajták és két kerek, fedett futózáras kör – egyikben elektromos járatógép – és persze óriási parkoló, továbbá a négy karám és 176 istállóhely mellett ideiglenes istállók, hiszen a hétvégi versenyekre időnként ide több ló érkezik, mint amennyi a telepen állandó lakos. Disszonáns elemet csak a központi klubház épület előtti tágas parkban találtam: a megtartott régi és

az újonnan ültetett fák között kegyetlenül stílus-talan és oda nem illő kandalábereket sikerült vásárolni. Annak ellenére, hogy az egykori tekintélyes Lovarda elvesztette látványosabb részét, az Ügetőpályát, ma is sikerrel őrzi a lovasok különös, zárt világát. Ugyan már rég körbenőtte a város – bejáratánál benzinkút, mögötte a Fiumei úti Nyugdíjintézet még csonkán is hatalmas tornya köszön be –, mégis látványos, a felújítás pedig sikerrel őrizte meg a múlt és jövő közötti egyensúlyozás örökké kényes arányait.

< A nagyfedeles lovarda külső képe.

∨ A nagyfedeles lovarda belső tere.

RÖGZÍTÉSTECHNIKAI MEGOLDÁSOK A WÜRTH-TŐL

Nemzeti Lovarda acélszerkezeteinek pontalaphoz történő rögzítése

Magyarország piacvezető szereléstechnikai termékeket forgalmazó vállalatként a Würth közel 40 000 fajta terméket kínál: kötő- és rögzítéstechnikai elemeket, vegyi- műszaki termékeket, kéziszerszámokat, kisgépeket, raktározási és tárolórendszereket, valamint munkavédelmi termékeket. A vállalat termék és szolgáltatás palettáján minden megtalálható, amire egy építkezésen szüksége lehet a kivitelezőnek.

A Nemzeti Lovarda kivitelezése kapcsán kifejezetten rögzítéstechnikai megoldásainkkal kerültünk az acélszerkezetet kivitelező cég figyelmébe. A termékkörben dübelek, tiplik, vegyi anyagok találhatóak, kis, közepes és nagy terhelésű rögzítésekhez. Dübeleink Európai Műszaki Engedéllyel/Értékeléssel (ETA) rendelkeznek.

A Nemzeti Lovarda esetében az acélszerkezet pontalaphoz történő csatlakoztatása vegyi

rögzítéssel készült, az M20-as méretű menses rúd beragasztása *WIT-PE 500 ragasztóhabarccsal* történt. A projekt adottságai kapcsán kiválóan lehetett alkalmazni ezen vegyi rögzítés számos pozitív tulajdonságát. A ragasztóhabarcs meleg időben is biztosította a megfelelő mélységű lehorgonyzáshoz szükséges hosszabb bedolgozási- és kötési időt.

Ahhoz, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy a rögzítőelem képes átadni a terheket a beton alapanyagnak, mérnöki csapatunk ellenőrzéseket végzett. Dübelméretező szoftverünk segítségével húzásra és nyírásra, valamint a két kölcsönhatására vizsgáltuk a kapcsolatot, így a helyes lehorgonyzási mélységet, valamint az alapanyagra és a rögzítőelemre vonatkozó tönkremeneteli módokat: az acélszakadást, az elnyíródást, a betonperem lerepedést, a beton kúpos kiszakadását, átrepedését, kihúzóadását és a betonkitörést.

Műszaki információk

A *WIT-PE 500 ragasztóhabarcs* földrengésveszélyes helyekre is beépíthető (szeizmikus terhelés esetén is alkalmazható: C1 kategória), valamint a legfontosabb tanúsításokkal is rendelkezik, így - néhányat kiemelve -, energiatakarékos és környezetkímélő mivoltát tanúsító LEED-minősítéssel, valamint NSF (Nemzeti Higiénia Alapítvány) minősítéssel.

HOMLOKZATBURKOLATI RENDSZER ÉS FÖDÉMBE INTEGRÁLT, MOZGATHATÓ LAMELLÁS ÁRNYÉKOLÓ

Nézze meg videónkat a dizájn homlokzatburkolati rendszerről!

Az innovatív és energiatudatos árnyékolási megoldásokon munkálkodó építész vagy beruházó - a biztonságot nyújtó, szakértő partnerrel karöltve - elősegítheti az építési projektek jobb megtérülését és a megbízók hosszú távú elégedettségét.

Ügyfelünként élvezheti annak előnyeit, hogy munkáját, projektjét ezen területeken egyedülállóan, egyetlen szakértő csapat támogatásával gondolhatja át és valósíthatja meg.

TUDATOS TERVEZÉS
TÁMOGATÓ SZAKEMBEREK
KORSZAKALKOTÓ ÁRNYÉKOLÓK
INNOVATÍV SZELLŐZŐ- ÉS
HOMLOKZATBURKOLATI RENDSZEREK

www.archishade.hu/epitesz

A VÁCI GREENS CAMPUS ÚJ KAPUJA

Elkészült a komplexum D épülete

---

*Szöveg: BÁN DÁVID
Építészet: VIKÁR ÉS LUKÁCS ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS*

A puritán homlokzatnak a kerámiaburkolat megjelenése, szinkiosztása (három szín) ad dinamikát: a színek az egyes homlokzati szakaszokon változó arányban jelennek meg.

KÖRNYEZETÉBE SIMUL, MÉGIS HOMLOKZATI JÁTÉKOSSÁGÁVAL VONZZA A TEKINTETET VIKÁR ÉS LUKÁCS ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ TERVEZTE VÁCI GREENS D ÉPÜLET. AZ EGYRE KITELJESEDŐ, TÖBB KERTET IS MAGÁBA FOGLALÓ IRODA CAMPUS EGY KAPUT IS NYERT AZ ÚJ TÖMBBEL.

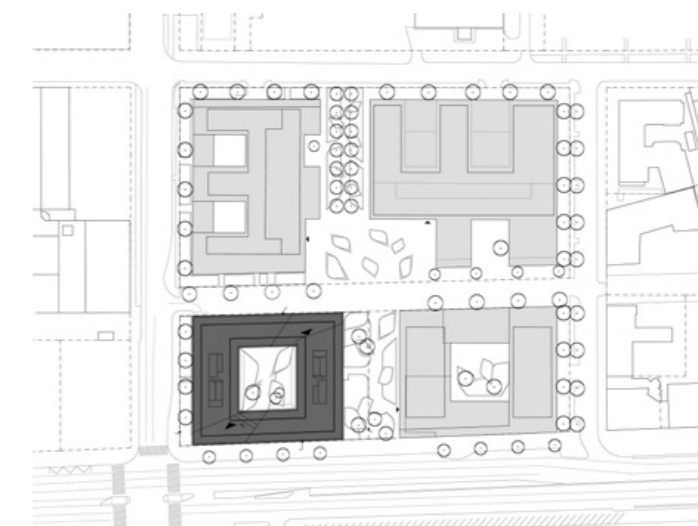
Jó néhány évtizeddel ezelőtt a Váci út képét leginkább az ott csörömpölő, az újpesti gyárakba munkások ezreit szállító villamosok határozták meg. Ez a kép azonban az 1980-as évek második felétől, a metró megépültével gyökeresen megváltozott. És az ipari vidék mára letűnt. Helyette, a szinte autópályává szélesedett Váci út két oldalán egyre nagyobb mennyiségben hatalmas iroda-

épület-együttesek létesültek, a munkások helyett immár jól öltözött irodisták ezrei szállnak ki a metróból – vagy manapság éppen a metrópótlóból, – és nyakukban belépőkártyájukat lobogtatva mennek az egyre újabb generációs munkahelyük felé. A Váci út, megközelítőleg a Lehel tértől az Újpesti vasúti hídig szinte folyamatos irodafolyosót alkot. Rajta végigkövethetjük az irodaházak

Az építészek a homlokzatra több változatot is vizsgáltak, a létrehozottnál kiemelt jelentőséggel bír, hogy a burkolati osztások, üvegek egy szinte tökéletesen sík felületként jelennek meg.

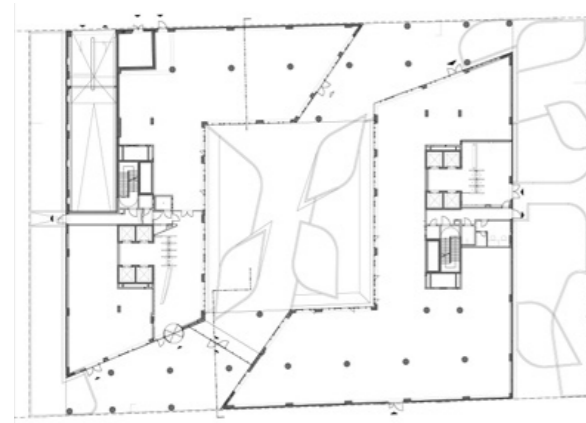
evolúcióját minden bájával és korai esetlenségével együtt. Ma már nagyon profi irodák épülnek, hiszen a befektetők rájöttek, hogy pénzük akkor térülhet meg a legjobban, ha minőségi, egyre inkább a fenntarthatóságot is szem előtt tartó, ergonomikus, kényelmes munkahelyeket hoznak létre, pontosabban ezeknek adnak megfelelő és rugalmas keretet. Ennek a sornak a legújabb darabja a Fiastyúk utca sarkán folyamatosan bővülő Atenor campus most átadott és már részben belakott negyedik épülete. Az A+ kategóriás, magas minőségű munkahelyeknek teret biztosító, környezettudatos Váci Greens épületkomplexum nemrég felhúzott D épülete stílszerű folytatása a campus korábban átadott darabjainak. A Vikár és Lukács Építész Stúdiótervezte 15 647 négyzetméter összterületű tömb egyben a terület egyfajta kapuja is lett. Egyrészt ezzel a házzal állt fel a szimmetrikus és alaprajzi egyensúly a telepen, így a most

< A Fülöp Krisztina tervezte előcsarnok, és annak részletei (lent).

^ Az egyik bérlők által kialakított iroda.

már négy épület, a körülfogott szellős területeivel, kertjeivel minden irányból jól körbejárható lett, másrészt az utcasarokra nyitott, átlós tengelyel létrejött a campus leglogikusabb megközelítése. A legegyszerűbb és legszabályosabb racionális téglatest tömegű épület ugyanis egy nagyvonalú belső udvart vesz körbe, ezen keresztül, átlós sétány visz a további tömbökhöz. Az átjáró indítása egy üvegajtón keresztül vezet, amely egy apró s egyszerű gondolatnak tűnik, közben pedig olyan jelentős mértékben tudta kizárni a Váci út zaját és koszáját, hogy a belső udvar egy csendes, nyugodt kertté tudott válni. Mivel az épület – így az udvar – alatt is három

szint mélységben garázszt telepítettek, a belső kert valójában egy jól kialakított, de a természeténél fogva a következő években kiteljesedő zöldtető. A homlokzat a tervezői elképzeléseket követve alapvetően puritánra sikerült. A környéken megszokott szalagablakos megoldást itt erőteljesen törlik meg a függőleges osztások, ezek, valamint a kávézsin három árnyalatával játszó kerámia-burkolati elemek szinte esetlegesnek ható elrendezése mégis egyfajta játékoságot, sakktableszert hatást kölcsönöz az épületnek. A síkban tartott homlokzat a mintázata által válik dinamikus-sá, s ezen megoldások jól igazodnak a campus

további épületeihez. A homlokzat kompaktságában csak a Váci út és Fiaistyúk utca találkozásánál tapasztalunk változást: az első két szintet mintha kiharapták volna az épületből, itt helyezték el a főbejáratot, valamint innen nyílik a campus kapuja, kezdődik a belső sétány. Maga a recepció, akárcsak annak „kistestvére”, a szomszédos A épület felé nyitott második bejárat előtere is alapvetően visszafogott, minimalizált megoldásokkal operál. Mindkét belépőhely legdominánsabb darabja a liftek előterében elhelyezett, erdei zöld kompozíciót megjelenítő, hatalmas átvilágított poszter.

» Az irodai terek belsőépítészete a bérlők saját hatáskörébe tartozik, és folyamatosan alakulnak az újabb irodai részek.

A földszinten még kialakításra várnak a közönség számára is nyitott terek (*cikkünk március közepén született – a szerk.*), ide elsősorban kávézót és éttermet terveznek, amelynek vonzerejét felerősítheti a Váci úttal való közvetlen kapcsolat, valamint a nyugalmat árasztó belső udvarra való nyitottság. A további hat emelet belső tervezése a bérlőkre, jövődöbéli tulajdonosokra vár. A szerkezetkész irodaszintek rugalmasan alakíthatóak ki a bérlői igények szerint, az egyterű irodákat tetszés szerint tagolhatják, választhatnak le benne ki kisebb tárgyalókat, skype-szobákat. A munkaállomások mellett természetesen egyre kiemeltebb fontosságra van a minőségi közösségi helyiségek létesítésének is, így közös konyhát, étkezőt, kisebb pihenő- és nagyobb rekreációs helyiségeket is el lehet helyezni. A Váci Greens campus még tovább fejlődik, a belga befektető két éven belül tervezi a terület utolsó két épületének átadását.

Átadás éve: 2018

Építető: CITY TOWER KFT.

Vezető építész tervező:
VIKÁR ANDRÁS DLA, LUKÁCS ISTVÁN,
GÁL ÁRPÁD, DVORZSAK JESSICA
(VIKÁR ÉS LUKÁCS ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ)

Építész munkatársak:
BENCSIK TAMÁS,
KÁKÓCZKI NORBERT,
KIRÁLY SZABOLCS,
MANGEL JÁNOS,
SEIDL KRISZTIÁN,
TISZAI-FARKAS KATALIN,
TÓTH BALÁZS

Belsőépítész (előcsarnok):
FÜLÖP KRISZTINA (KOMP KFT.)

VÁCI GREENS

ATENOR
ACTING FOR CITIES

BRUSSELS - LUXEMBOURG - PARIS - BUDAPEST - BUCAREST

A BUDAPESTI SIKERSZTORI FOLYTATÓDIK : VÁCI GREENS

- A Váci Greens egy campus jellegű, nagyszabású irodafelújítás Budapest szívében.
- A komplexum 6 BREEAM Excellent zöld minősítésű épületet kínál, összesen 130 000 m²-en.
- I. fázisként 3 épület (A, B, C), összesen 65 000 m² került átadásra 2013 és 2016 között.
- Az I. fázis sikeres bérbeadása és eladása után az Atenor folytatja a projektet a II. fázissal, amely további 65 000 m²-nyi, magas színvonalú, ideális zöld irodaterület kínál (D, E, F épület).
- A D épület 2018 januárban átadásra és bérbeadásra került.
- Az E, F épület pedig 2019 Q3-as, illetve 2021 időzítéssel lesz elérhető.
- További információ a www.vacigreens.hu weboldalon található.

www.vacigreens.hu

Kapcsolat:

Atenor Group Hungary, 1138 Budapest Váci út 117-119, www.atenor.be

Borbély Zoltan, Country Director +36 1 785 52 08 borbely@atenor.hu
Püschl Nikolett, Leasing Manager +36 1 785 52 08 puschl@atenor.hu

4k+
elégedett
ügyfél

10 év
tapasztalat

5K+
sikeres
projekt

Unilever iroda
Bútorok a Basic Collection-tól

basiccollection.hu

Előregyártott beton kéregfal- és födémpanelek

Műszaki és gazdasági előnyök sora

Beruházóknak, tervezőknek, kivitelezőknek

ÚJ TREND : **Leier**

Ismerje meg a Leier előregyártott betonelemek előnyeit!

- a térformálás tervezői szabadságát
- a műszaki megoldások sokszínűségét
- gazdaságosan kivitelezhető - vagy kifejezetten nagy méretek előnyeit
- gyors helyszíni munka kínáلتa rugalmasságot
- a modern gyártástechnológia kínáلتa állandó anyagminőséget
- a sima felületek miatti kevesebb szakipari munka -igényt
- elektromos és gépészeti elemek egyszerű előkészítését

ÚJ TREND AZ ÉPÍTÉSBEN
Hatékonyság a kivitelezésben

www.leier.hu

JÓL ÖSSZEANGOLT, PROFI CSAPATMUNKA

A Váci Greens D épület az Atenor Group fejlesztése, melynek egyik kivitelezője a ProInterier Kft. volt, mely cég a teljes körű építészeti munkáit és az Interface modul szőnyegek fektetését végezte az épületben.

az ajánlatadás, kapcsolattartás az alvállalkozókkal, szerződések kötése, teljesítési igazolások és a többi kolléga irányítása. Szemmelveisz Tamás, mint fő építészvezető végig jelen volt az építkezésnél.

Szemmelveisz Tamás: A ProInterier Kft. felelt az organizációért, amely többek között magába foglalta a konténerváros megtervezését, iroda- és hulladékkonténerek telepítését, közterület-foglalási engedélyek kérelmét, a targoncakezelő irányítását, a targonca szerelését, valamint az épület őrzését is.

Milyen jellegű munkákat végeztek az épületben?

SzT: Cégünk végezte az épület építészeti munkáit, amely magába foglalja a „Shell and Core” és „Fit-Out” kiépítést is, összesen 25 600 négyzetméter, a háromszintes mélygarázzsal együtt. Előbbihez sorolandó az irodaház víz- és hőszigetelése, lakatos szerkezetei, estrich betonozása, felületképzése (falmatricák, tapéták, színes festések); tűzgátló és egyéb belső ajtói, műgyanta padló, hidegburkolatai (lépcsőházak, liftelőterek, lobbyk); szárazépítészete (lépcsőházak, liftelőterek monolit gipszkarton, pincszinti vizesblokkok 60x60 cm osztású kazettás, lobbyk ferde, nütöket tartalmazó álmennyezete, valamint előtétfalai); liftelőterek üvegfalai, valamint a lobbyk kivitelezése is. Kiemelendő a tetőn kialakított kétsoros, horizontális irányú trapézlemezzel burkolt, Heraklith szigetelésű zajvédő fal, valamint a földszinten található lobbyk belsőépítészeti munkái, mint például a szabálytalan sokszög formavilágú, Laminam burkolatú, egyedi recepciós pult. De említhetném a plexiüvegeket, a bútorokat, a tapétázott ferde álmennyezetet, amelyben a nütök lefordulnak az előtétfalakba, majd folytatódnak a padlóburkolatban – mindezek egy modern és letisztult designt eredményeztek. Utóbbihoz tartozik az 1. és 2. emeleten kiépített bérlemény szárazépítészeti, felületképzési, álpadlózási, hideg- és melegburkolatokkal, asztalos szerkezetekkel, üvegfalakkal kapcsos-

A prágai központú ProInterier csoport 1996 óta van jelen a cseh és a szlovák piacon, 2006 óta a Magyarországon. Mindhárom régióban a belsőépítészeti piac meghatározó szereplője. A cég fő tevékenységi területe irodaházak, közintézmények belső kiépítése, elsősorban gipszkarton válaszfalak, álmennyezetek, álpadlók szerelése, illetve a világ legnagyobb modulszőnyeg gyártójának az amerikai Interface-nek a kizárólagos képviselője és forgalmazója. 2016 óta a Prosystem álpadló rendszert is a ProInterier Kft. forgalmazza és telepíti. A Váci Greens mindegyik épületének kivitelezésében részt vett a cég. A legutóbb átadott D épület kapcsán kérdeztem Vaczuli

Kornélt, a ProInterier Kft. műszaki igazgatóját, Szemmelveisz Tamás fő építészvezetőt és Borbély Zoltán Country Directort, az Atenor Group Hungary Kft. képviselőjét.

Hogy került a ProInterier Kft. a Váci Greens D épületéhez, mint kivitelező?

Vaczuli Kornél: A Váci Greens minden eddig elkészült épületére (A, B és C épület) megbízást nyertünk, majd a negyedik, D épület esetén is minket választottak. A korábbi három épületnél bizonyítottunk, így az ajánlatunk meggyőzte a fejlesztőt. A projekt vezetője én voltam, hozzám fűződik az előkészítés,

latos munkálatai. Az első bérlő irodájában Interface modul szőnyegek kerültek a padlóra. Körülbelül 6-8 féle színt használtak az azúrkéktől a kivizöldig bezárólag, Employ Loop and Lines típusban. A teakonyhák konyhabútora sem megszokott színvilágot kapott, hanem antracit és narancssárga színeket. Ezekon kívül a modern belsőépítészeti minőségéhez és esztétikumához nagy mértékben hozzájárulnak olyan egyedi falburkolatok, mint például a mágneses tapéta és a különböző színekre festett táblás fagyaport elemek (Heradesign) egységei.

Milyen hosszú ideig tartott a Fit-Out kiépítés?

SzT: Szeptember végén kezdtük a munkálato-
kat és most januárban adtuk át az első bér-
leményt. Nemrég kezdtünk újabb bérlemény
kiépítésébe, amit áprilisban fogunk átadni.

Miért a ProInterier Kft.-t választották és mennyire voltak elégedettek az építkezés eredményével?

Borbély Zoltán: Az Atenor minden projekt-
jének fő fókuszában a lehető legmagasabb
színvonal és a legnagyobb hatékonyság eléré-
se áll. Tisztában vagyunk azzal, hogy mennyi-
re fontos a Bérlőknek a gyors, professzionális
és a határidőket maximálisan tartó kivitelezés.
Ezért olyan céget választottunk, a ProInterier

Kft., amely képes volt minden eddigi munká-
ja során e szigorú kritériumoknak megfelelni.
Itt kihangsúlyoznám azt, hogy még a jelenle-
gi, kihívásokkal teli építőipari környezetben is
képesek voltunk 10 hónap alatt lezárni a teljes
épület kivitelezését szemben más piaci szerep-
lők által kommunikált minimum 16-18 hóna-
pos, vagy akár ennél jóval hosszabb vállalási
határidőkkel. Ugyanez vonatkozik a bérlemé-
nyek kivitelezésére is, melyre mi mérettől füg-
getlenül maximum 3 hónapot garantálunk, míg
másoknál ugyanez minimum 6-8 hónapig is
eltart. Ezzel egyrészt jelentős versenyelőny-
be kerülünk, másrészt tovább erősítjük pozí-
tív reputációnkat megbízhatóságunk révén.
Ebben a ProInterier Kft. is nagy szerepet ját-
szik, így együttműködésünk rendkívül eredmé-
nyes és sikeres. Ezt igazolja az, hogy a Váci
Greens D épület átadása előtt eladásra, illet-
ve közel 60 százalékban bérbeadásra került.
Továbbá az irodaház a tervezett határidőre,
2018 januárjában jogerős használatbavételi
engedélyt kapott, így az első bérlőnk időben
birtokba vehette irodáját. (Bedő Zsuzsanna)

ProInterier Kft.
Budapest, 1138 Esztergomi út 48.
Tel.: (+36-1) 349 6545
E-mail: info@prointerier.hu
Web: www.prointerier.hu

PROINTERIER

OKOS LÉPÉS AZ OKOS BELÉPTETÉSHEZ A DORMAKABA-TÓL

Cégünk, a dormakaba Magyarország Zrt. számára kiemelten fontos a Váci Greens Irodaházak együttese, hiszen az irodaházak a volt Elzett gyár területén épültek, és mint az Elzett gyár jogutódjának, szívünknek fontos ez a helyszín.

A főkulcsos rendszer az első lépéstől része a kiépítésnek, majd a biztonsági beléptetési igény kialakításakor a Kaba Argus gyorskapuira esett a Megrendelő választása. Az így felépített sikeres és megbízható kapcsolat adta a megfelelő alapot arra, hogy a D épületnél az azóta már dormakaba cégcsoport termékkörébe tartozó forgóajtó is beépítésre kerülhetett.

Mind az eddig elkészült négy ütemben, mind a bérlői kiépítések során a Kaba pExtra+ főkulcsos rendszerre került kiválasztásra. A dormakaba fogazott zárbetétei között ez a prémium termék, mely alkalmas kifinomult zárrendszerek létrehozására, a biztonsági követelmények megtartása mellett.

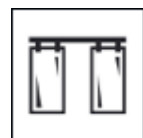
A tapasztalatok szerint az irodaházak esetében naponta akár többször ki-be lépnek a dolgozók. Így a gyorskapuk magas igénybevétele, valamint az áthaladási ráta is döntő fontosságú, megtartva az eszközök meghibásodás nélküli, megbízható működését. A megrendelői igényekhez igazodva a gyorskapuk együttműködnek az Irodaházak beléptető rendszereivel. A Kaba Argus gyorskapuk szoftvere széles körben parameterezhető, lehetővé téve többek között például az ajtószárnyak működési sebességének beállítását, a szigorúan egyszemélyes vagy a magas áthaladási számot választva prioritásként.

Igazodva az előző ütemekben lévő kialakításhoz a DormaKTV üvegtetejű forgóajtó került beépítésre. Működési módját tekintve kézi működésű, ám pozicionálós forgóajtó, ami a padlóban elhelyezett motornak köszönhetően az áthaladás után az ajtószárnyakat záró pozícióba forgatja. Jelen működési mód

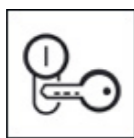
a legnagyobb energiamegtakarítást teszi lehetővé az épületbe való be- és kilépéskor mind a működéshez szükséges áramfelvételt, mind az épület hűtési-fűtési energiafelhasználását tekintve.

Jelen projekt kiválóan példázza, hogy széleskörű és átfogó megoldásokat és szolgáltatásokat kínálunk a biztonság és a beléptetés területén. Mi mindig az Önök rendelkezésére állunk, amikor innovatív, megbízható beléptető és biztonsági megoldásra van szüksége, akár a szállodák, bevásárló központok, üzletek, sportlétesítmények, repterek, kórházak, irodaházak területén vagy saját otthonában.

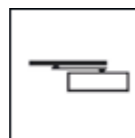
dormakaba Magyarország Zrt.
1044 Budapest Óradna utca 3/B
Tel.: (+36-1) 350 1011
Fax: (+36-1) 329 0692
Web: www.dormakaba.hu

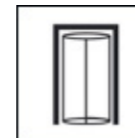
Beltéri üvegfalak

Zárrendszerek

Ajtó vasalatok

Beléptető és bejárati rendszerek

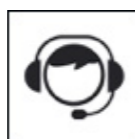
Elektronikus beléptetés és adatkezelés

Széfzárak

Szállodai beléptető rendszerek

Szervíz

Mobilfalak

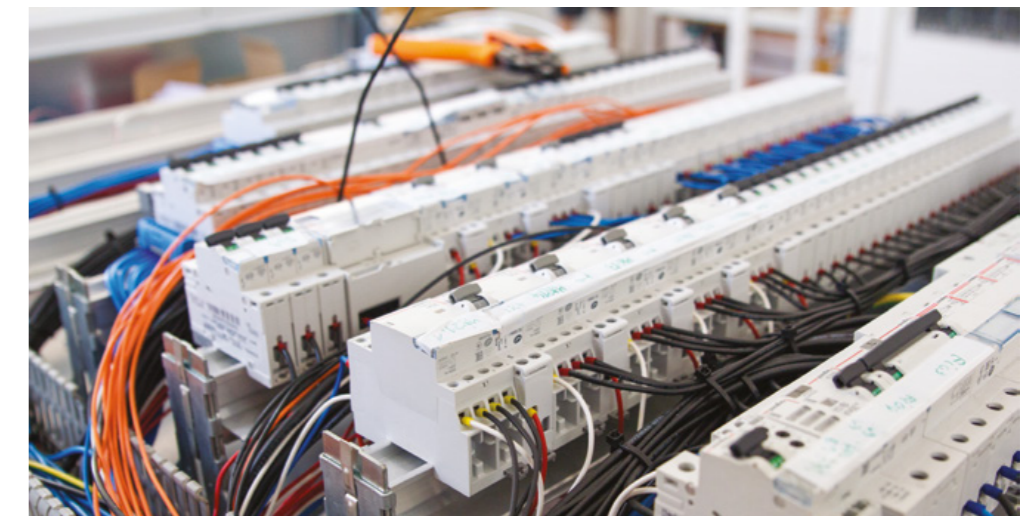

Nyerskulcsok és kulcsmásológépek

MINDENEKELŐTT A MEGRENDELŐ

A Váci Greens idén átadott D épületében az elektromos munkákat a Centervill Kft. végezte

Szakmailag fontos elismerés, hogy cégünk Hatvanban idén elnyerte a 2017-es Év Vállalkozása díját, valamint bekerültünk az 50 legjobb Heves megyei céget bemutató Heves Top 50 2017-es kiadványába

3000 Hatvan, Pintér István utca 893/69 HRSZ.
Telefon: +36 37 349 128
Fax: +36 37 541 482
Email: info@centervill.net

... sokkal több, mint
zsalu

meva

8 naponta egy emelettel magasabb
MEVA MAC önkuszó zsalu Svájc új csúcstartóján

A Roche baseli központja
Svájc legmagasabb épülete lesz

- **41 emelet**
- **178 méter magasság**
- **2000 munkahely**

MEVA Zsalurendszerek Zrt.

1047 Budapest Labdarúgó u. 19. / TEL. +36 1 272-2222 / E-mail: info@meva.hu / www.meva.hu

TREND ENTERIŐR DESIGN

TÖBB MINT 140 OLDALON

695 FT-ÉRT

OCTOGON DECO

NEGYEDÉVENTE AZ ÚJSÁGÁRUSOKNÁL

THE *SPIRIT* OF PROJECT
SAIL SLIDING DOORS, SELF BOLD SIDEBOARDS, EOS SHELVES DESIGN G. BAVUSO

Rimadesio

ARKHENEA
BUDAPEST V. KER. HOLD U. 21.
TEL 06 1 302 8150 - ARKHENEA@ARKHENEA.HU
WWW.ARKHENEA.HU
FIND OUT MORE AT RIMADESIO.COM

arkhenea
interior design

LOGICAL BEING

**Nyitóbeszéd Kőszeghy Flóra kiállítására elő
(2018. február 8.- február 26., Fuga).**

Szöveg: SZILÁGYI GÁBOR | Fotó: LAKOS MÁTÉ, KŐSZEGHY FLÓRA

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Mielőtt némi támpontokat keresnénk, hogy Kőszeghy Flóra *Logical being* kiállításán mikre is juthatunk a látottakkal kapcsolatban, egy nemrég Flóra és köztem lezajlott párbeszéd részletét idézném fel:
*Gábor: Flóra, te most akkor inkább festőnek vagy építésznek érzed magad? – kérdeztem tőle gyanútlanul.
Flóra: Fotósnak... – hangzott a válasz.*

NEM MEGFESTETT FÉNYKÉPEK, HANEM AUTONÓM FESTMÉNYEK

Bevallom, kedvemre való volt ez az elsőre váratlanul tűnő kinyilatkoztatás, és így utólag készséggel elismerem, hülye kérdést tettem fel, mindenkinek lehetnek rossz pillanatai, és erre, egy ilyen kérdésre mit is mondhatna a festő-építész, ha nem a legadekvátabb választ, a látszólag leginadekvátabb módon, hogy fotós. Azonban ha eltekintünk a feltett kérdés értékelésétől, és a dolgok mélyére nézünk, a párbeszédünk nem is volt annyira tragikus.

Flóra ugyanis zavart kelt a rendszerben, nem rossz értelemben persze, ösztönösen érez rá dolgokra, fogalmaz meg gondolatokat, majd látszólag vagy valóban logikus módon ad válaszokat a feltett kérdésekre. Vajon akkor tehát volt mélyebb értelme annak, hogy egy építész-festő fotósnak mondta magát vagy csak provokált? – tehetném fel ismét a kérdést. Még mielőtt azonban ezt megpróbálnánk megválaszolni,

szögezzük le a legfontosabbat: a képek, amiket ezen a kiállításon láthatunk, nem megfestett fényképek, hanem *autonóm festmények*. Bár a képek forrásai fényképek voltak, de a fénykép ebben az esetben csak egy *látásmód* eszköze. A képek ugyanis festőiek, olajfestékekkel, durva vászonra készültek, rajtuk izgalmas felületek keletkeztek, alapvetően kevés szín használatával. Nem is fontos tehát az eredeti forrás, hacsak nem a már említett látásmód, ami még szóba kerül a későbbiekben.

A kiállítás képein közeli beállításokat láthatunk, néhol könnyen, néhol nehezebben értelmezhető felületekről, tárgyakról, melyeknek a való világban megvannak a funkciói, szerepei, de ebben a festett világban csak a tárgyak jelleget észleljük. Tudásunk van arról, hogy ezek a tárgyak vagy tárgynak vélt dolgok részei egy nagyobb rendszernek: fogaskerekek és azok tartószerkezetei, rudak, pálcák, fémeknek tűnő felületek, még ha nem is tudjuk,

minek az elemei és mi az a nagyobb rendszer valójában, de megmozdítanak valamit vagy ők maguk mozognak meg, működnek és működtetnek. Mégis, így kiragadva rendszer voltukból leginkább „csak” *logikus* tárgyakká tűnnek, alkatrészeknek, melyek beindítanak asszociációkat, képeket bennünk, de mégsem találjuk velük kapcsolatban az átfogó logikát, annak csupán az emlékezete és az elvont létezése maradt és idéződik fel a festett vásznon. Amikor Flóra fest vagy a képeiről beszél, a festmények világában él, és állíthatom, egészen különös viszony szövődik közte és a teremtményei között. Különös élmény elveszni a képeiben. És ezt az elveszést a képek mérete mellett az elhelyezésük is segíti: a padlóra téve, mintha a padló

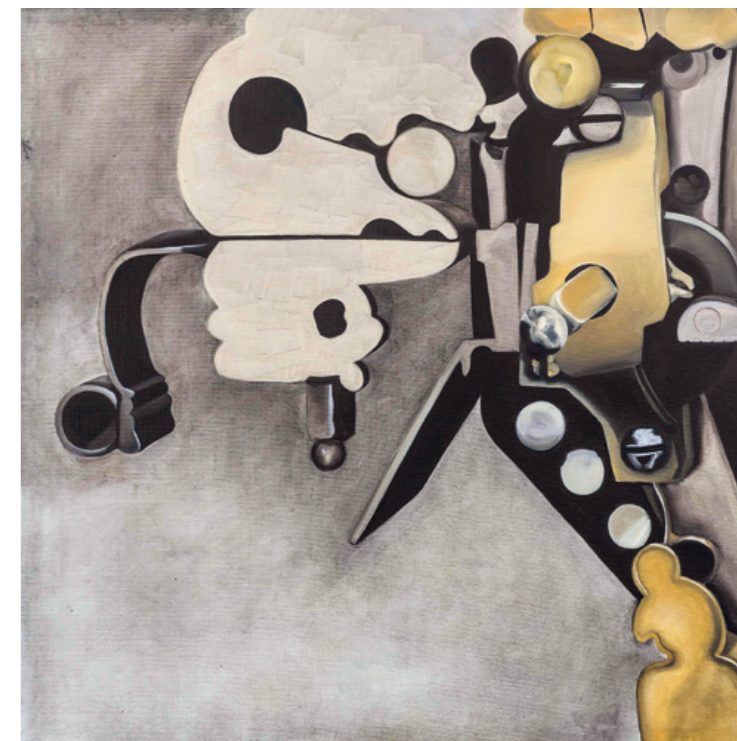
folytatásai lennének, tér nyílik meg a falon, olyan érzést keltve, arra ösztönözve minket, hogy lépünk be, és nézzünk ott körül. És talán ide tartozik egy tegnapi elkopott fénykép is, amit Flóra a Facebookon posztolt. A képen a kiállítás rendezése után, az egyik kép mögé beállva, testét a képpel takarva csak az arcával néz a kamera felé. Ez a beállítás is rásegít arra, hogy a faltól való eltartást az imént emlegetett tér és megnyílás érzékeltetéséhez kapcsoljuk.

A képek installálása mellett a képek egymás közti viszonyában is izgalmas erőviszonyokat érzékelünk. Egyes képek díptichon és triptichon jellege kényes egyensúlyokat teremt, láthatatlan erőket jelenít meg, amelyek egymás nélkül széthullást eredményeznének, de így együtt kicentizett, szinte mérnöki kiszámított, pontos támaszai egymásnak. Így kezd láthatóvá válni és együttműködni a sok apró elem ebben a nagy gonddal épülő rendszerben, amikről az imént beszéltem: az elrendezés, ami a földre helyezett képeken tereket és mélységeket nyit, az egyensúlyos és erőviszonyok, amelyek az *egymásközöttiséget* keresik láthatatlanul, és maguk a képek jelenetei, amelyekről mindjárt beszélni fogok. Különös, hogy az

imént az jutott eszembe, milyen jó lenne körbenézni a képeken belül: én már tudom, de nem biztos hogy a jelenlévők közül mindenki tudja, hogy Flórát foglalkoztatja a gondolat, installációként is feléleszti ezeket a munkákat. Szobányi féldugattyúnak, vagy félszobányi méretű fogaskereknek tűnő furcsa installációk is megépülhetnek egyszer, amelyeket körbe lehet járni, lehet bennük lenni, hogy így, ilyen rálátással és összefüggésben felidézék az ésszerűnek tűnő világunk egy-egy szeletét, és rá tudunk nézni, meg tudjuk csodálni az ésszerűségüket, a modellszerűségüket, és el tudjuk képzelni azt, hogy egy nagyobb rendszer részeiként működhetnének is. De mire is jó mindez? És mi az, ami a képekben és a képek

Balról jobbra: *Lauf der Geschichte*
II-III., 2017 (150x150 cm)

esetleges továbbgondolásában benne lehet? - tehetjük fel a kérdést. Megkockáztatom ezen a ponton, egy nagyobb ugorva előre a megnyitó menetében, hogy Flóra képei túlmutatnak önmagukon, és a metaforák világát illetve a képzeletünket is segítségül hívva a képekről azt állítsam, hogy azok az emlékezéstől és a gondolkodásról szólnak. Véleményem szerint a művek az *emlékezés és a gondolkodás működését* modellezik tehát, annak fragmentumszerű, töredékekből építkező, sokszor logikus vagy teljesen irrális voltát mutatják, éles és homályos, festői és valóságos részletekkel. A képek az egymásba épülő, de sokszor elvesző, elkészülő gondolatokról, a párbeszédéről is szólhatnak, ami több részlemből épül fel, ahogy a kiállítás egyes megfestett alkatrészei is, amelyek nem függenek sokszor össze egymással, de megmutatkoznak, megjelennek valahol. A képek e gondolatmenet mentén haladva a felfedezett világ apró morzsáit idézik fel, amelyeket alaposan

szemügyre kell vennünk, bele kell nagyítanunk, körbe kell járnunk, hogy megértsük a működésüket, a *logikájukat*... Mindegy hogy absztrakt-e a látvány vagy inkább festett-e a képi világ, netán annak keveredése – leginkább a képek kontextusa az érdekes, az a gondolatháló, ami alapján az apró fragmentumok, állítások, mondatok egy-egy gondolattá épülnek fel a térben, ahol a mélységek, az erők és az egyensúlyok uralkodnak, és az igaznak tűnő állítások meg is jelennek egy-egy valahonnan ismerős eszköz vagy gépi elem formájában. Szerintem Flóra ezért is beszél úgy, amikor a képei szóba kerülnek, mintha *élő lényekről* szólna, noha ő is bevallja, hogy ezek élettelen tárgyak, képek csupán. Hiszen a festett, csurgató, a csurgatást tudatosan terelgető felület vagy „bőr” mögött – ahogy nevezi a festett felületeit – egy lélegző, mozgó rendszer is odaképzeltető, ami betölti a szerepét a maga valóságában akkor is, ha önmagában az egyes

elemeinek nincs is értelme, hiszen csak egy alkatrész, egy gondolat, egy elem egy nagyobb rendszerben, mint egy felépülő nagyobb szövényben egyetlen gondolat. És úgy érzem, nem járunk messze a művész szándékától sem, hiszen e festői bőrszövet mögött lüktető világot kelti életre a festményre vetített mozgókép is. Megmozdul a kép egy részlete, elindul az alkatrész, beindul a gondolat, beemelve a kép terébe az idő dimenzióját, ami újabb értelmezési kereteket és támpontokat nyithatna meg előttünk. A képek alkatrészekből, elemekből összeálló metafórikus világa rámutat azonban egy másik igazságra is, hogy manapság *a világban nincsenek nagy igazságok!* Nincs egy igazság, ami egyetlen hatalmas *opusban* megfesthető lenne. Helyette apró részigazságok vannak, amiket emlékképekből, logikus és kevésbé logikus alkatrészekből állítunk össze magunknak, fragmentálunk. De egy ilyen világban, ahol a sok apró, és elsőre értelmetlennek tűnő gondolat-fosztlány összecadódik, fel-

tud épülni egy összkép, egy nagyobb rendszer. Szerintem ezért is fontos Flóra szemében minden apró elem és a belőlük felépülni vágyott tökéletesség:

a tér, amiben a tárgyak elhelyezésre kerülnek, az elhelyezés módja, a képek közötti távolság, a képek belső világa, és a továbbgondolási lehetőségük is, hiszen együtt alkotnak egy nagyobb keretet, egységet és gondolatot. De tágitva a kört, ez a kiállítás is egy korábbi projekt, a *Vivant* című sorozat továbbgondolása. A Fugában látható képek lehetséges továbbgondolása pedig a már említett hatalmas installáció egy térben.

Minden elem támogatja a másikat, minden rész egy másik részhez viszonyítva lesz különösen érdekes. Gondolatok, amelyeknek a belső logikája, motorja ez a fragmentált igazsághalmaz, mely

▲ Balról jobbra: *Lamping I-II.*, 2018 (200 x 110 cm)

› *Soundomatic I.*, 2007 (150 x 200 cm)

az egyes képek halmazából épülget és terem egy egyre nagyobb egységet, táguló univerzumot. Gondolat teremt másik gondolatot, egymásba épülve és egymásba helyezve a gondolatok akár végtelen sorát. És ha ezekből az elemekből fel akarunk építeni egy valós, általunk igaznak tartott rendszert, annak egyes elemeit is kontrollálnunk kell, igaznak és valósnak kell tartanunk azt.

És akkor talán, így a vége felé haladva, gondoljuk végig, hogy az elmondottak alapján miért is mondhatta Flóra, hogy ő maga fotós. Az egyik válaszom az, hogy ennek oka lehet akár a képeiben is tetten érhető ellepontok, gondolatok dinamikája: – Nem tartozom sehová, ha kérdezel, előveszem a másik éneket, nem tudsz és nem is fogsz tudni elkapni, legyél te akár ki is! – mondhatná. És ez az ellentozás szerintem nem egy elvetemült gondolat, a maga nemében izgalmas is, de egy másik lehetséges választ is pörgessünk végig: a képek és a fotózás kapcsolatában ugyanis a *fotós gondolkodás*, és a *fotós látásmód* lehet a kulcs elem, az összekötő kapocs! A gondolat is hasonlóan működik és jár, ahogy egy kép megvillan egy fényképező tükrereflexén, hogy beégesse a befogott látványt a gép memóriájába vagy fényérzékeny negatívjára. A gondolat, az állítás maga a felvillanó kép, azzal a kivágással – és itt a *kivágás* szó a hangsúlyos –, ahogyan a világot fragmentumok során át érzékeljük.

Elkapjuk a pillanatot, legyen az bármilyen homályos, vagy legyen bármilyen szűk vagy közeli is a nézőpont. Viszont azt szinte biztosan állíthatjuk, hogy az a kép, amit kivágtunk a világból és beégettük a memóriánkba, minden bizonnyal a valóság egy része, szelete, alkatrésze, amiben megkapaszkodhatunk, és amiben magunk is bízhatunk. Számomra nagyon szimpatikus ez a hozzáállás, a *biztos állítások keresése és rögzítése*, ahogy Flóra a világot szemléli. A véletlen-szerűnek tűnő, közeli beállításokból és az apró képi állításokból építkeznek és halad a nagyobb dolgok felé, amelyek aztán tiszteletet parancsolóan megállítanak minket és elgondolkodtatnak arról, hogy hogyan is működnek körülöttünk a dolgok, a gondolatok, mikben is lehetünk biztosak, és mik azok, amikről jobb, ha most nem is beszélünk.

A fotó-szerű gondolkodás vagy látás mindig is a bizonyosság kereséséről és azokról a határokról szólt, ameddig elmehetünk, ha még állítani szeretnénk valamit. Meg kell találni tehát a biztos nézőpontot, ahonnan szemlélve a dolgok még összefüggenek egymással és rálátunk a működésükre. A nagy állítások kora *még vagy már*, de a nagy opusokhoz hasonlóan és velük összefüggésben nincs velünk, a klasszikus világ falai ledőltek, ahogyan azt Antónióni *Nagyítás* című filmje is jelezte: a bizonyosság mulandó és törékeny, de így is meg kell találnunk a kapaszkodókat. Flórának, úgy tűnik, a bizonyosságra való rátalálás képessége a képein keresztül megadott. A kiállítást megnyitom.

(A kiállítás kurátora: Czira Sára)

AMIKOR FLÓRA FEST VAGY A KÉPEIRŐL BESZÉL, A FESTMÉNYEK VILÁGÁBAN ÉL

DESIGN RANDOM

A FA HANGJA

Japánban, az Aomori prefektúra területén élő bükkfa igen hálás fajta, mert repedés és torzulás nélkül formálható alapanyag készíthető belőle, így régóta dísz tárgyak, bútorok, világítótestek alapanyaga. Az Okí Sato vezette nendo idei nagy dobása, hogy a szórakoztatóelektronika területére is „bevezették” ezt a pompás faanyagot. Független membránnal kialakított, egyirányú, a hírek szerint nagyszerű akusztikai élményt nyújtó Bunaco hangszórójuk anyagául választották ezt a bükkfajtát, a végeredmény egy akrilhengerbe állított, szobrászati megformálású használati tárgy lett.

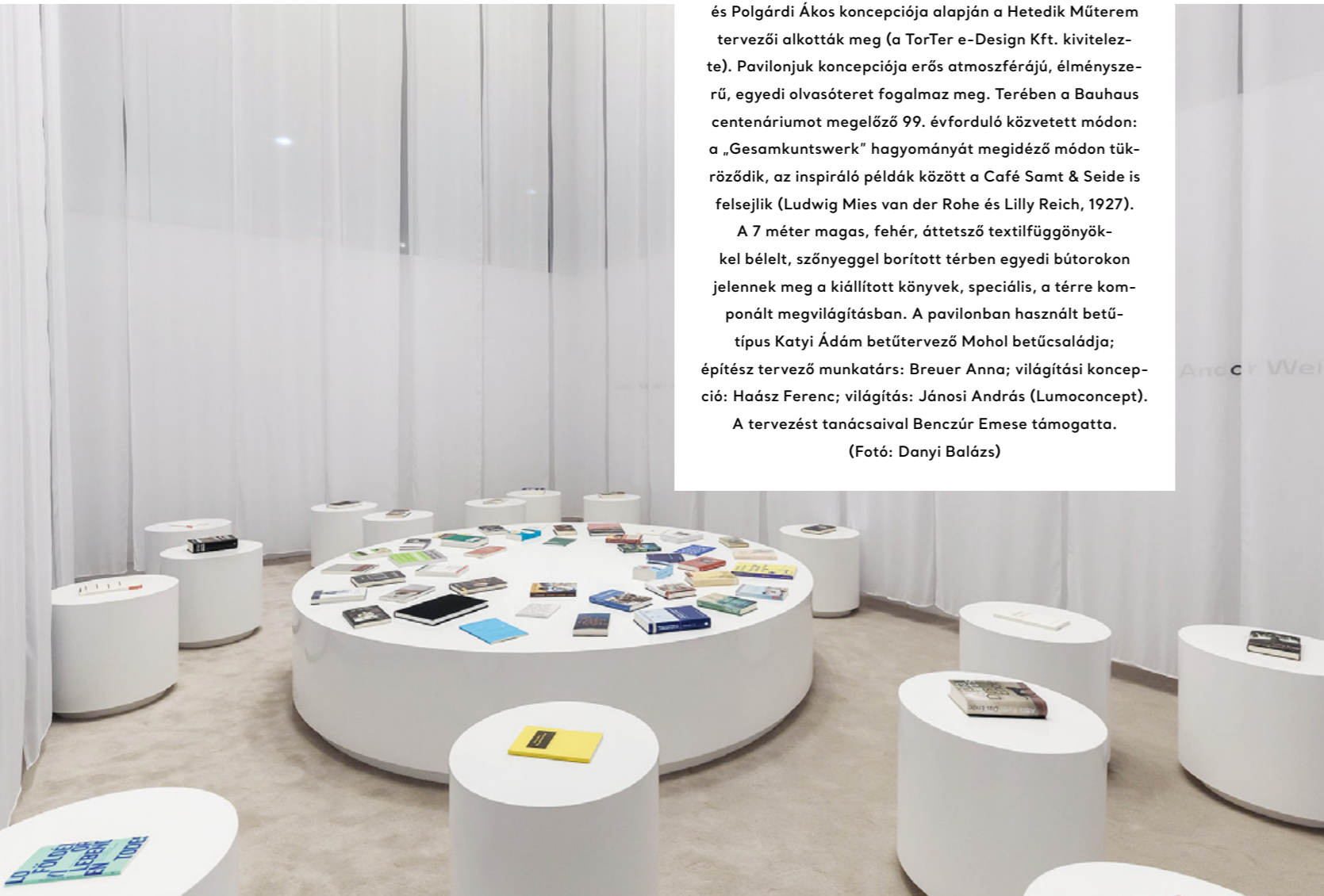
LIPCSEI TAVASZ

Március 15-18. között rendezték meg a Lipcsei Könyvvásárt, ahol a magyar pavilont Szabó Levente, Biri Balázs és Polgárdi Ákos koncepciója alapján a Hetedik Műterem tervezői alkották meg (a TorTer e-Design Kft. kivitelezte). Pavilonjuk koncepciója erős atmoszférájú, élményszerű, egyedi olvasóteret fogalmaz meg. Terében a Bauhaus centenáriumot megelőző 99. évforduló közvetett módon: a „Gesamkuntswerk” hagyományát megidéző módon tükröződik, az inspiráló példák között a Café Samt & Seide is felsejlik (Ludwig Mies van der Rohe és Lilly Reich, 1927).

A 7 méter magas, fehér, áttetsző textilfüggönyökkel bélelt, szőnyeggel borított térben egyedi bútorokon jelennek meg a kiállított könyvek, speciális, a térre komponált megvilágításban. A pavilonban használt betűtípus Katyi Ádám betűtervező Mohol betűcsaládja; építész tervező munkatárs: Breuer Anna; világítási koncepció: Haász Ferenc; világítás: Jánosi András (Lumoconcept).

A tervezést tanácsaival Benczúr Emese támogatta.

(Fotó: Danyi Balázs)

MÁGIKUS KERT

1829-ben egy angol orvos, Nathaniel Bagshaw Ward számára tűnt fel, hogy bizonyos növények tovább élnek üvegben/üveg alatt, mint a szabadban. Így indultak a floráriumok hódító útjukra, és azóta több sikeres periódusuk ismert. Például most is reneszánszukat élik, főképpen a jelen skandináv trendjével kapcsolatban. A skandinávizmus, a csodás, folyton változó mikro-világok inspirálták az artKRAFT florárium projektjét. A limitált darabszámú floráriumokhoz részletes útmutatót ad a cég, de egy bizonyos egyensúlyi állapot létrejötté után igazán kevés gondozást igényelnek.

ANGYALI

Mette Schelde dán formatervező Blooper, avagy „kringelkroge”, vagyishogy „zug”-ra keresztelt, színezett acél testű, LED-technológiával kialakított asztali lámpája maga a nőies báj. Feltűnés nélküli megjelenése és praktikuma okán igazán kedvelt darab, legyen szó hanglejtől a nappaliban, vagy funkciófényről a gyermekszobában, amikor a legkisebbek még félnek a teljes sötétben. Ugyanis az antropomorf, például absztrahált, kicsiny angyalfigurára emlékeztető forma belső kör alakú tárcsája maga a kapcsoló, illetve a fényszabályozó is egyben.

HOMLOKZATI TŰZTERJEDÉS ELLENI VÉDELEM

- Fügönyfal rendszerrel
- Vázkitöltő alumínium, üvegezett szerkezettel
- Franciaerkély, üvegkorlát kialakítással

Egy épület tervezésekor, korszerűsítésekor sokszor nehézséget és kötöttséget jelent, hogy a beépíteni kívánt nyílászáró, függönyfal, üvegtető minden szempontból biztonságos legyen, a tűzvédelmi jogszabályoknak eleget tegyen, ugyanakkor esztétikus, az építészeti gondolatot kiszolgáló termék legyen. Jelenleg a szigorú szabályozások miatt kevés lehetőségből válogathatnak az építészek, ezért a Coolfire Kft. ezen igények megvalósítása érdekében, a tűzvédelmi szabályok figyelembevétel folyamatosan fejleszti a meglévő termékeit, új megoldásokat kínál.

Részletek az 1.2 - 2017.07.03 - Tűzvédelmi Műszaki Irányelvől:

A függönyfal teljes konfiguráció olyan vizsgálati eljárás, amely a tömör mezőkből és tűzgátló üvegezésű bevilágító felületekből, vagy teljes egészében tűzgátló üvegezésű bevilágító felületekből álló függönyfal szerkezet tűzállósági határértékének meghatározására szolgál, és amelynek eredménye felhasználható mind a vízszintes mind a függőleges homlokzati tűzterjedési határérték-követelmény, valamint a vízszintes és függőleges homlokzati tűzterjedés elleni gát teljesítésének igazolására.

Függönyfal teljes konfigurációja esetén az MSZ EN 1364-3 szabvány szerinti vizsgálattal igazolandó a tűzállóság, az homlokzati tűzterjedési határérték-követelmény értékétől függő tűzállósági határértékek az üvegezett mezők esetében:

E(i->o) 15, 30, 45 és EW(o->i) 15, 30, 45.

Angol Iskola, Budapest - Elegance 52 FR EI30

Alkalmazható homlokzatra és üvegtető formájában egyaránt. A Coolfire ELEGANCE 52 FR rendszere rendelkezik EI15, EI30, EI45, EW15, EW30, EW45 tűzállósági határértékkel.

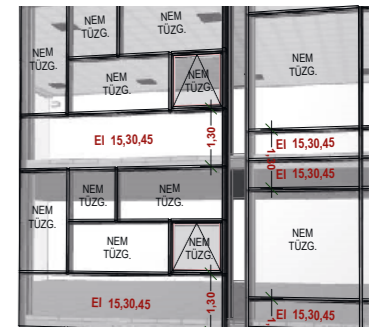
Függönyfal részleges konfiguráció: vizsgálati eljárás, mely a tömör mezőkből és tűzgátló üvegezésű bevilágító felületekből, álló vízszintes függönyfal-sáv tűzállósági határértékének meghatározására szolgál, melynek eredménye felhasználható a függőleges homlokzati tűzterjedés elleni gát teljesítésének igazolására.

Függönyfal részleges konfigurációja esetén az MSZ EN 1364-4 szabvány szerinti vizsgálattal igazolandó a tűzállóság. A homlokzati tűzterjedési határérték-követelmény értékétől függő tűzállósági határértékek a tömör mezők, illetve az üvegezett parapetmezők esetében: E(i->o) 15, 30, 45 és EI(o->i) 15, 30, 45.

FANUC Hungary, Törökbálint - Elegance 52 FR-EI30

A Coolfire ELEGANCE 52 FR egyedülálló, saját fejlesztésű, részleges konfigurációval rendelkező függönyfal rendszer, teljes felületében üvegezett. Jelenleg az üvegezett parapetmező EI15, EI30 tűzállósági határértékkel rendelkezik, az EI45 kivétel fejlesztése folyamatban van

A Coolfire Sapa Thermo 74 alumínium üvegezett, födémelek közé szerelt szerkezet kielégíti a részleges tűzgátlási követelményeket, a parapet magasságig alkalmazott üvegfelület tűzgátlási határértéke lehet EI15, EI30, EI45, EI60, EI90

VÁZKITÖLTŐ, NEM TEHERHORDÓ HOMLOKZATI NYÍLÁSZÁRÓK, ÜVEGFALAK ESETÉN ALKALMAZHATÓ:

Parapetmagasságig tűzgátló, fölötte nem tűzgátló az alkalmazott szerkezet

Követelmény: EI15, EI30, EI45

Eltérő tűzzakasz határoló födém esetén, a parapet tűzállósági határértéke megfelel a födém tűzállósági határértékével, de legfeljebb EI90 percet kell teljesítenie

Franciaerkélyk tűzterjedés elleni védelme

Amennyiben az egymás fölötti nyílászárók között a homlokzati tűzterjedés elleni gát geometriai feltételei nem teljesülnek, alkalmazható a tűzgátló üvegkorlát, parapetmagasságig, külső szereléssel. Előnye, hogy utólag is szerelhető.

A Coolfire Kft. által kínált megoldás a Pyroswiss tűzgátló üvegkorlát sorolható kivitelben is 15, 30, 45 és 90 perces tűzállósággal

Coolfire Kft.

1097 Budapest, Illatos út 9.

Tel.: +36-20-283-9404

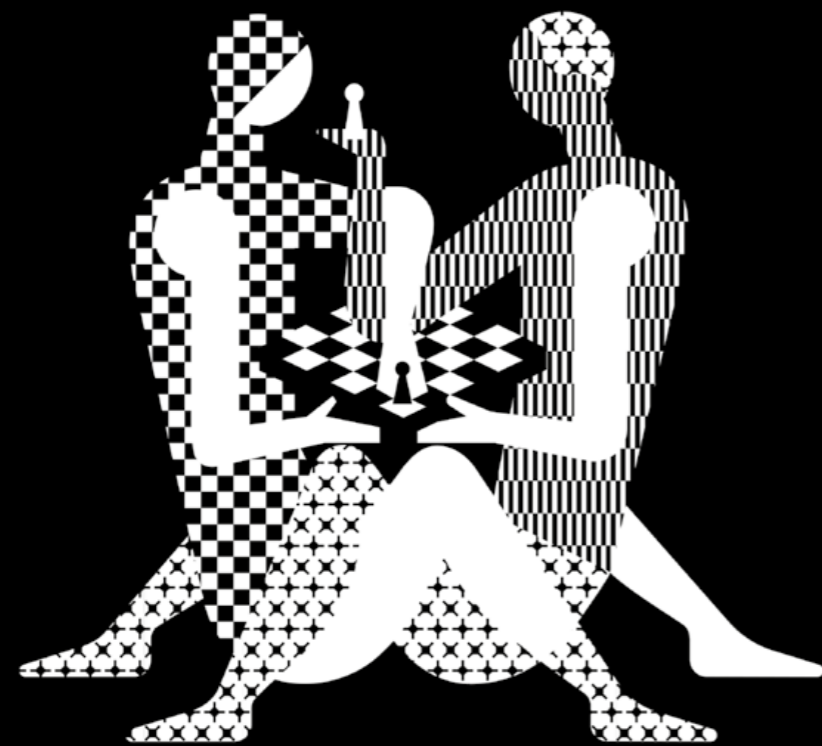
Email: info@coolfire.hu

www.coolfire.hu

WORLD CHESS 2018

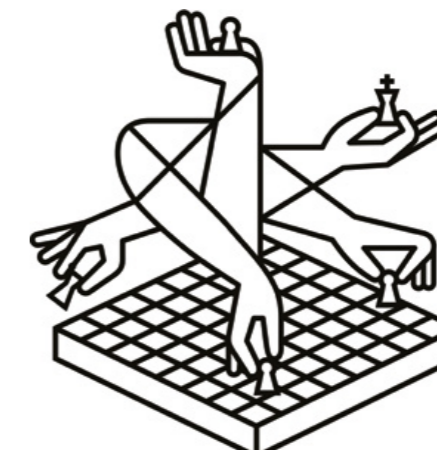
A Shuka Design jelenti Moszkvából

Interjúer: HOFFMANN PETRA | Grafika, fotó: SHUKA DESIGN

A KÖZELMŰLT LEGELLENTMONDÁSOSABB GRAFIKAI PRODUKTUMA A 2018-AS LONDONI SAKK VILÁGBAJNOKSÁG VIZUÁLIS IDENTITÁSA A MOSZKVAI SHUKA DESIGN STÚDIÓ MUNKÁJÁBAN, MELYEN A KÉT JÁTÉKOS ÖSSZEFONÓDÓ TESTE KÖZÖTT CSAK A SAKKTÁBLA TART TÁVOLSÁGOT. HATALMAS VOLT A FELZÓRDULÉS, POLGÁR ZSUZSA SZERINT GYEREKEKNEK ILYESMIVEL REKLÁMOZNI A SAKKOT NEM HELYÉNVALÓ ÉS KUKÁBA KÍVÁNTA AZ EGÉSZET, A NEMZETI SPORT SZERINT „MINDENKI ROSSZRA GONDOL” (AZT UGYAN NEM RÉSZLETEZTÉK, MI IS OLYAN ROSSZ A SZEXBEN),

HITELES SZAKMAI FÓRUMOK UGYANAKOR AZ EGEKIG MAGASZTALJÁK A NAGYON IS ELŐREMUTATÓ DESIGNT. KÖZBEN A NEMZETKÖZI SAKKSZÖVETSÉG PIMASZUL BÜSZKÉLKEDIK A REMEKÜL SIKERÜLT MUNKÁVAL ÉS JÓL SZÓRAKOZIK A FANYALGÓKON, ELISMERŐEN LÁTVA, HOGY MA AZ IS A SAKKRÓL BESZÉL, AKI ÉLETÉBEN NEM FOGOTT BÁBUT A KEZÉBEN. A FELFORDULÁS KÖZEPEDTE JÓ ÖTLETNEK TŰNT KIFAGGATNI AZ ALKOTÓKAT A TERVEZÉSI FOLYAMATRÓL ÉS ANNAK FOGADTATÁSÁRÓL. IVAN VASINNAL, A STÚDIÓ EGYIK ALAPÍTÓJÁVAL BESZÉLGETTEM.

A moszkvai Shuka Design stúdiójában 12 grafikus és illusztrátor dolgozik, legtöbbjük a Moscow State University of Printing Arts-on szerzett diplomát, akárcsak a stúdió alapítói, Ivan Velichko és Ivan Vasin. A Shuka Design története Velichko és a Sun Microsystems közös munkájával kezdődött, még bőven az előtt, hogy a stúdió a mai formájában létrejött volna. A Shuka Design működése alapvetően különbözik a hagyományos reklámügynökségi modelltől, ahol a designerek nagy nemzetközi cégek marketing szakembereivel dolgoznak együtt előre meghatározott stratégiai feladatokon. A Shuka a vállalatulajdonosokkal és iparági vezetőkkel közvetlen kapcsolatban áll, amikor szemléltető ötletekről van szó és amikor középszintű megoldások nem elegendőek. Éppen ezért ha az eredmény sikeres, ügyfeleik természetes módon hosszú távú együttműködésben gondolkoznak.

Hogyan dolgoztok?

Nálunk a tervezési folyamat általában kétlépcsős: a konceptuális szakaszt követi a tervezési fázis. Az alapvető különbség a hagyományos ügynökségi modellhez képest abban áll, hogy mi magunk másképp fogjuk fel a design koncepció fogalmát. Szívesebben élünk inkább a karakter kifejezéssel, ami sokkal jobban leírja azt az eredményt, amit tervezőgrafikusként el szeretnénk érni. Minden emberi lény saját gondolkodásmóddal, viselkedéssel, megjelenéssel bír. Éppen ezért minden projektünk alkalmával olyan független „design entitást” alkotunk, melynek saját szabályrendszere, működési elve és kommunikációs stílusa van.

Van preferált alkotóterületek a grafikán belül?

Eleinte a branding volt a legkedveltebb profilunk, de rájöttünk, hogy a felhasználói élmény minden

területen fontos, így aztán egyetlen kiemelt terület helyett inkább átfogó, sajátos megközelítéssel dolgozunk. Az idő és a tapasztalat bebizonyította, hogy ez jól működik nem csak a márkacsalád tervezés területén, hanem a weboldaltervezés, a tipográfia a csomagolástervezés, vagy bármely területen épp úgy, ami egy grafikai stúdió feladatkörébe tartozhat.

A 2016-os New York-i sakkvilágbajnokság után ez már a második alkalom, hogy ti tervezték a versenysorozat teljes vizuális identitását. Hogyan nyertétek el a megbízást első alkalommal? Egyértelmű volt, hogy hosszú távú együttműködés lesz a dologból?

A sakkvilágbajnoksággal való együttműködésünk 2016-ban indult, a szervező ügynökség keresett meg minket azzal, hogy tervezzük meg a New York-i bajnokság vizuális kulcsmotívumait. Az eseménynek ekkor

Fenn: a megosztó és a hagyományosabb: „kezes” illusztráció.

> Balról jobbra: Ivan Vasin és Ivan Velichko.

már megvolt az arcúlat, de semmi köze nem volt New York városához. Mi a városiak bevonását céloztuk meg a játékokba olyan módon, hogy érzelmi kötődést alakítsunk ki bennük az általánosan ismert szimbólumok újraértelmezésével. A New York-i illusztrációkkal ellátott ajándéktárgyak hatalmas mennyiségben elfogytak, ami szép siker, ugyanakkor ez egy meglehetősen kiszámítható tervezési feladat volt mi is és a szervezők is láttuk, hogy ez csupán az együttműködésünk kezdete. Két évvel később automatikusan minket kértek fel, hogy megtervezzük a következő világbajnokság vizuális arcúlatát.

Mi volt az ideai feladatkiírás és hogyan építettétek fel az arcúlatot?

Grafikusként az volt a fő feladatunk, hogy olyan vizuális nyelvezetet hozzunk létre, amin keresztül a sakk-vb

a korábbiakhoz képest jelentősen szélesebb réteget ér el. Kutatásaink alapján egyértelműen látszott, hogy a fiatal generáció számára a sakk közege meglehetősen elitista és zárt világnak tűnik. Közös barinstormingjaink eredményeképp arra a megfogalmazásra jutottunk, hogy a sakk nem a legkiválóbb elmék játéka, hanem egyszerűen az emberek játéka. Jóllehet a sakk az egyik legkevésbé kontakt sport, a szellemi feszültség azonban a játékosok között a döntő során elképesztő. Munkánkban a játék érzelmaspektusaira koncentráltunk, ami mindenki számára ismerős. A két figura összefonódó teste azt szimbolizálja, hogy a sakk és a humanizmus, a szerelem és a szabadság, az emberi érzelmek elválaszthatatlanok. A vizuális kulcsmotívum a sakknak az efféle inkluzivitására hívja fel a figyelmet legyen szó sakkozó szerelmespárról, egy nagypapáról, aki unokáját tanítja épp játszani, vagy baráti meccsekről egy piknik alkalmával.

Tőlem is egészen távol áll a sakk világa, mindig is régivágású, meglehetősen konzervatív és arisztokratikus játéknak tartottam, sosem vonzott igazán. A ti megközelítésetek viszont egészen máshogy mutatja be a sakkot: vagány, eszes, teljesen kortárs és stílusos képet alkot a játékról. Kimondott elvárás volt felétek, hogy egy nagyon mai arcúlat szülessen, vagy ez sokkal inkább a ti ötletek volt?

Igazából mindkettő. A feladatkiírásnak megfelelően olyan arcúlatot vártak el tőlünk, ami feloldja a sakk kultúrájához kötődő évszázados mítoszokat és új közönséget ér el. A Nemzetközi Sakkszövetség ikonikus, felismerhető és nagyon mai arcúlatot szeretett volna.

Hogyan fogadták az elkészült terveket? Felmerült bennük bármi kétség, vagy simán átment a koncepció?
Tartottunk kissé a szövetség reakciójától, de jól fogadták. Annyit kértek csak, hogy tervezzünk egy alternatív kulcsmotívumot is, ami kevésbé megosztó, valamelyest konzervatívabb, ha úgy tetszik, mivel a londoni játékok kapcsán

készülnek egy kis ajándékkal Erzsébet királynő számára, és ki tudja... Így született a kezes illusztráció, ami a sakk grafikai nyelvezetének hagyományaira reflektál.

Folytatódik a jövőben az együttműködés?

A 2019-es játékokkal kapcsolatban még nem tudunk biztosat, az is elképzelhető, hogy másik stúdióval fognak dolgozni a következő alkalommal.

Mi dolgoztok most?

Számos projektünk fut most egy időben, főleg weboldalakat tervezünk és néhány márkaarcúlatot. Az egyik legátfogóbb projektünk a Pure társkereső alkalmazás (<https://pure.dating/>), ahol a meglévő arcúlatot gondoltuk újra, a webes felületen dolgoztunk és magán a mobilalkalmazáson, emellett más Pure szolgáltatásokat is tervezünk. De a legizgalmasabb aktuális munkáink most a sakkvilágbajnoksághoz kötődő feladatok. A teljes esemény arcúlatán dolgozunk éppen, és egy real-time weboldalon, ahol fogadásokat lehet kötni és élőben lehet majd nyomon követni a mérkőzéseket.

AZ ÉV IRODÁJA GÁLA 2017, PRÁGA

A versenycélokról

A magyar „Az Év irodája” gálát februárban rendezték meg Magyarországon. Csehországban az „Office of the year 2017” díjátadó gálát pedig február 22-én Prágában.

Szöveg: BEDŐ ZSUZSANNA

Kilenc kategória

- Pénzügyi szektor
- Ügyvédi iroda
- IT-iroda
- Média és Marketing iroda
- Co-working iroda
- Tanácsadó iroda
- 21. századi iroda
- Megosztott szolgáltatások központ
- Dolgozóbarát iroda
- Környezetbarát iroda

Díjazás

Azok az irodák, akik megfelelnek az előre meghatározott kritériumoknak, emblémát kaptak „Office of the Year” néven. Így mind a leendő, mind a jelenlegi alkalmazottak látják, hogy magas színvonalú munkakörnyezetben dolgoznak.

A környezetbarát díj nyertese egyedülálló díjat kapott az Interface-től, amely magába foglalja a repülőjegyeket, szállásokat és a belépőjegyeket 2 fő részére a NeoCon International Konferenciára Chicagóba.

A NeoCon (Kereskedelmi Belsőtervezés és Konferencia Kiállítás) 2018. június 11-13. között kerül megrendezésre.

A „jó” munkakörnyezet ismérvei:

1. minőségi környezetet biztosít a dolgozók számára,
2. javítja a közérzetet,
3. kreativitásra ösztönöz,
4. dekoratív,
5. lehetőséget ad feltöltődésre, pihenésre és
6. csapatépítő aktivitásokra

Az Év irodája versenyen a kivételes irodai tereket díjazták, amelyet a nyolc fős szakmai zsűri értékelt, kilenc különböző kategóriában.

A verseny célja az volt, hogy értékelje azokat a vállalatokat, amelyek humán erőforrásait a munkakörnyezeten keresztül fektetik be, ezáltal vonzó munkáltatóként mutatkoznak be a leendő munkavállalók számára. Ugyanakkor, felhívta a figyelmet arra, hogy a munkahelyi környezet javítása prioritást élvezzen a cégek életében.

A szakmai zsűri az egyedülállóságot, a tervezést, az innovációt (technikai, anyagi, gyakorlati), a környezet általános hangulatát és különösen a munkakörnyezet minőségét értékelt. Minden kategóriában a zsűri

figyelembe vette a résztvevő irodák vonzerejét és azt a tényt, hogy az iroda valóban élvezetes hely, hiszen ez a téma fontosabb, mint valaha, tekintetbe véve, hogy hány órát töltünk a munkahelyünkön. Ezekon kívül figyelembe vették az irodák építésének és működésének fenntarthatóságát és környezeti hatásait is.

Az Év irodájának pályázatát a Prochazka & Partners rendezte és koordinálta, legfőbb szponzora a Prolinterier Kft. és az Interface voltak. A díjakat 2018. február 22-én adták át Prágában. A rendezvényt, a fő szponzor a Prochazka cég képviselője Radek Prohoczek nyitotta meg. Ezt követően Ton Raaphorst, az Interface ügyvezető igazgatója mondott beszédet.

Játék a tárgyakkal

Interjú Zanini de Zanine brazil designerrel

Szöveg: PREPELICZAY-FREY MÓNIKA | Fotó: ©STUDIO ZANINI

Több elismert brazil építész és formatervező, mint Oscar Niemeyer, Lucio Costa, Sergio Rodrigues vagy éppen a Campana testvérek után a fiatalabb generáció tagjaként számos nemzetközi sikert tudhat már maga mögött az idén 40 éves Zanini de Zanine. Említhetjük úgy is őt, mint „Zanini fiát”, és utóbbi talán sugallja az olvasó számára, hogy alkotónk ismert felmenőkel bír. Művészcsalád sarjaként látta meg a napvilágot 1978-ban, édesanyja Fernanada Borges a filmvilágban, édesapja, José Zanini Caldas (1919–2001) az építészet területén alkotott nemzetközi szinten is jelentőset, de tárgytervezéssel is foglalkozott. Zanini de Zanine tehát már gyerekként szívta magába a kultúrát – az élet úgy hozta, hogy éveket töltött a sokáig külföldön élő édesapja mellett, aki később a mentora is lett. Szoros érzelmi kapocs

fűzte össze apát és fiát, így José Zanini Caldas halála mély nyomokat hagyott fiában. Zanini de Zanine a Rio de Janeiro-i katolikus egyetem ipari formatervező szakán diplomázott. Mesterei között ott találjuk Sergio Rodriguest is. *(A Rodrigues-el készült interjú az OCTOGON 2014/6. számában olvasható – a szerk.)* Az egyetem után hamarosan megalapította saját stúdióját, mely Rio egyik külső, favellák övezte negyedében, a Santo Cristóban működik: a szerelőműhelyek s gyár-épületek igazán autentikus környezetet nyújtanak egy ipari formatervező számára. És a csillogástól, feltűnéstől mentes helyszín különösen megfelel egy olyan visszafogott alkotó számára, mint Zanine. A jóképű, de mindemellett igazán szerény, mély érzésű fiatalemberrel, saját stúdiójában találkoztam.

„**ÚGY ÉRZEM, FONTOS SZÁMOMRA, HOGY KEVÉSBÉ
KÖVESSEM A CÉGEK ÁLTAL DIKTÁLT TRENDEKET**”

Több hazai és nemzetközi elismerés, díj után 2015-ben a *Maison&objet America* című kiállítása keretében elnyerte az év designere díjat, és még ugyanebben az évben a *Wallpaper** magazin a nemzetközi válogatásában a 100 legbefolyásosabb tervező közé választotta.

Hogyan értékeli ezeket az elismeréseket? És hogy érzi, minek köszönheti ezt?

A díjat persze egy emberként kaptam, de úgy érzem, hogy ez mégsem egy személynek szól, hanem az egész fiatal brazil designer generáció megméretetése, sikere van ebben az elismerésben. Hogy minek köszönhetem? Úgy gondolom, hogy a tárgyaim anyaghasználata és megformálásuk egyaránt tükrözik a brazil identitást, életérzést, szerintem ennek köszönhetem.

Őn hasonlóan mint egykor édesapja, José Zanini Caldas, sokat tesz a brazil design népszerűsítéséért: kiállításokat szervez Brazíliában és világszerte, Lisszabon, London, Miami után legutóbb tavaly Párizsban volt egy kiállítása.

Beszélné pár szóban erről? Milyen újdonságokat láthatott Párizsban (2017-ben - a szerk.) a közönség?

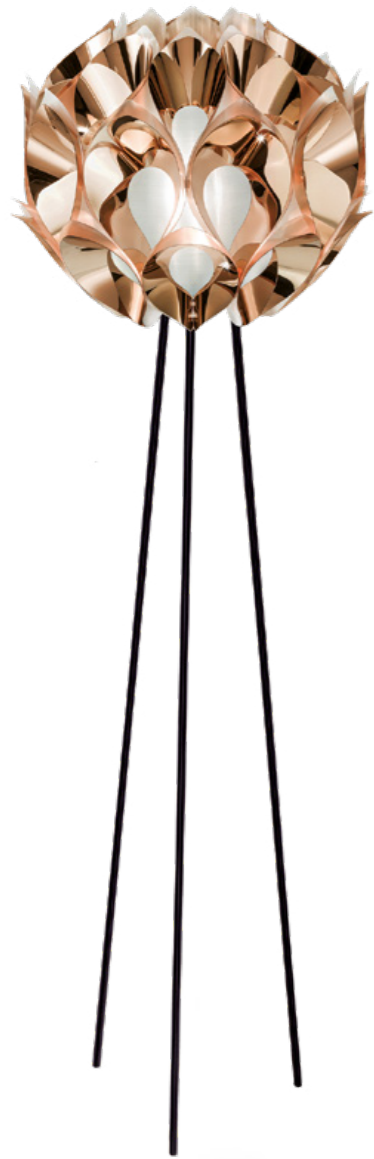
A kiállítás Párizsban, a Galeria James James Galériában nyílt meg, melyre a „klasszikus” modern és kortárs brazil design munkákból válogattunk, vagyis nem csupán az én tárgyaim szerepeltek. Fontos volt számomra ez a tárlat a helyszín miatt is, mivel több évet töltöttem el Párizsban. Olyan alkotásokat mutattunk be, amelyek egyrészt reprezentálják a brazil designt, másrészt fontosnak éreztem megjeleníteni a folytonosságot, kapcsolódást a klasszikus design és a kortárs között. De volt még egy fontos tartalma, mozzanata a tárlatnak. Édesapám példáját követtem ugyanis, aki már 1970-es években a növekvő erdőirtás miatt elkezdett az újrahasznosított fa használatának lehetőségével

foglalkozni, vagyis az újrahasznosítás, a környezettudatos anyaghasználat bemutatása is a koncepció része volt. Kidőlt fák, Brazília vidéki falvaiban és a tengerpartokon álló elhagyatott vagy

Az 1950-es évek
ihletésében fogant
Poltrona 50 (2010).

^ Álló és függeszték
formában is létező,
fémlapokból álló *Flora*
lámpa

Flora állólámpa verzióban és a *Moeda* szék, utóbbi: rozsdamentes acéllapból készült, ami a pénzverdéből való selejttáru, a lukak a brazil aprópénzek negatívjai.

bontásra ítélt gyarmati stílusú házak gerendái, oszlopai adták az alapanyagot. Ezeket lefényképeztem, és a fényképek alapján inspirálódtam az egyedi szobrászati alkotások, bútordarabok elkészítésére. A kiállítás ezeket a bútorokat mutatta be, és még egy-két kisebb fémből készült tárgyat.

A pályafutását Sergio Rodrigues irodájában kezdte, aki afféle második apaként is jelen volt az életében. Jelenleg saját stúdiója van, márkát épít (DOIS design). Több neves európai cég is forgalmazza

bútorait, mint a Tolix, Poltrona Frau, Cappellini. Mit gondolsz, mivel tudott elismerést szerezni az európai piacon? Kell-e valamilyen tendenciát követni, valamilyen alkalmazkodni az európai irányzatokhoz? Édesapám kiváló barátja volt Sergio Rodrigues és igen, hatott rám munkássága, de úgy gondolom, hogy saját magamhoz híven tervezek. Azon az úton haladok, amiben hiszek, „kihasználva” minden kulturális, természeti gazdagságot, amit az országomban találok. Úgy érzem, fontos számomra, hogy kevésbé kövessem a cégek által diktált trendeket. Magamat

követem, a szívemre hallgatok, így megvan annak a lehetősége, hogy új formákat alkossak, és találjak ki. Talán ezt a „saját utat” vette észre néhány, az ön által is említett nagyobb cég. Megkerestek, mert lehetőséget láttak bennem.

Az '50-es évek brazil modernistái, mint édesapja José Zanini Caldas után a '90-es években a Campana testvérek mutatkoztak be új stílussal, anyaghasználattal a brazil designban. Ön, mint az újabb design generáció képviselője, miben érzi az újítást az elődökhöz képest?

Az előző generációk forradalmi ötletekkel jöttek és a tárgyalást az adott kor egyre fejlettebb technológiájával párosították, de sokszor nem volt meg az igazi technikai háttér. Ugyanakkor az újdonság ereje, a kísérletezés miatt is a régi designalkotásoknak még mindig óriási értékük van. Természetesen ma a technikai megoldások, pld. a vasalatok is korszerűbbek, melyek óriási lehetőségeket tárhatnak fel az újabb generációk számára.

Többféle anyaggal dolgozik: fém, trópusi fák, akril, de újrahasznosított anyagokkal

is tervez. Lehet korszakolni, hogy mikor melyik anyagot részesíti előnyben? Gondolok a gördeszkából készült székre (Poltrona Skate) vagy a fém Moedára, vagy a Poltrona 50-re, ez utóbbi kifejezetten letisztult, egyúttal erőteljesen férfias vonalvezetést mutat.

A környezettudatosság ma első helyen szerepel, ez fontos az anyagválasztásban.

A mai vevők már kifejezetten fontosnak tartják a környezettudatos anyaghasználatot, és nagyon lényeges számukra, hogy honnan származik az alapanyag.

Skate jr. Rozsdamentes acél és rétegzett lemez és rétegzett lemez (gördeszkalapok). (2012)

Már több mint tíz éve alkotok, minden munkám egy önálló korszakot jelent. Nem órák, hanem napok telnek el, míg elkészül egy bútor – olyan ez, mint egy játék a tárgyakkal. A változást, fejlődést is reprezentáló játék, és természetesen a saját életem történései is hatással vannak a munkáimra. A Moedának például külön története van. A prototípusa eredetileg növényi rostokból készült, de ez nem volt egy jó ötlet, mert nem volt tartós, összetört. Végül jött az ihlet: egy lakatosműhelyben láttam meg egy rozsdás, penészes fémlapot, amiből a

A hagyományos kézművességet dicsérő darabok kerülnek ki a tervező műhelyéből.

pénzverdében a 10 centárosokat (brazil aprópénz - a szerk.) készítik, végül ebből raktam össze.

Mi volt a legfontosabb, amit kaphatott művészként édesapjától és azoktól az alkotóktól, akikkel gyerekkorától kezdve kapcsolatban van vagy volt, gondolok itt például Tom Jobim muzikusra, vagy Oscar Niemeyerre, az építészre.

Édesapámtól az érdeklődést, a kíváncsiságot kaptam. Felébresztette bennem az alkotót, és ösztökélt, hogy megvalósítsak mindent, amit elképzelek a magam számára. Izgága gyerek voltam, és apukám „lenyugtatott”, mert megértette velem, hogy az alkotáshoz higgadság is kell. Ő és a művészbartói megmutatták számomra az alkotás, a kultúra világát.

Kik vagy mi inspirálják?

A geográfia, az állatvilág és a természet minden szépsége.

Ha röviden kellene jellemeznie, akkor mit mondana, mit jelent brazil designernek lenni?
Így „írnám körül”: kitartást jelent.

Mik a tervei a jövőben? Mik az álmai?

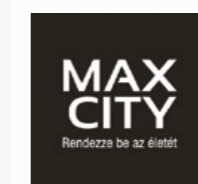
Szakmai kapcsolatok teremtése, és még ismertebbé szeretnék válni a nemzetközi piacon. Az álmom pedig, hogy befejezzem végre a saját házat és a kertemet.

Melyik munkájára a legbüszkébb?

Nincs kifejezetten egy, mert mindegyiket szeretem. Minden egyes munkám egy-egy pillanat az életemből, mindegyikhez kötődöm, így azt gondolom, nem tudnék választani.

Lakberendezésben megkerülhetetlen.

Szöveg: HOFFMANN PETRA
Fotó: ©PLYDESIGN

◀ Európai színvonalú bútorkollekció létrehozásához, az európai minőséget, a kortárs esztétikát képviselő tervező szükséges.

25 éve a Somló-hegy lábánál

A Plydesign alapítója, Babits Tamás gyermekkori barátságát ápol a rétegelt lemez bútorokkal: édesapja faipari mérnök, a Balaton Bútorgyár korábbi termelési vezetője 25 évvel ezelőtt alapította saját rétegelt lemez bútoralemeget gyártó üzemét a Somló-hegy lábánál fekvő Kertán, az egykori tévész épületében, ahol évtizedeken át iskolabútor alkatrészek és olcsó, nagy mennyiségű bútoralemegek készültek. Amerikai tanulói után Tamás a kertai üzem értékesítési vezetőjeként látott munkához. Dinamikus és eredményorientált értékesítői beállítottságának és közvetlen, személyes kommunikációs stílusának köszönhetően alapjaiban változtatta meg a cég kommunikációját és kereskedelmi

működését: felismerte, hogy hosszú távon nem az alacsony ár, hanem a magas minőség és a megbízhatóság garantálja a vállalat nemzetközi versenyképességét, így az olcsó, nagy mennyiségű gyártás helyett ma már skandináv és német bútorgyártó cégeket látunk el alkatrészekkel.

Miért nem mi?

A skandináv piacra dolgozva megtanulták, milyen az Európában elvárt minőség, így hamar felmerült a kérdés, hogy ha tudnak jó alkatrészeket gyártani, miért ne tudnának minőségi, Európában is versenyképes saját bútorkollekciót létrehozni, melyen jelentősen magasabb haszon realizálható, mint a bútoralkatrészeken? Európai színvonalú bútorkollekcióhoz

azonban európai színvonalú tervező is szükséges: Tamás a 2014-es milánói Satellite kiállítást követően ismerkedett meg Kerégyártó András formatervezővel, aki finnországi tanulmányai során elkészített rétegelt lemez székeinek prototípusait állította ki Milánóban. Az első találkozást követően egyértelművé vált számukra, hogy hasonlóképpen gondolkodnak számos kérdésről és együtt fognak dolgozni a jövőben - ketjük együttműködése révén született meg a Plydesign márka 2015-ben. A legtöbb gyártó cég fém lábbal készíti rétegelt lemez ülőfelületű székeit, mert a rétegelt lemez lábazat gyártása meglehetősen drága játék. Ezt a piaci rést felismerve a Plydesign eleinte speciális, saját fejlesztésű univerzális rétegelt lábazat

▼ A kiállításon bemutatott szék típusok.

Frigate kalandja északon

A Plydesign kiállítása a Stockholmi Bútorkiállításon

A Plydesign második alkalommal vett részt egyetlen hazai gyártóként Európa egyik legrangosabb bútorkiállításán, a stockholmi bútorvásáron. Míg a kölni IMM esetében főképp a tömörfa bútorok a legnépszerűbbek, a milánói Salone del Mobile kiállításon pedig a műanyag bútorok hangsúlya jelentős, Stockholmban, a skandináv bútorgyártásban népszerű, magas minőségű rétegelt lemez bútorok vannak többségben, amelyekkel a Plydesign is foglalkozik, ezért döntöttek úgy, hogy ezen a pályán indulnak el az európai versenyben, idén is.

Alkotó és alkotásai: Kerékgyártó
András saját tervezésű bútorai
társaságában.

gyártására fókuszált, melyet az üzemen évek óta gyártott székpala-stokkal szereltek fel. Az székek meglehetősen sikeresek voltak a nemzetközi piacon, de ezek még távolról sem voltak bútorkiállításra bemutatható design darabok, ezért merült fel egy teljes egészében saját tervezésű és gyártású bútorkollekció ötlete, amivel sikerrel lehet bemutatkozni nemzetközi kiállításokon, és amely nagy mennyiségben, jó áron gyártható és eladható mind a közületi, mind a magán szektorban. Így született meg András tervezésében

az első karfás- és bárszékből, majd dohányzó- és étkező asztalokból álló kollekció, mellyel 2017-ben, első alkalommal jelent meg a márka a stockholmi bútorkiállításán.

A 3D hibrid

A Plydesign bútorkollekció új darabjaihoz saját fejlesztésű, egyszerűen gyártható, kényelmes ülőfelületeket szerettek volna készíteni, de a tervezői maximalizmus és a piac telítettsége extrát kívánt: különleges, kiváló minőségű, ugyanakkor gazdaságosan kivitelezhető megoldásban

A TERVEZŐI MAXIMALIZMUS ÉS A PIAC TELÍTETTSÉGE EXTRÁT KÍVÁN

kellett gondolkozniuk. A piackutatás eredményeinek ismeretében világossá vált, hogy ma már nagyon nehéz olyan újdonsággal előrukkolni a rétegelt lemez bútorok piacán, ami egyszerre újszerű és rendelkezik önálló karakterrel. Itt jött a képbe az úgynevezett 3D-furnér, mint technológiai újítás. A rétegelt lemezt konvencionális technológiával megmunkálva csak síkgörbe formák hozhatók létre, azaz egyszerre csak egy dimenzióban hajlítható úgy az anyag, hogy hosszú távon jó minőségű bútor váljon belőle. A 3D-furnér technológiája azonban lehetővé teszi a háromdimenziós hajlítást, aminek alkalmazása technológiai fejlesztés szempontjából jelentős ugrást jelentett a márka életében. A 3D-furnér úgy jön létre, hogy az 1 mm vastagságban felirdalt furnérlemez-darabkákat ragasztócsikkokkal rögzítik egymáshoz, így a szálak keresztirányban is hajlíthatóak, s ezáltal akár félgömb formát

is létre tudnak hozni a speciális alapanyagból. Ez a technológia ugyan meglehetősen drága, kisebb felületen alkalmazva azonban különleges formalakítás érhető el vele, magas komfortfokozatot tesz lehetővé, mindemellett pedig megtartható a fa természetes melegsége is. Így született meg a hagyományos furnér és a 3D-rétegelt lemez ötvöztetésével az a hibrid változat, melyből a Plydesign legújabb fejlesztésű *Frigate* székének háttámlája készült. Az új és a hagyományos technológia ötvöztetése révén a *Frigate* szék ugyanazt a komfortfokozatot és ergonómiai minőséget biztosítja, mint a már piacon lévő teljes 3D-furnéros székek, ugyanakkor mindezt jóval több felhasználó számára elérhető módon.

A stockholmi tapasztalatok

A stockholmi bútorkiállításán a legnevesebb skandináv és európai bútorgyártó cégek

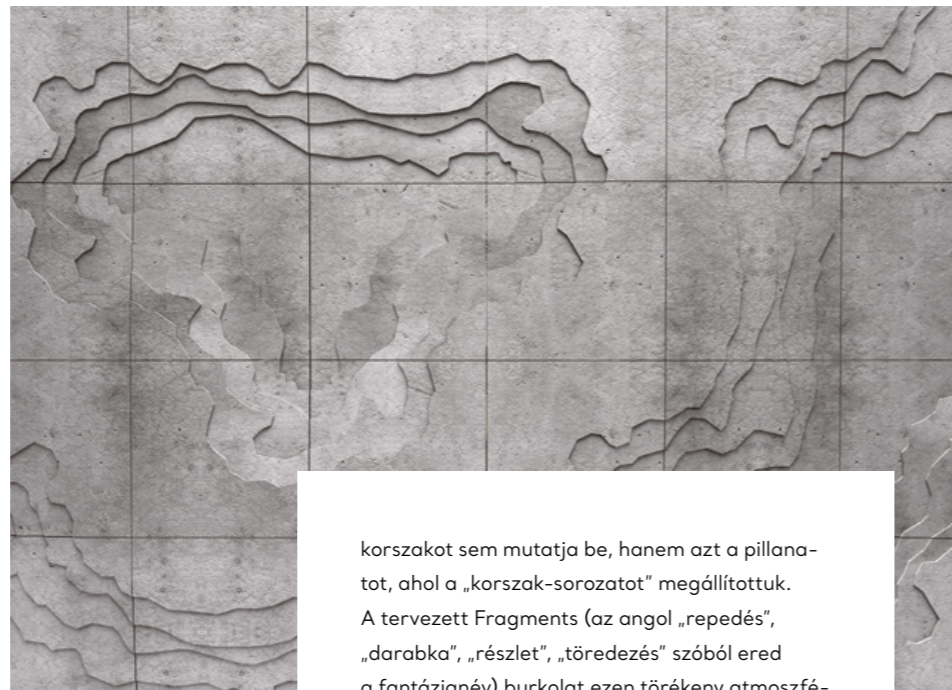
mutatják be évről évre különleges újdonságaikat. Induló magyar bútorgyártóként ebben a mezőnyben labdába rúgni elég nagy vállalkás. Új kiállítóként az első évektől- állítólag - nem szabad csodát várni, a Plydesign mostani, második jelenléte azonban egyértelműen kirajzolta az utat a fiatal magyar márka számára: komoly, összetett technológiát igénybe vevő ergonomikus bútorcsalád gyártását, amelyhez a felhasználó érzelmi alapon kötődik, és amely a látogatói visszajelzések alapján megállítja a helyét a nemzetközi piacon. A jövőben a most meglévő bútorokollekció bővítését tervezik: a 3D-furnér háttámlájú *Frigate* szék fém lábú, illetve karfás fém szerkezetű változatának és bárszék verziójának fejlesztése a következő lépés, ezen kívül egy speciális, központi fém lábú tárgyalóasztal létrehozása, melyeket a jövő évi stockholmi kiállításon mutatnak majd be.

Pillanatkép a kiállításról,
néhányan a Plydesignről.

> Győztes design | LAB5 Architects | Fragments

Kint vagy bent, tegnap vagy egy fél évszázada, klasszikus vagy kortárs – a beton olyan építőanyag és felület, mely sokféle helyen megállja a helyét, de mégis egyfajta biztos, erős, belső kisugárzása van. Találkozhatunk vele luxus belsőépítészetben a falon, elhagyott épületi elemként a szabadban, középületben, vagy alárendelt, ipari funkciójú térben, bunkerben, dísz tárgyon. Időtlen, akár időjárásnak is kitett, friss, szikár, állhatatos. Jól áll neki a kor. De jól áll neki az első pillanat is. Elképzeltük, hogy milyen lenne, ha 100 évre kint hagynánk a természetben egy beton elemet, majd megnemesítve behoznánk, és belsőépítészeti elemmé formáljuk. A beton keletkezésekor felvesz egy formát, mint egyfajta időkapcsolóban, megfogja a pillanatot, és utána mindig ezt mutatja nekünk. Ha a földre fektetnénk egy betonlapot, és egy évszázad elteltével megvizsgálánk, vajon mennyi minden ülepedne rá, vagy a felülete hogyan öregedne, érdekes képet találnánk. Látnánk egyrészt a természet, környezet, időjárás következményeit, másrészt a történelem, az egymásra rakódó emberi korszakok rétegeit. Egy pillanatban a folyamatot megállítva, megragadhatnánk ezt a réteges elemet, mely egyik

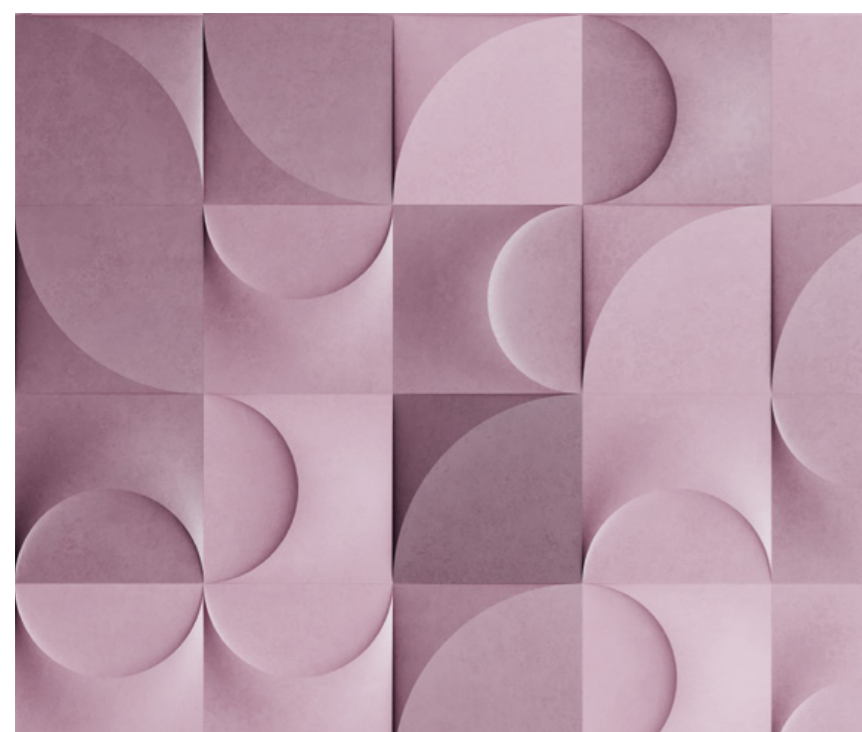

korszakot sem mutatja be, hanem azt a pillanatot, ahol a „korszak-sorozat” megállítottuk. A tervezett Fragments (az angol „repedés”, „darabka”, „részlet”, „töredezés” szövből ered a fantáziánév) burkolat ezen törekeny atmoszférára megőrkítésére tesz kísérletet. A teljes mintához nyolcfajta elemet készítettünk, melyek tetszőlegesen forgathatóak és sorolhatóak (értelemszerűen azokon a pontokon, ahol a minta tud folytatódni). Mint egy egyfajta „felszabadított” puzzle játékban, így egy nagyon változatos felület alakítható ki. A színjavaslatunk natúr szürke, esetleg föld színek. Egy kompozíción belül csak egy szín használható. | Fotó: LAB5 Architects

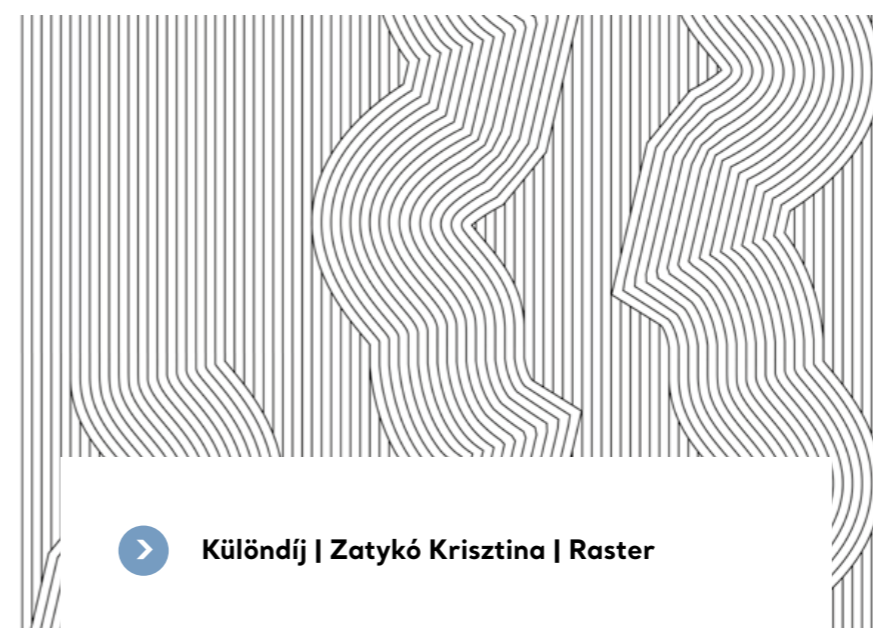
Vitruózők

Az első hazai KAZA Concrete Designverseny győztese és különdíjasainak munkáit mutatjuk be.

▼ Különdíj | Karlinger Manó | Freya

Freya, az északi mitológiában a szerelem, az érzékiség, a kedvesség és a báj Istenője. A formavilággal egy lágy, de szenvedélyesen mozgalmos látványt kívántam elérni. Titokzatos és mindig újszerűen kavargó világot, mely teret ad a fantáziának. Így válik a felület a szemlélő saját asszociációival és személynarratívájával összefonódva burkolóelemből műalkotássá. A négyzet befoglalóformájának zárt-ságából való optikai kilépés foglalkoztatott. Az alkotás során olyan zeneszerzőktől merítettem ihletet, mint Schnittke, vagy Prokofjev, ezen kívül Dan Stiles illusztrátor munkássága is meghatározó impulzus volt. Az elemek belső formakultúrájában a letisztultságot kerestem, s inkább a panelek egymásmelletti-ségéből létrejött mintázatok sokoldalúságára helyeztem a hangsúlyt. A két elem különböző forgatásával a felület azonnal életre kel és változatos rajzolatok alakulnak ki, melyek mindig új és új meglepetéseket hordoznak. A panelek határvonalai ebben a kontextusban már nem a tagoltságot erősítik, hanem a vizuális sokszínűség szerves részei. Fotó | Karlinger Manó

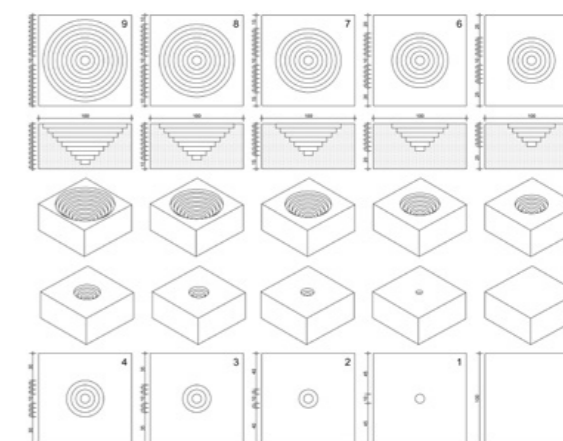

> Különdíj | Zatykó Krisztina | Raster

A KAZA RASTER 10 féle elemből tervezett lapcsalád, mely a KAZA concrete honlapjára fejlesztendő alkalmazással együtt teljes, de nélküle is kialakíthatóak látványos felületek, ahogy a pályázati anyagban is látható. A lapok lépcsőzetes bemélyedései az egyenletes árnyékhatást biztosítják a különböző elemeken. Így kialakítható egy olyan felület, ahol a képpontosításból adódó pontméretek adják az elsődleges hatást, és kirajzolódik az általunk kívánt kép, minta, üzenet. Ez a kráteres, változatos felület önmagában is figyelemfelkeltő, de ahogy távolodik tőle a szemlélő úgy áll össze az egyre részletgazdagabb design. Egy dimmelhető változó világítással a fal „életre keltető”, a látogató a térben mozogva is mindig mást érzékel: felületet, képet, textúrát. Az árnyékhatás minél erősebb elérése érdekében a KAZA színskála világosabb színeit javasolt | Fotó: Zatykó Krisztina

< Különdíj | Kovács Mónika | Pure Edge

PURE EDGE – Tiszta él beton burkolat, a véletlen és a mechanikus felületek kettőségét kívánja megidézni nézőjében. Inspirációját a szél által felborzolt homokdűnékből, a szántóföldekből és a puha anyagba vágott karcolatok felületéből meríti. A burkolat két elem minden irányban forgatható és párosítható. A bordás felület egyenletes ritmusát a hullámvonalak dinamikus mozgása bontja meg. A PURE EDGE burkolat a letisztult, finom árnyékhatású felületei által, egy nyugvópontot képes létrehozni a különböző belsőterekben. A halk vonalak látványa, a néző fantáziáját kitérít és meríti el a hullámvonalak lágy tengerében. Fotó: Kovács Mónika

Van egy érzésem...

Építészet és design egy pesti bérházban

Szöveg: MOLNÁR SZILVIA
Építész-designer: FÓNAGY DÓRA
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Éttermek, bisztrók, kávézók, bemutatótermek. A Bartók Béla út kultucájára nyíló Defo labor közösséget, design, tervezőirodát ötvöző inspiratív tere, nos, ilyen/ezekben a terekben járhattam legutóbb, ha Fónagy Dóra-munkákat kívántam szemrevételezni. Mígnem az év elején szembe jött kedvenc műfajomból, a lakásból egy, ami régi gondolatokat vetett fel számomra.

Pest belvárosában járunk, régi bérház, ami sok jó, de akár kudarccal is végződő tervezői megoldást kínál fel a legtapasztaltabb alkotó számára is. Itt két lakást nyitottak egybe, ekként kialakult egy 251 négyzetméteres saroklakás, olyan funkciókiosztással, amiben három kényelmes hálószoba (köztük kettő fürdőkapcsolatos), gardóbk, háztartási helyiség, vendégmosdó kialakítására is mód nyílt. Ilyen rejtett lehetőségekkel nem minden 19. századi bérházi lakás kecsegtet. Vagy talán

mégis, és minden azon múlik, hogy ki kapja és persze, hogy ki adja a megbízást? Fónagy Dóra régóta baráti kapcsolatban áll a lakás tulajdonosaival, ami egyrészt jelentette azt, hogy fél szavakból is megértik egymást, másrészt azt is, hogy a megbízók tudták milyen tervezői világot nyit meg előttük az építész-designer. Eszembe jutott egy korábbi munkája, a Paulay loft – ezen a néven találják meg a dorafonagy.com-on –, a homogén anyaghasználatú, áramló terekből felépült otthon, ahol

^ Pillantás a nappalit és az étkező-konyhát elválasztó mobil üveg-fém térhatárolón át.

A SZERKESZTETTSÉG EREJE ÉRZŐDIK A TEREK MINDEGYIKÉN

Egyedi készítésű
étkezőasztal + pad,
és Ronan & Erwin
Bouroullec tervezte
piros színű Steelwood
bárszék részlete.

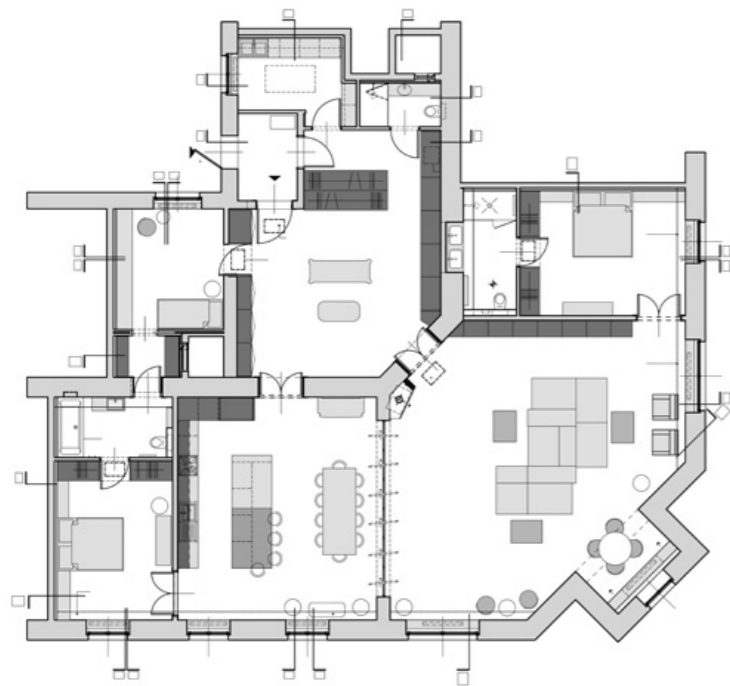

A tégláiig visszakapart, a lakás
több pontján látható falszaka-
szok kialakítását kifejezetten
a tulajdonosok kérték.

a lichoft „negatív terét” is elképesztő ötletességgel tette lakhatóvá. Emlékszem, ahogyan mászkálok a Paulayban, és egyre csak azt érzem, hogy ezt a lakást egy építész tervezte, beleértve a befejező designt is. (Most gondolhatja úgy az olvasó, hogy átejtettem, mert miért is beszélek neki olyan terekről, amiket nem láthat? De mindjárt révbe érünk, megígérem). És visszatért a régi érzésem ennél az otthonnál is: itt egy építész tervezett. A szerkesztettség

ereje, akár a terek optikai tágítására való törekvés (lásd a hall üveghomlokzatú gardróbját), a „megbízható” egyenmű agyagok alkalmazása; az egyes helyiségek viszonyrendszere, amiben az utak, a hangsúlyozott irányok meghatározottak, de persze a megrendelő szokásai, szükségletei alapján kimódoltak, a régi szerkezetek (ajtók, ablakkeretek) tisztelete. A jó építész úgy működik, mint az olasz konyha, *cucina povera*, azaz kevésből, de

a minőségi kevésből főz megismételhetetlen, mindeközben minden falatnál érezni a saját fűszerkeveréket. A felsorolaton túl Dóránál ez a tárgyak szerepeltetésében is felismerhető. Ez esetben a megbízók lényegében bútorok nélkül érkeztek, így a berendezésben, a bútorozásban szintén az alapokról lehetett kezdeni. Talán mindig ez a legmeredekebb része egy privát megbízásnak. Burkolatokban, felületkezelésekben, színezésben könnyebb

Valódi, fatüzelésű kandalló a nappali és a hall találkozásában. És ismét Bouroullec: a mennyezetről alászálló AIM függőszék, továbbá Antonio Citterio *Groundpiece* kanapéja az egyedi könyvespolc előtt. Szép kis társaság figyel a konyhából: *Steelwood* mellett a *Déjà-vu* bársték (Naoto Fukasawa), a *WM String* szék (Studio WM) és az *Afterroom* szék (Afterroom).

kompromisszumra jutni, mint egy szék, egy asztal, egy világítótest kiválasztásában, mert a tárgyak esetében erősebbek a berögzült szokások. Látható, hogy itt is működött a kémia a tervező és a megbízók között, s Dóra jórészt azokkal a mobilákkal rendezte be a lakást, amik a Defo ún. VITRIN projektjének bázisát adják, vagyis a legfrissebb nemzetközi márkák termékei kerültek be. Nem az itt-és-most styling kerekedik felül, hanem kontextualizálódtak a berendezési tárgyak: az építész-designeri

koncepció térformáló, hangsúlyképző részei lettek – mindezt úgy, hogy közben azért a kényelemtől, a használatról sem kell lemondaniuk a lakóknak. Piero Lissoni *Lulea* széke, a Form us with love *Fuwl Cage* asztalkája vagy a Bouroullec testvér- és tervezőpáros piros *Steelwood* bárskéje (csak hogy párat említsünk) a klasszikusok, avagy a reneszánsz és a barokk bútorművesség közötti alapvető szemléletbeli különbséget tükrözik ma, a 21. század elején. Konstrukciók, architektonikus építmények (á la reneszánsz),

amiken tisztán lekövethető csomópontokról csomópontokra a szerkesztés, ahol az egyes alkotórészek egyértelműen meghatározhatók, ahol nincs véletlen, önmagáért való anyaghasználat. A tér és berendezése abszolút összhangban létezik, a konyha-étkező és a sarokpozíciójú nappali helyiségeiben ez nagyon érzékelhető. És amikor a fémkeretes üvegajtókat kinyitják és egyetlen központi térré áll össze a három szakasz, az újabb fejezetet nyit ebben a kölcsönös viszonyrendszerben.

Az egyik háló, egyben dolgozószoba. Minden szeglet, szakasz optimálisan kihasználva. A keskeny íróasztalon a Lievore Altherr Molina *I.cono* asztali lámpája, az állólámpa Mathias Hahntól való (*Theia*); a fotel és asztal kettőse: Hee Welling (*AAL82 lounge*) + Form us with love (*Fuwl Cage*).

A BERENDEZÉSI TÁRGYAK A KONCEPCIÓ SZERVES RÉSZÉT KÉPEZIK

^ Az előszobából nyíló hall, ünnepélyes és praktikus egyebek mellett Piero Lissoni *Lulea* székével, Francisco Gomez Paz és Paolo Rizzatto *Hope* függesztékével.

> Szülői fürdő, az örök-elegáns szürkében, egyedi bútorokkal.

Észak-északkelet

A Volvo Galéria és Szerviz megújult értékesítési tere

Távrólól sem volt egyértelmű ugyanis, hogy az új ázsiai tulajdonos elképzelései, képesek lesznek-e integrálódni a márka formatervezési hagyományaiba, az átalakulás nem jelenti-e majd a tömegpiacok felől érkező elvárások kiszolgálását, nem veszik-e el a skandináv design nyelvezet. Aztán 2012-ben csatlakozott a céghez Thomas Ingenlath, aki a Concept Estate, a Concept Coupe és az XC Coupe bemutatásával kitörő lelkesedést váltott ki, nem pusztán az autók szerelmeseiből, hanem a Volvo legelkötelezettebb híveiből is. Az Audi, Volkswagen, Škoda márkákon dolgozó designer megjelenése a Volvo götebörgi kutatás-fejlesztési központjában látványosan reprezentálta, hogy a Zhejiang Geely nem pusztán technológiát és sikeres márkanévet vásárolt csupán, hanem engedi továbbélni a Volvo évtizedek alatt formálódott design-génjeit. Génekről beszélünk, amik

Amikor 2010-ben a kínai Zhejiang Geely Holding megvásárolta a svéd Volvo személyautó üzletágát, sokan gondolhatták azt, hogy ha nem is technológiai értelemben, de a design terén biztosan látványos változás következik be a márka életében.

Skandináv karakterűre tervezett belső tér.

A BRAND EGÉSZÉBEN JELENLÉVŐ SVÉD DESIGN-GÉN

nem a felszínen, bizonyos elemek újrahasznosításban jelennek meg, hanem a skandináv design értékrendjének legmélyebb, legszebb, legtisztább filozófiájának éltető építőkövei. Ezek a koncepciók, aztán valósággá váltak a XC90, S90, V90, V60, illetve a nemrégiben az Év Autója címmel kitüntetett XC40 gyártmányai-ban. Ingenlath és a Volvo elkapták a fonalat és új korszakot nyitottak, pontosabban egy új Volvo-korszak kezdetét jelentették meg a design nyelvén elbeszélve. A jövő az elektromos, az intelligens rendszerek, valamint a balesetmentes közlekedés

korszaka lesz. Ráadásul ennek a kirobbanó design sikernek a hullámain előtérbe került a Volvo régi-új almárkája, a Polestar. Thomas Ingenlath ennek az új koncepciónak az élére került, hogy a Volvo design részlegének vezetését átadja a korábban a Bentley Motors, a Rolls-Royce és Bugatti márkákon dolgozó Robin Page-nek. Ha a skandináv design életerős design-génjeiről beszélünk, annak nem pusztán az autókban, hanem a brand egészében jelen kell lennie. Akik ennek a kijelentésnek az igazságtartalmáról szeretnének meggyőződni, azok látogassanak el a

^ Az új szalon belső terének funkcionális logikája is átszerveződött.

Az enteriőr egésze a márka biztonsággal, környezetvédelemmel és formatervezéssel kapcsolatos filozófiáját tükrözi.

ÉSZAKI STÍLUS ÉS FUNKCIONALITÁS, KELETI FILOZÓFIA

A svéd anyavállalat belsőépítészeti adták a keretet, de a részletek adaptálásán a DVM group dolgozott.

nemrégiben átalakított budapesti Volvo-szalomba, aminek az új arculatának alapkonceptióját a svéd anyavállalat belsőépítészeti határozták meg, de a részletek adaptálásán a DVM group magyar tervezői dolgoztak. A Váci úti, kétezer négyzetméter alapterületű showroom a Volvo Galéria és Szerviz részeként nyert új arculatot. Ez az arculat ízig-veéig a skandináv design jellegzetes elemein alapul, a márka biztonsággal,

környezetvédelemmel és formatervezéssel kapcsolatos filozófiáját tükrözi. A külső frissülés jeleként új színt kapott a homlokzat, és az üvegfalakat is átépítették, a belső térben hangsúlyos elemként jelennek meg a faburkolatok, illetve a hatalmas méretű, elegáns hidegburkolati elemek. A szalon belső terének funkcionális logikája is át-szerveződött, így a tér az északi stílus és funkcionalitás és a keleti filozófia, hatékonyság sajtos keveréke lett.

Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF
Tervező: DVM GROUP
Fotó: KÁDÁR VIKTOR

A JÓ CIPŐ ÍVÉT IDÉZŐ HOMLOKZAT

A 100 éves hamburgi családi vállalkozás új épületének koncepciója világos: a helyi téglapítézet tradicionális látványa a családi vállalkozás múltját idézi, míg az épületet egyértelműen maivá teszi a cég modernségét szimbolizáló PREFA alumínium burkolat.

A Hamburghoz közeli Bergedorfban működő, több mint 100 éve cipőkereskedéssel foglalkozó családi vállalkozás új épületének utca felőli főhomlokzata a Hansa városok téglapítézetének klasszikus interpretációja, míg a hátsó front modern formáit a cipők „kereksége” inspirálta. Az építész, Carl Michael Römer arra törekedett, hogy megtalálja azt az építészeti nyelvet, amely a megrendelő vállalkozásának hagyományait és modernségét egyaránt megmutatja – így került egymás mellé a burkolótégla és a tervező által előszeretettel használt, modern PREFA alumínium homlokzatburkolat.

A téglá és fém:

tradíció és modernség egysége

Az első Schütfort Cipőház 1911-ben Bergedorfban nyílt meg. Ma a cég három épületben működik, amelyek közül a központi épület a Hamburghoz közeli Bergedorf sétálóutcájában áll. A nyüzsgő és közkedvelt bevásárlóutca képét alapvetően

meghatározzák a történelmi hangulatú épületekben működő modern kézműves üzletek. Az egyik ilyen a Schütfort Cipőház, amelynek új épülete természetesen követi a hagyományos hamburgi kereskedelmi építézet stílusát. Az épület utca felőli homlokzatát téglaburkolatok és üvegfelületek tagolják. Ahogy itt is, a régi hamburgi téglapítézet elemeinek használata Römer új épületeinek tervein is gyakorta megjelenik.

Az építészeti kihívást jelentő ék alakú, 1500 m²-es telken álló négyemeletes épület hátsó frontja nagyobb kreativitásra adott lehetőséget. Az irodaszinten a természetes fény biztosítása érdekében a homlokzat egy része hátrébb került és a dolgozók kényelmét egy kellemes terasz is szolgálja. Az épület látványossága a téglalapra nyugvó ívelt, aranyszínű, könnyed fém homlokzatburkolat, amely olyan kényelmesen simul rá, ahogy a cipő a lábba.

Az íves homlokzatot díszítő PREFA mayagold színű homlokzatburkoló lapok és a tagolt tetőt fedő PREFA korcolt lemezei kifejezetten izgalmas és látványos egységet alkotnak a tradicionális téglaburkolattal. A nyeregteret került korcolt lemez minősége és gyártási technológiája lehetővé tette a tető keskeny

sávós, 58 centiméterenkénti felosztását, míg az alumínium anyag könnyedsége és formálhatósága elengedhetetlen volt az épület íves homlokzatának elkészítéséhez.

A nagy múltú cipőforgalmazó cég új épületének burkolási munkáit egy nem kevésbé tradicionális cég, a környéken több mint 100 éves hagyományokkal rendelkező kivitelező, a Schellhorn GmbH. végezte. A cég szakemberei is a falburkoló zsindegy rugalmasságát emelték ki, hozzátéve, hogy mindez csak alapos előkészítő munkával és pontos mérésekkel valósítható meg maradéktalanul.

De amit a projektben résztvevők mindegyike fontosnak tartott, az nem más, mint a PREFA falburkolatok és tetőfedő lemezek hosszú élettartama, időjárás- és viharbiztossága, valamint színtartóssága.

www.prefa.hu

**A TETŐ,
ERŐS MINT A BIKA!**

alumínium
**TETŐFEDÉSI ÉS
HOMLOKZATBURKOLATI
RENDSZEREK**

1946 óta

**70
ÉV
MINŐSÉG**

**! 100% ALUMÍNÍUM
! 40 ÉV GARANCIA**

WWW.PREFA.COM

TETŐ & HOMLOKZAT

WWW.PREFA.COM

Több mint 20 évnyi töretlen működés nagy idő és szakmai magabiztosságot nyújt minden cég számára. Így van ez vállalkozásunk, az 1997-ben, magánszemélyek által alapított, az épületvillamosság területén, szakképzett munkatársakkal működő Centervill Kft. esetében is.

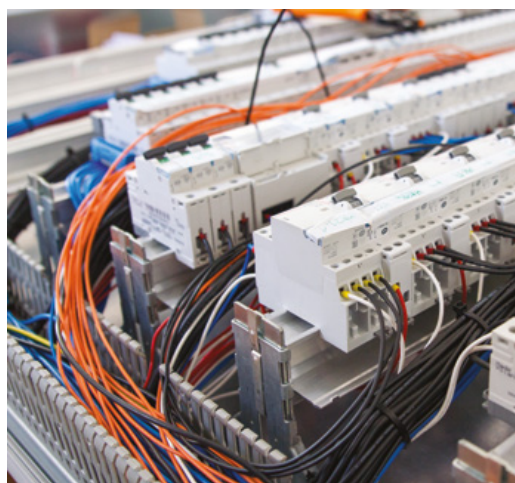
Számunkra minden munkában a megrendelő magas színvonalú szakmai képviselete a legfontosabb, ezért már a projektek korai fázisában jelen vagyunk, hogy a tökéleteset és azt a legjobb áron kínáljuk ügyfeleinknek, így a Váci Greens iroda campus fejlesztőinek is, vagy ahogy ez a Nemzeti Lovarda komplett erősáramú épületvillamossági kivitelezések is történt.

Tevékenységeink:

- Épületvillamosság
- Berendezésgyártás
- Villamos karbantartás
- Villamossági kereskedelem

Centervill Kft.
3000 Hatvan Pintér István utca Hrsz: 893/69.
Tel.: (+36-37) 349 128
Fax: (+36-37) 541 482
Email: info@centervill.net
Web: www.centervill.net

ABLAK, AJTÓ, ÁRNYÉKOLÁS
JOSKO FENSTER&TÜREN AD HUNGARY KFT.
1138 BUDAPEST, NÉPFÜRDŐ UTCA 3/A.
TEL.: (+36-30) 430 8064
E-MAIL: INFO@JOSKOSZALON.HU
WEB: WWW.JOSKOSZALON.HU
B2.

ALUMÍNÍUM NYÍLÁSZÁRÓK TERVEZÉSE ÉS GYÁRTÁSA
KAV HUNGÁRIA KFT.
1044 BUDAPEST, IPARI PARK U. 10.
TEL.: (+36-20) 338 0628
E-MAIL: BUDAPEST@KAVALUMINIUM.COM
WEB: WWW.KAVALUMINIUM.COM
48-49. OLD.

ÁRNYÉKOLÁS, TERMÉSZETES SZELLŐZÉS, NAPENERGIA
ARCHISHADE KFT.
2120 DUNAKESZI, PALLAG U. 47.
TEL.: (+36-1) 219 4740
E-MAIL: LASZLO.BODIS@ARCHISHADE.HU
WEB: WWW.ARCHISHADE.HU
85. OLD.

BIZTONSÁGTECHNIKA, ELEKTRONIKUS ÉS FIZIKAI BELEPTETŐ ESZKÖZÖK
DORMAKABA MAGYARORSZÁG ZRT.
1044 BUDAPEST, ORADNAU. 3/B.
TEL.: (+36-1) 350 1011
FAX: (+36-1) 329 0692
E-MAIL: INFO@DORMAKABA.COM
WEB: WWW.DORMAKABA.HU
98.OLD

BÚTOR
ARKHENEÁ
1054 BUDAPEST, HOLD U. 21.
TEL.: (+36-1) 302 8150/302 8151
MOBIL: (+36-30) 302 8150
E-MAIL: ARKHENEÁ@ARKHENEÁ.HU
WEB: WWW.ARKHENEÁ.HU
101. OLD.

VITRA BÚTOROK MAGYARORSZÁGI FORGALMAZÓJA – DOWORK KFT.
1025 BUDAPEST, SZÉPVÖLGYI ÚT 146.
TEL.: (+36-1) 489 3860
MOBIL: (+36-30) 248 2342
FAX: (+36-1) 212 8339
E-MAIL: DOWORK@DOWORK.HU
WEB: WWW.DOWORK.HU
17. OLD.

BÚTORFORGALMAZÓ
BASIC COLLECTION KFT.
1051 BUDAPEST, JÓZSEF ATTILA U. 12.
TEL.: (+36-1) 600 3333
FAX: (+36-1) 327 0475
E-MAIL: INFO@BASICCOLLECTION.HU
WEB: BASICCOLLECTION.HU
95.OLD

ÉPÍTÉSI BETONTERMÉK GYÁRTÁSA
ARGOMEX ÉPÍTÉSZETI ÉS KERESKEDELMI KFT.
5561 BÉKÉSSZENTANDRÁS, KISFALUDY U. 30.
TEL.: (+36-66) 218 438
E-MAIL: INFO@ARGOMEX.HU
WEB: WWW.ARGOMEX.HU
26.OLD

ÉPÍTŐIPAR
LEIER HUNGÁRIA KFT.
9024 GYŐR, BAROSS GÁBOR U. 42.
TEL.: (36-96) 512 550
FAX: (+36-96) 512 560
E-MAIL: INFO@LEIER.HU
WEB: WWW.LEIER.HU
95. OLD.

ÉPÜLET VILLAMOSÍTÁS
CENTERVILL KFT.
3000 HATVAN, PINTÉR ISTVÁN UTCA 893/69 HRSZ.
TEL.: (+36-37) 349 128
FAX: (+36-37) 541 482
E-MAIL: INFO@CENTERVILL.NET
WEB: WWW.CENTERVILL.NET
99.,144 OLD.

ÉPÜLETAUTOMATIKA| ÉPÜLETAUTOMATIKA ÉS ÉPÜLETFELÜGYELETI BERENDEZÉSEK GYÁRTÁSA, RENDSZEREK FORGALMAZÁSA| SAUTER AUTOMATIKA KFT.
1148 BUDAPEST, FOGARASI ÚT 2-6.
TEL.: (+36-1) 470 1000
FAX: (+36-1) 467 9000
WEB: WWW.SAUTER.HU
75.OLD

GENERÁL TŰZVÉDELEM
VENTOR TŰZVÉDELMI KFT.
2000 SZENTENDRE, VADKACSA UTCA U. 14
TEL.: (+36-26) 500 168
FAX: (+36-26) 500 169
E-MAIL: INFO@VENTOR.HU
WEB: WWW.VENTOR.HU
74. OLD.

GENERÁLKIVITELEZÉS, BONYOLÍTÁS
FITOUT ZRT.
1038 BUDAPEST, RÉVÉSZ UTCA 25.
TEL.: (+36-1) 705 8773
FAX: (+36-1) 705 8776
E-MAIL: INFO@FITOUT.HU
WEB: WWW.FITOUT.HU
1. OLD.

INGATLANBERUHÁZÁS
ATENOR GROUP HUNGARY KFT.
1138 BUDAPEST, VÁCI ÚT 117-119.
TEL.: (+36-1) 785 5208
EMAIL: PUSCHL@ATENOR.HU
WEB: WWW.VACIGREENS.HU
94.OLD

LAKBERENDEZÉS
MAXCITY LAKBERENDEZÉSI ÁRUHÁZ
2045 TÖRÖKBÁLINT, TÓPARK U. 1/A.
TEL.: (+36-23) 532 660
FAX: (+36-23) 532 661
E-MAIL: MARKETING@MAXCITY.HU
WEB: WWW.MAXCITY.HU
121.OLD

NYÍLÁSZÁRÓ GYÁRTÁS, KERESKEDELEM
NOVOFERM HUNGÁRIA KFT. A ROLLA CSOPORT TAGJA
2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, PETŐFI SÁNDOR U. 137.
TEL.: (+36-24) 887 250 FAX: (+36-24) 887 251
E-MAIL: ROLLA@ROLLA.HU WEB: WWW.ROLLA.HU
B3

TETŐ- ÉS HOMLOKZATBURKOLATOK
PREFÁ HUNGÁRIA KFT.
2040 BUDAÖRS, GYÁR U. 2., BUDAÖRSI IPARI PARK
TEL.: (+36-30) 686 6786
E-MAIL: OFFICE.HU@PREFA.COM
WEB: WWW.PREFA.HU
142.,143.OLD.

SZERELÉS- ÉS RÖGZÍTÉSTECHNIKAI TERMÉKEK KERESKEDELME
WÜRTH SZERELÉSTECHNIKA KFT.
2040, BUDAÖRS GYÁR UTCA 2.
TEL.: (+36-23) 418 130
FAX: (+36-23) 418 137
E-MAIL: INFO@WUERTH.HU
WEB: WWW.WUERTH.HU
84. OLD.

TELJESKÖRŰ BELSŐÉPÍTÉSZETI KIVITELEZÉS, MODULSZÖNYEG ÉRTÉKESÍTÉS
PRINTERIER KFT.
1138 BUDAPEST, ESZTERGOMI ÚT 48.
TEL.: (+36-1) 349 6545
FAX: (+36-1) 349 6544
E-MAIL: INFO@PRINTERIER.HU
WEB: WWW.PRINTERIER.HU;
WWW.INTERFACEHUNGARY.COM
96-94.,113.OLD.

ÜVEGEZETT TŰZGÁTLÓ MEGOLDÁSOK
COOLFIRE KFT.
1097 BUDAPEST, ILLATOS ÚT 9.
TEL.: (+36-20) 978 4346
E-MAIL: INFO@COOLFIRE.HU
WEB: WWW.COOLFIRE.HU
50.,108-109.OLD.

VILÁGÍTÁS, BÚTOR, KIEGÉSZÍTŐK
DELTA LIGHT, SIMES TERMÉKEK MAGYARORSZÁGI FORGALMAZÓJA – BE LIGHT KFT.
1025 BUDAPEST, SZÉPVÖLGYI ÚT 146.
TEL.: (+36-1) 438 0748
FAX: (+36-1) 325 6266
E-MAIL: BELIGHT@BELIGHT.HU
WEB: WWW.BELIGHT.HU
2.,27.,51.OLDAL

VOLVO SZEMÉLYGÉPJÁRMŰVEK FORGALMAZÁSA
VOLVO AUTÓ HUNGÁRIA KFT.
1044 BUDAPEST, VÁCI ÚT 50-58.
TEL.: (+36-1) 238 8100
E-MAIL: HUINFO@VOLVOCARS.COM
WEB: WWW.VOLVOCARS.COM/HU
B4. OLD.

ZSALUGYÁRTÁS
MEVA ZSALURENDSZEREK ZRT.
1047 BUDAPEST LABDARÚGÓ U. 19.
TEL.: (+36-1) 272 2222
E-MAIL: INFO@MEVA.HU
WEB: WWW.MEVA.HU
100. OLD.